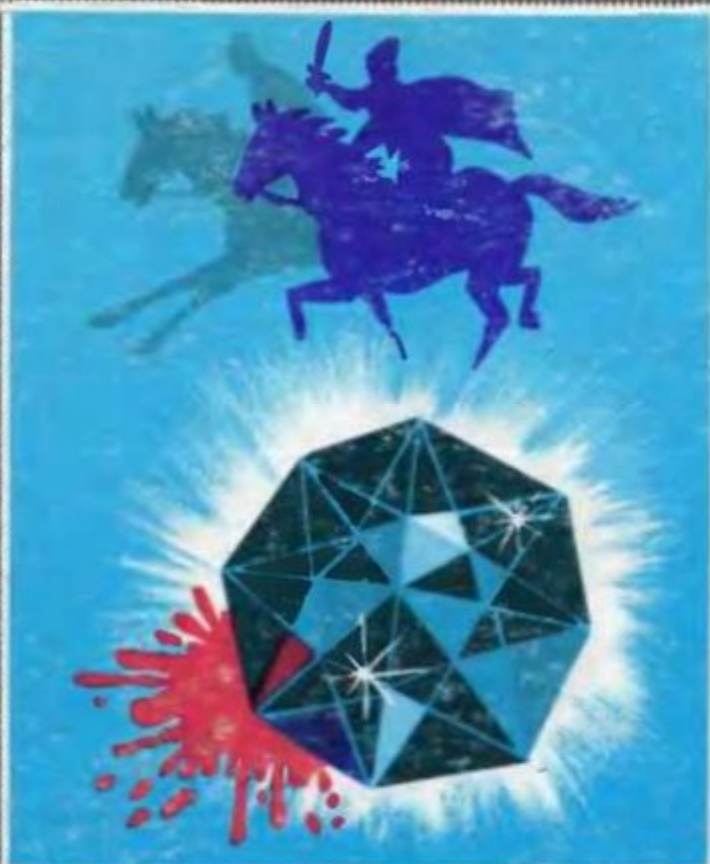

DUMITRU ALMAȘ

**diamantul
negru**

DUMITRU ALMAȘ

Diamantul negru

EDITURA MILITAR Ă —1971

Piatra miraculoasă

În amurg, pe poarta Castelului Cnejilor, intră în goană un călăreț. Opri brusc, la scară. Sări voinicește din șa. Aruncă frâul și lăsă calul slobod în ogradă. Pătrunse în castel, așa colbăit cum era. Țânțoș și trufaș, grăbi de-a dreptul spre iatacul Zulniei Canta, stăpâna castelului. Intră. Lepădă cușma pe sofa și puse pe masă o cutioară de abanos:

— Poftim, măria ta!

Zulnia se apropie cu pași mărunți, o deschise încet, cu grijă, cu înfrigurare, cu tremur în pleoape și în mâini. Din întunericul cutioarei izbucnea o lumină ciudată, jucăușă, orbitor de frumoasă. Zulnia privea, cu ochi dilatați ca la bufnițe, și nu se mai sătura. Se bucura. Se înspăimânta și iar se bucura.

— În sfârșit!... Diamantul negru e al meu!...

— Al măriei tale, doamna și stăpâna mea!

— De douăzeci de ani îl râvnesc, ard, jinduindu-l... gemu, vrăjită de fericire.

Poate de aceea în clipa următoare înhăță piatra scumpă, o strânse în pumn și pumnul la sân, o mângâie, o privi în zare, o sărută cu nemăsurată înflăcărare:

— Căpitane Drăcea, ești cel mai vrednic bărbat din Moldova!

— Și credincios matale, ducă Zulnia, psihimu, până la mormânt credincios, se înclina Chiriță Drăcea; se înclina, dar de fapt, se umfla în pene ca un păun. Uite-! Un diamant negru, de mărimea unui ou de puicuță. Și-i al matale, stăpâna și doamna mea!

Zulnia băgă de seamă că slujitorul îi spunea „matale” și „psihimu”, în loc de „domniei tale”, cum i se adresa de obicei, sau „măriei tale”, cum i se adresase la început. Dar prea o copleșea bucuria, ca să se oprească asupra unor nimicuri de politeță și protocol. Tresări însă, mușcată de spaimă:

— Te-a văzut careva?

— Nimeni! Lumea a aflat, iar cumnatul matale Alexandru Canta s-a încredințat că pe dumnealui bașboierul Grigore Canta l-a trimis pe lumea cealaltă turcul pe care-l avea slujitor. Și după ce-a săvârșit... nelegiuirea, a furat diamantul negru și a fugit... Înțelege, ducă Zulnia...

— Îngenunche și jură, colo, la icoană, că nici mort n-ai să dezvălui taina asta.

— Jur să păstrez taina diamantului negru și neclintită credință stăpânii mele Zulnia Canta, până la capătul zilelor mele. Amin!

— Te fac boier, dacă...

— Dar nu boieria, ci inima matale vreau s-o câștig. Inima! Înțelege, ducă Zulnia?

Strângând, fericită, diamantul negru în pumn, Zulnia se aruncă de gâtul căpitanului Drăcea și-l sărută pătimaș

—Ai câștigat-o! întreagă!

În noaptea aceea scurtă de iunie nu s-a aprins nicio făclie în Castelul Cnejilor. Întinericul, abia mușcat de sâmburele de lumină izvorât dintr-o candelă, era mai prielnic doliului, dragostei neîngăduite și plănuirilor tainice ale coanei Zulnia, ale boierului Scarlat Canta și ale slujitorului lor, căpitanul Chiriță Drăcea.

—În brumărel, când va cădea frunza, vom urca pe tronul Moldovei: Scarlat voievod Canta și Zulnia doamna.

— Ce fericire!... Ce fericire!... scâncea Scarlat Canta, ca un copil. Bazileu!

Aproape de miezul nopții, au chemat-o la sfat și pe fiica lor, Zoe. Roaba Călina o găsise citind o carte a franțuzului Voltaire, despre regele Ludovic al XIV-lea al Franței. Avea Zoe ochi albaștri, oleacă osteniți de citire și lucru la gherghef. Încolo, bine și armonios crescută, cu păr galben, cu brațe vâjnoase, fără a pierde nimic din gingășia cuvenită unei fete de optsprezece ani. Îi plăcea să urce pe Ceahlău și chiar să vâneze cu flinta. Semăna cu maică-sa la frumusețea trupească, dar avea sufletul lui taică-său; neliniștit, nehotărât, fricos, cu îndelungi perioade de apatie și cu izbucniri neașteptate de energie și dârzenie.

— Draga noastră Zoe, a vorbit Zulnia cu emoție, află că diamantul negru, despre care de atâtea ori ți-am vorbit, se află acum în mâna noastră. Și dacă-l avem, pornim îndată la Țarigrad.

— Să mă fac domn! Sunt bazileu de nea-neam și...

— Tu, Zoe, și-a întrerupt Zulnia soțul, ne poți ajuta în scoposul nostru.

— Cum adică? a clipit Zoe, nedumerită.

— Ist neprețuit juvaer, astă piatră miraculoasă, trebuie să fie înfățișată de o fată frumoasă ca tine. Adică, dacă te va plăcea marele vizir sau chiar sultanul și-or pofti să rămâi zălog în serai...

— Mamă! În istoria Bizanțului, împărăteasa Irina a scos ochii fiului ca să-i ia coroana. Domnia ta mă dai roabă, ca să capeți un tron?

Zulnia nu se aștepta la asemenea împotrivire. S-a rugat. A stăruit. A aruncat vorbe grele de ocară. A amenințat. L-a silit și pe Scarlat s-o batjocorească. Așa, între părinți și fiică s-a iscat mare sfadă, hărățindu-se până când dinspre Ceahlău s-a desprins geană de ziuă. Părinții, fierbând de mânie, au hotărât s-o închidă în turnul castelului, să chibzuiască acolo, la umbra gratiilor, despre schimbarea gândurilor. A urcat-o, în brațe, căpitanul Drăcea însuși, că se zbătea ca o leoaică.

— Aici să-ți putrezească oasele dacă nu asculți sfat părintesc! a spus Zulnia punând zăvorul pe dinafară.

În aceeași calmă noapte de iunie, într-o poiană de sub Scăldătoarea Vulturilor, ceata haiducilor lui Neicu ținea sfat în jurul focului. Ceterașu, haiducul cântăreț care cobora adesea, ca lăutar, în satele de pe valea Bistriței, adusese știre că velvistierul Grigore Canta a fost omorât și că ucigașul i-a furat o giuvaerica de mare preț, un diamant

negru despre care se spune c-ar fi împodobit coroane de împărați și salbe de vestite împărătesc.

— Cică l-ar fi ucis un slujitor turc.

— Dacă ucigașul a fugit în Transilvania, zise cetașul Alexa lui Cerbu, cel mai tânăr și mai voinic dintre haiduci, pierdut pe vecie rămâne acel giuvaer. Aleluia!

— Altceva n-ai mai aflat? se îngrijoră Neicu...

— Nu, doară ieșind eu din satul Pângărați, m-am întâlnit cu căpitanul Chiriță Drăcea. Venea de la Viișoara și gonia cu un smintit spre Castelul Cnejilor din Durău.

— S-o fi grăbit să-și vestească stăpânii. Când slujeam argat în ogradă la Grigore Canta, de multe ori am auzit că pentru acel giuvaer, cu toate că nu-i mai mare ca oul de hulubiță, sultanul i-ar da chiar domnia Moldovei.

— În cine știe ce mâini nemernice a încăput, se îngrijoră Ceterașu.

— Nu s-ar cuveni să știm? întrebă Alexa Cerbu.

—Adică să nu stăm de lemn Tănase... răsucii Neicu obrazul spre Alexa. Intră în Durău și află.

— Tot ți-i dor ție de Ilinca! a râs Ceterașu.

— Sa n-aud de haiduci logodiți! s-a răstit Neicu, încruntând sprânceana și făcând aspru și poruncitor semn, cu stânga, să plece grabnic la vale.

Întâmplarea din casa lui Onofrei

La răsăritul soarelui, din turn, Zoe o vedea pe Ilinca lui Onofrei scoțând apă din fântână. O urmărea printre zăbrele și-i pizmuia soarta: „... Mai bine odraslă de țăran iobag, decât neam de cneaz Canta, amenințată să ajungă roabă în seraiul padișahului, din pofta unor părinți lacomi de avere și de mărire” Mai încolo, în mijlocul satului, Chiriță Drăcea, călare, măreț, rotea gârbaciul și striga cumplit:

— Birul!... Zeciuiala!... Plocoanele!...

— N-am bani, căpitane Chiriță, l-a întâmpinat Ștefan Onofrei în poartă, cu rugă fierbinte în glas

— Jug și fum! a poruncit Drăcea, pocnind din harapnic.

Într-o clipă, arnăuții așezară jugul, aprinseră foc de paie și cu lostopene de bălegar uscat. Doi arnăuți l-au vârat pe Ștefan Onofrei cu capul în jug, deasupra fumului. Tușea omul, sufocat. Gemea de usturime. Ochii i se bulbucău, roșii. Trupul i se chircea. Chipul i se schimonosea de durere.

— Plătești, au ba? rânjea căpitanul Drăcea.

— N-am... n-am bani!... Luați ce vreți... Luați-mi casa...

Adunată în jur, lumea lăcrăma și murmura.

Dintr-o dată, dintre oameni, Alexa lui Cerbu sări în bătă, voinicește, peste harabaua încărcată cu plocoane, împrăstie focul, smulse restelul jugulu și-l scoase pe Ștefan de sub caznă. A săvârșit totul fulgerător. Arnăuții

rămaseră cu gurile căscate, în nevolnică încremenire. În urmă-i, Ilinca a vărsat apa din cofă peste foc, stingându-l.

— Măăă, ciobane!? Cutezi la răzvrătire? a hohotit căpitanul Drăcea, dând pintoni calului și prinzându-l pe Alexa în sfichiul gârbaciului, ca-ntr-un laț.

Scuturați din pânza uimirii, cinci arnăuți zvâcniră și ei, îl înconjurară și-l prinseră pe Alexa de mâini și de grumaz. Nimeni din cei din jur nu sări să-l apere, afară de Ilinca. Dar zărind-o Drăcea cum zgâria un arnăut, s-a holbat spre dânsa ca un lup; a răsucit harapnicul în jurul codiriștei și-a descălecat, rânjind într-un dinte:

— Cuminte-cumînța, puicuțo!...

Strâns între arnăuți, Alexa înțelese, după linsoarea buzelor și după chihotirea gâlgâită, ce gând năsălnic furnica prin mintea căpitanului. C-o brâncă scăpă din strânsoare și-l înhăță de piept. Dar Drăcea îi izbi un pumn sub lingurică, îl doborî și se întoarse, triumfător, spre Ilinca. Deși îl săgeta puhoi de junghiuri ascuțite, Alexa tot i-a sărit în spate, ca un jder. Căpitanul l-a scuturat însă și-a tras pistolul din chimir. Toți s-au ferit îngroziți. Singură Ilinca sta dreaptă între Drăcea și Alexa.

— Legați-l colo, de nuc! Și douăzeci și cinci pe spatele gol, a aruncat Drăcea gârbaciul unuia dintre amăuții care l-au înhățat iar pe Alexa de mâini și de grumaz, supunându-l. Înșfăcând-o pe Ilinca de mână, căpitanul a târât-o în casă.

— Vând boii!... Casa o vând!... Vând totul și plătesc, căpitane, numai nu-mi batjocori fata!...

Drept răspuns, din ușa, Drăcea împrășcă un hohot de râs, zguduind ograda lui Onofrei, și-o trase pe Ilinca în casă, întrebând-o trufaș:

— Ai auzit de căpitanul Chiriță Drăcea?

— Toți cei de pe moșiile cneazului Srarlat Canta știu cine ești și ce poți.

— Atunci... fără mofturi, că n-am timp.

Și se repezi s-o sărute. Răsucindu-se ca o zvârlugă fata a scăpat.

— A, te-mpotrivești? Îți moi eu cerbicia, juncuțo!...

Drept în acea vreme, Zulnia Canta ieșea din Castelul Cnejilor în trăsură, îndreptându-se spre schitul Durău. La casa lui Onofrei, în fața trăsurii, îngenunchiară patru femei.

— Căpitanul Drăcea a luat-o pe Ilinca și...

Zulnia s-a oțărât parc-ar fi înghițit calaican. A coborât, trufașă, din trăsură, rotind cravașa pe deasupra sătenilor cu frunțile plecate și a femeilor cu broboadele trase pe ochi.

În căsuța lui Onofrei, Ilinca, despletită, cu cămașa sfâșiată, răvășită în harța cu căpitanul, se retrăsese într-un ungher și, deznădăjduită, se apăra cu unghiile, cu dinții. Cu părul vâlvoi, cu straiul în neorânduială, Drăcea zâmbea câine-câinește, apropiindu-se cu fereală:

— Vânjoasă ești, frumoaso! râse zgomotos: Ha, ha! Dar îndârjirea asta mă ațâță și mai tare... Numai că n-am timp de hârjoană cu tine. Dă-mi-te, cumițică, juncuțo, dacă vrei să-l scapi pe taică-tău de...

O cuprinde de mijloc, o frânge, o răstoarnă pe laiță și se trânteste peste dânsa. Dar Ilinca a mai găsit în ea putere și mânie să-l prăvale ios și să-l izbească în pânțele, cu genunchii.

În clipa când Chiriță Drăcea se ridica de jos, de pe lutul cu miros de pelin, Zulnia a împins ușa cu vârful botinei și s-a înfățișat, învăpăiată de furie. Chiriță a sărit în picioare, zăpăcit. Ilinca s-a tras spre sobă, adunându-și zdrențele cămășii, să-și acopere sânii. Dar n-apucă Drăcea să deschidă gura și Zulnia îi și arde trei plesnituri cu cravașa peste obraji, scoțându-i zvârci albe în luciul purpuriu și gras al pielii:

— Spurcatule!

— Iertare... M-a ispitit. M-a scos din minți... și-a biruit Drăcea durerea și a zâmbit scârbavnic de lingușitor și de mios.

Ca o hulubiță jumulită de uliu, Ilinca încerca să se strecoare spre ușă; dar stăpâna Castelului Cnejilor o opri; pocni cravașa în palmă, semn că i se stârnise în minte un gând mare; îi făcu semn să se rotească, să înalțe pieptul, să-și mlădie boiul. Urmări, desfătăta, mișcările fetei și făcu semn lui Drăcea să iasă:

— Domolește oamenii din uliță!

— Vă rog, porunciți să nu-l mai chinuie pe tata! a îngenuncheat Ilinca, împreunând mâinile.

— Mda... Mergi cu mine la castel! hotărî Zulnia, pășind țănoșă spre trăsură. În trecere a lepădat o pungă la

picioarele lui Onofrei pe care arnăuții îl slobozeau din jug și a împins-o pe Ilinca să urce în trăsură.

— Mână, Chiper!

În urmă Drăcea s-a pornit cu mare năduf și asprime în glas să dojenească lumea din ogradă și din uliță.

— Vedeți? Inima cea bună a stăpânei, mișeilor! Dar să nu mai cutezați a vă jălui, c-al vostru-i dracul!

Alexa și Ștefan Onofrei priveau după trăsură, iar un copil ridica punga de jos.

— Ad-o aici!... nu l-a mai răbdat inima pe Drăcea. Onofrei, cu asta ți-ai plătit birul.

Și a sunat punga în palmă, a încălecat, a ieșit din ogradă urmat de zapcii și arnăuți, și s-a îndreptat spre casa lui Fiilip.

În trăsură, Zulnia o măsură pe Ilinca, din tălpi în creștet și o prubului în gând. Era din ce în ce mai încântată: fata avea chip oval, păr galben, ochi albaștri, nas ușor cârn, buze arcuite, bărbie gingașă, umeri drepți, boi subțire pe șolduri bine strunguite, abia gâcite sub catrință. Chiar mâinile, cu care se ținea de capră, lângă vizitiu, deși muncite la sapă, la furcă, la vârtelniță și la stative, se păstrau mlădii și puternice în același timp. Dar mai cu seamă se bucura că toată făptura Ilincăi dezvăluia un soi de lumină, de căldură și de înțelepciune foarte asemeni cu cele pe care le descoperea ori de câte ori o privea pe Zoe, înainte de a se fi sfădit și-a o fi închis în turn, la loc de pedeapsă.

Din nevoia de a-și mărturisi gândurile cuiva, Zulnia Canta împinse cu cravașa în spatele vizitiului:

— Chiper, îți place fata asta?

— De, stăpână. Ce să zic? De data asta mă potrivesc în gusturi cu căpitanul Chiriță.

— Palavragiule!... Dar, ce zici, o pot înfia?

— Cum să nu, stăpână! Singur omorul nu se poate dori: miroase urât...

Pe Zulnia a furnicat-o un fior rece prin șira spinării. Așa de rece, c-a uitat să-și dojenească vizitiul, cum obișnuia. Câteva clipe, pielița albă a obrazului, mult îngrijită și dreasă cu sulimanuri, a prins neașteptate umbre vineții, semn că frumusețea ei, de laudă și de pomina în toată Moldova, începe să pălească.

Intrând în castel, trăsura a oprit în fața treptelor. Ilinca a coborât sfioasă și încurcată, desculță, cutremurată de spaimă și admirație. Parcă nu cuteza să calce pe iarba moale din ograda castelului.

Din turnul castelului, printre zăbrele, Zoe o zărea și se mira... De ce a adus-o? Slugă, cea mai frumoasă și mai isteată fată din Durău? O iubește un cioban de pe Ceahlău, despre care bădița Chiper, vizitiul, zice că s-ar fi dat în haiducie, cu ceata lui Neicu...

*

Sughițând de plâns, Anica turna lui Onofrei și lui Alexa apă dintr-o oală neagră de lut, să se spele.

— Mă duc s-o aduc înapoi pe Ilinca, s-a îndârjit Alexa, ștergându-și mâinile cu poala cămășii.

Și-a așezat gluga ciobănească pe spate, a luat bâta și a pornit spre Castelul Cnejilor. Îl însoțea plânsul lelei Anica și înlăcrămarea bădiței Onofrei.

*

Cu gesturi largi, dinainte gândite, căpitanul de arnăuți Chiriță Drăcea răsturna pe masă săculețele cu banii smulși de la țărani.

— Ba-bani! se bucura, păgân, Scarlat Canta, stăpânul Castelului, și urma, în șoaptă, împăcat și, într-un fel mulțumit: îmi ia el ju-jupâneasa, dar îmi aduce aur...

*

În chilioara din turn, Zoe cerca să coasă la gherghef. Dar n-o lăsau nici gândurile – triste, răvășite, înlăcrămate – nici amurgul, mohorât și noros. Auzi pași pe scară. Ușa se deschise încet, scârțâind ascuțit din țâțâni.

— Voi a grai cu tine ca un părinte, psihimu. Zic să te învoiești să plec – să plecăm la Țarigrad.

— Să călătoresc îmi place, tată; dar nu primesc să fiu păcălită.

— Păi, dacă vreun turc de cei mari-mari va pofti să intri în serai...

— Nu! Pe-amândoi v-a smintit diamantul negru.

—Tu, domniță din Castelul Cnejilor, fii înțeleaptă: nu te împotrivi! intră Zulnia în urma soțului, grăind cu glas de rugă și de poruncă.

— Dac-aș fi mamă, mi-ar fi rușine să-mi închipui că fiica mea ajunge cadână!

— Rușine? De ce? Dacă a fost frumoasă, isteță și dibace, venețiana Baffa a ajuns sultană validé.

— Mai bine mă arunc de la Scăldătoarea Vulturilor!

— Fii cuminte și înțeleaptă. Te rog din inimă, Zoe, fata mea.

— Tocmai înțelepciunea mă îndeamnă să mă împotrivesc.

— Luăm domnia Moldovei!

— Trufia v-a schilodit inima. Urmăriți, ca smintiții, o nălucă.

—Te-am smuls din inima mea! Cu desăvârșire! a ieșit Zulnia, clocotind de mânie, a coborât din turn, pe dibuite prin întortocherea întunecoasă a treptelor.

Scarlat o urma, izbindu-se de pereți când cu un umăr, când cu celălalt, ca o umbră caraghioasă și mută.

Răpusă de nedreptate și silnicie, Zoe lăcrăma amarnic, cu tâmpla sprijinită de gratii.

*

O vreme, închiși în iatacul lor, stăpânii din Castelul Cnejilor au tăcut, furioși. În gând fiecare îl învinuia pe celălalt că a dat fiicei lor nesăbuită încăpățănare și trufie.

Zulnia gândeă chiar că Zoe a moștenit prea mult din prostia prea blegului dumneaei soț Scarlat Canta, coborător din bazileii Bizanțului. Asemenea gânduri îi sporeau avan năduful din inimă.

— Dar las' c-am aflat eu leac de cojocul ei!

— Ce lea-leac?

— O înfiez pe Ilinca lui Onofrei.

— Pe frumoasa sa-satului? Nu înțele-țeleg.

— Ai să înțelegi domnia ta mai târziu, surâse Zulnia și ieși în cerdac, mângâindu-se cu gândul că va duce la Țarigrad o fecioară mai frumoasă decât Zoe și mult mai supusă... Și nici sângele bazileic nu va fi batjocorit și spurcat în harem... Auzi vorbă în poarta Castelului și tresări, parc-ar fi prins-o cineva asupra unei fapte neîngăduite. Sfada dintre musafir și străjer se curmă repede. Și în fața cerdacului îngenunchie un flăcău voinic, potrivit de înalt, cu căciulă ciobănească și cu plete, cu priviri drepte, cu glas bărbătesc, cu mișcări măsurate, cumpănite, ca oamenii deprinși să umble pe stânci și pe furtună și pe vreme bună:

— Mi-e frântă inima și mult vă rog: dați-mi înapoi logodnica!

— Care logodnică?

— Ilinca.

— Ilinca? De azi înainte, a zâmbit Zulnia Canta, binevoitoare, Ilinca e fiastra noastră.

— Fiastră? Dar e logodnica mea. A mea!

— Domolește-te, flăcăule! Rămâi și tu la Castel. De celelalte, avem noi grijă.

Întâi, Alexa se înspăimântă. Îndată însă își aminti: Neicu îl trimisese iscoadă în sat la Durău. Dacă putea sta chiar la Castel, cu atât mai bine.

Auzind hotărârea stăpânei, Drăcea a sărit ca un zmeu. L-a înșfăcat de umăr pe Alexa, l-a împins la grajduri și l-a dat în sama lui Chiper vizitiul:

— Învață-l, hâtrule, meseria de grăjdar. Dar, știi, fără milă! Că vrea stăpâna să-l aibă slugă vrednică, în Castel.

— Prea bine. Totuși, i-a întors vorba vizitiul, cu socoata, nu cu boata, faci din grăjdar mare serdar.

*

Intrarea lui Alexa Cerbu în Castel a adus oarecare liniște în inima Zulniei: „Îi am pe amândoi aici, sub priveghere, cugetă în sinea ei; Ilinca nu va mai avea de ce să se împotrivească...”

S-a retras în iatacul de sus și s-a sfătuit îndelung cu soțul.

Înalt, deșirat, cu chip prelung, zbârcit, cu pielea atârând ca un sac larg și peticit, în care cobâlțâie niște ciolane goale, deznodate, cneazul Scarlat Canta holbă ochii mari, verzi, încărcăți de admirație pentru bărbătoasa și destoinica-i soață. Și ori de câte ori Zulnia rostea, cu îngâmfare de hatman, câte un cuvânt greu, Scarlat își

mângâia barba sură și clătina capul pleș sau încremenea asemenea unui schivnic zugrăvit pe pereții bisericilor.

— Să folosim diamantul negru în chip înțelept. Scrii, chiar acum, lui Mehmet Aga din Măcin, că va să ne întâlnim în mare taină, la Cetățuie, lângă Iași, să ne ia și să ne ducă, sub a lui priveghere, până la Țarigrad. Scrie! Și-i întinse pana, hârtia și călimara.

— Mă tem, psihimu, de frate-frate-meu Alexandru, mă tem... se îngăimă Scarlat și pufăi din narghilea, tremurând, neștiind parcă nici cum să țină pana.

— Diamantul negru are puteri nebănuite. După cum știi, l-a purtat o prințesă indiană, apoi frumoasa Șatun, ibovnica șahului Harun Al Rașid de la Persiada. De la perși l-a cumpărat Andronic Canta pentru Theophila, cea care a pierit în marea bătălie de la cucerirea Constantinopolului. Atunci diamantul a încăput pe mâna unui pașă. Dar sultanul Mohamed, aflând de frumusețea și valoarea istui giuvaer, a vrut să i-l ia. În grabă, pașa l-a vândut unui strămoș al nostru. Și acum, iată-l! a apropiat bijuteria de nasul lui Scarlat: strălucește pe pieptul Zulniei Canta!

— Minu-minunat, bazileea mea! Sultanul ar da pe el un sfer-sfert de împărăție, nu numai vileatul Moldovei...

— Să dea! s-a răstit Zulnia, parcă Scarlat s-ar fi împotrivit. Apoi a așternut pe hârtie scrisoarea către Mehmet Aga; Scarlat Canta doar a iscălit, cu slovă tremurândă.

O încercare și o înfrângere

În zilele următoare, mult s-a frământat Ilinca în cugetul ei. Mai întâi totul i se părea de necrezut; însăși stăpâna s-o scoată din ghearele lui Drăcea, ale celui care a flocait, ca un dulău, toate fetele și nevestele mai curățele din satele lui Scarlat Canta! Dar oare de ce-a făcut asta? Mai ales că de vreo trei ani n-a mai luat cu sila niciun argat în Castel. Privea în jos și nu se dumirea: De ce nu mă trimite în odăile slugilor?

I-a dat să mănânce din farfurie, mâncăruri boierești. I-a vorbit frumos, ca o mamă. N-o pune la treabă. O lasă să umble prin odăi, să iasă în cerdac, la soare. Dinlăuntru, Castelul Cnejilor nu i se mai părea așa de mare. Pe latura dinspre răsărit, turnul porții și încă două turnuri rotunde, cu ferestruici mici, zăbrelite. Pe latura dinspre miazăzi, un turn pătrat, odăile slugilor și grajdurile.

În latura dinspre apus, cea mai lungă, în fața pădurii, și în cea dinspre miazănoapte, iatacurile stăpânilor așezate în unghi, cu două caturi, cu cerdacuri din stejar încrustat, cu uși mari, grele, legate în tarânci de fier, cu privire spre cleanțurile Ceahlăului. Sub locuințe, hrube și pivnițe adânci pentru provizii. Între turnul porții și fața caselor, biserica, destul de mare pentru o capelă de castel, cu un turn pătrat și cu clopot de aramă cu funie lungă, scoasă afară până în dreptul pridvorului.

În turn, Zoe lăasă „Paul et Virginie” pe prichiciul ferestrei și, cu fruntea lipită de zăbrele, își ascuțea auzul să prindă orice șoaptă din ogradă sau din iatacuri. Îl urmărea îndeosebi pe Alexa cum trebăluia la toate, harnic, supus, fără cârtire: căra gunoiul, țesăla caii, îi ducea la apă, mătura ograda, smulgea buruienile, uda florile, tăia lemne, cioplea haraici pentru fasolele semănate pe malul înalt al pâraului. Arunca, din când în când, câte o vorbă ori câte o zicală isteată lui Chiper, vizitiul cel hâtru, ca să-l întărite a scorni alte zicale, și mai istețe. Îl urmărea și, fără să știe de ce, îl socotea un fel de frate de suferință, un prizonier, ca și dânsa, în Castelul Cnejilor din Durău.

*

În acea dimineață de la jumătatea lui iunie, în ograda castelului, slujitorii forfoteau după treburi, parcă mai zoriți ca de obicei. Treburi multe: cositul fânului, plivitul grâului, porneala oilor, culesul zmeurii și al bureților și altele multe. Totuși, când a trecut Zulnia Canta spre biserica din mijlocul ogrăzii, toți s-au oprit din lucru și, după datină, s-au închinat cu frunțile la pământ.

Stângace și sfioasă, foarte mirată, Ilinca pășea alături de stăpână, îmbrăcată în rochie scumpă, boiereasca. Slujitorii o cunoșteau:

— Uite că Ilinca lui Onofrei poate fi mai frumoasă ca o domniță, se bucura Chiper vizitiul.

— Ce-o fi însemnând asta? se mira Alexa Cerbu...

Cu bunăvoință și blândețe, stăpâna da povește Ilincai: cum să poarte rochia, cum să-și țină capul, mâinile, cum să se încline, mulțumind argaților pentru închinăciunea lor.

— Sunt proastă și neîndamânatecă...

— Ba ești deșteaptă, drăgălașă, și repede ai să deprinzi ighemoniconul, o încuraja stăpâna.

În biserică, Scarlat o privea ca pe o icoană.

— E fru-frum... foarte gingașă! O prim-prim... o înfiez.

— Da, Ilinca, de azi încolo ești fiica noastră! a vorbit Zulnia cu mare hotărâre, în fața altarului. Ai să te numești Ilinca Scarlat Canta.

— Nu, stăpână! se sperie fata, abia cutezând să înțeleagă despre ce-i vorba. Nu-s vrednică de cinstea asta!

— Te-am ale-ales! Gata! Înălță Scarlat fruntea.

— Dar nu pot... nu știu să...

— Nu îngădui nici umbră de cârtire sau nesupunere, se rosti Zulnia cu și mai mare dârzenie. Vorba mea, slovă de evanghelie!

— Sunt logodită cu Alexa lui Cerbu...

—Îngenunche și jură să ne fii copilă credincioasă. Credincioasă până la mormânt!

Speriată, Ilinca îngenunche și rosti, ca un răsunet între ziduri, jurământul poruncit de stăpâna castelului.

— Roagă-te acum și domnia ta, iubite al meu soț, să ți-o primească Dumnezeu fiică; să-i dea minte și gând supus, să nu iasă din cuvântul nostru în vecii vecilor, amin. Alminteri blăstămul celor trei sute optsprezece sfinți de la

Nicheea să se abată asupra capului ei, praf și pulbere să se aleagă de zilele ei. Și a neamului din care se trage, după sânge. Iar de va rămâne fiica noastră cuminte, ascultătoare și supusă, numai în belșug, bucurie și fericire să trăiască. Amin!

Cu multă evlavie, Scarlat gângăvi ruga și blestemul, făgăduind să fie pe cât de neîndurător cu greșelile fiicei adoptive, pe atât de blând cu faptele ei de laudă.

La ieșirea din paraclis, Zulnia grăi răspicat și tare către slujitorii adunați în jur, dar ca să audă și Zoe din turn:

— Să știți, de azi înainte Ilinca este fiica noastră de suflet. A jurat în fața altarului. Dați-i cuvenita ascultare și supunere. Ați înțeles?

— Înțeles, mărită cneaghină!

*

Dintre toți slujitorii, numai vizitiul Chiper a băgat de seamă că, din seara când căpitanul Drăcea s-a întors în goana calului, în Castelul Cnezilor s-a schimbat ceva. Stăpânii au devenit ciudați și bănuitori, iar căpitanul Drăcea s-a făcut așa de rău și de necruțător că parc-a intrat necuratul în el.

Șase meșteri fierari și rotari din Castel au primit poruncă să lucreze, din fierul și lemnul cel mai bun, trei trăsurile mari, trainice, arătoase, anume pentru cale lungă și grea.

— Lucrați în taină și sfârșiți cât mai repede! s-a încruntat Drăcea la meșteri. Altfel vă vâr în ștreang!

Zulnia o duse pe Ilinca pe la cuhnie, la ateliere, la grajduri, la pivnițe, să cunoască rânduielile și viața de castel.

Râzând batjocoritor, căpitanul Drăcea l-a brâncit pe Alexa în fața stăpânei și a Ilincăi, încărcat cu o targa de gunoi. Cu o clătire din cap, Zulnia l-a arătat fetei, călcăind de dispreț:

— Uite-l, mânjit de balegă, urât mirositor. Nu ți-e greață de el?

Alexa a auzit. S-a oprit o clipă și-a dat să rostească o sudalmă. Dar, privind la Ilinca, l-a însuflețit un gând nou, a ridicat targa într-o mână ca pe o tavă, s-a rotit într-un fel de polcă, și-a țâșnit pe poarta castelului. A alergat la râpă. A aruncat gunoiul. S-a scuturat. S-a spălat, voinicește, la pârau. S-a pieptănat. Și s-a întors curat și fercheș, parcă ar fi venit de la horă. Dar, în poarta castelului, l-a întâmpinat căpitanul Drăcea. l-a găsit pricină că venea cu targa târâș și l-a plesnit cu gârbaciul peste obraz:

— Vrei să placi femeilor, mârlane?

Alexa înghiți în sec.

*

Trecuse de miezul nopții și Castelul Cnezilor dormea adânc sub sclipirea stelelor. Liniștea părea de piatră. Doar câte o cucuvaie țipa arare în clopotniță, stârnind nebănuite

spaime. În iatacul ei, Zulnia visa urât și gema prin somn. S-a trezit, speriată. Se făcea că un hoț i-a furat diamantul negru. Cineva care semăna cu Scarlat, cu soțul. A sărit buimacă din pat. Repede și înfiorată a cotrobăit într-un sertăraș. Tremurând de bucurie, dar și de neîncredere, a înhățat diamantul negru. L-a pipăit, l-a lipit de obraz, l-a sărutat, l-a mângâiat ca pe un puișor de aur.... „Bine c-a fost numai vis urât...” A scos, dintr-un dulăpior, un medalion cu căptușală de catifea, a așezat diamantul în el și, cu înfrigurare, l-a atârnat la gât ca pe un talisman aducător de fericire: „Așa... să nu știe nimeni unde-l țin ascuns. Nimeni. Nici chiar Scarlat...” Se pipăia cu voluptate, se căta în umbrele turburi ale oglinzii venețiene și suspina de adâncă și vinovată plăcere: „Sunt, la ceasul ista, cea mai de preț femeie din lume: Satun sultana, Theophila împărăteasa și Zulnia doamna...”

Dar deodată, foșnet de pași dinspre iatacul unde dormea Ilinca. O săgetară spaime: „... M-a urmărit... M-a văzut careva...”

— Cine-i? a întrebat tare, cu glas sugrumat.

— Eu stăpână. Am auzit huet, stăpână, și m-am temut că ți-i rău.

— Spune-mi mamă, Ilinca.

— Nu cutez.

— De mâine, începi a deprinde buchiile, cu Varlaam de la schitul Durău. Am să te-nvăț să brodezi, să primești musafiri, să întreții un conversațion...

—Prea bine stă... mamă.

În același miez de noapte înfiorat de țipătul cucuvăilor, Zoe se minuna de liniștea din Castelul Cnezilor și din tot cuprinsul, până-n Ceahlăul spoit în argintul lunii. Porni să cânte încetișor, jalnic, ca o pasăre oarbă, închisă în colivie:

— Tuturor lumea li-i dragă, mie mi-i cerneală neagră; tuturor lumea li-i bună, mie mi-i de mătrăgună...

Culcat pe fân, alături de Chiper, Alexa asculta:

— Jupânipa Zoe-i bălaie ca un crin în luna mai și tristă ca o țarcă-ntr-un vârful de par, toamna, când se lasă negurile și burnița.

— Samănă cu Ilinca parc-ar fi surori.

— Da. De ce-au închis-o în turn, bădiță Chiper?

— Dihonie mare între domnița Zoe și cneaghina Zulnia. Nu pot ști din care pricină anume. Destul c-a închis-o în turn în noaptea când a venit Drăcea de la Viișoara, aducând vestea c-a fost ucis Grigore Canta, fratele stăpânului, mezinul. Că sunt trei frați: Scarlat, Alexandru și Grigore Canta, după cum cred că-i fi știut.

— De ce-or fi înfiat-o pe Ilinca?

—Parcă poți ști toate gândurile stăpânilor?! Roaba Călina a zăpsit ceva: o istorie cu un giuvaer foarte, foarte scump și cu un domn la Țarigrad.

Ca să nu-și trădeze bucuria, Alexa s-a prefăcut a cânta, dând parcă răspuns Zoei:

— ... Norocel de toți dorit, cine mi te-a împărțit, a greșit la cântărit. La unii prea mult le-a pus, și mie nu mi-a ajuns...

Cu mâinile agățate de gratii, Zoe își urma cântecul:

— Du-mă, Doamne, de pe-aici, unde sunt zilele mici, că pe-aicea s-au mărit și oamenii s-au înrăit...

*

Ca de obicei, Chiriță Drăcea s-a trezit odată cu zorii. A trecut repede la atelierul de rotărie. Trăsurile erau gata. Le cerca mlădierea arcurilor, grosimea osiilor, lunecarea cranțurilor și a perinoacelor, tăria cârligelor pentru oricicuri.

— Le ungeți bine osiile cu păcură! a strigat cu încruntare. Ați înțeles?

Meșterii au încuviințat.

Drăcea a ieșit în ogradă, mulțumit și foarte plin de sine, înclinat a săvârși orice faptă oricât de bună și oricât de ticăloasă. Îl zări pe Alexa și-i arătă cu degetul sufitul stricat la acoperișul turnului:

— Până la amiază, îl dregi. Ai înțeles? Ha-ha-ha!

— Fiu-fiu, fiu!... a fluierat Alexa, scărpinându-se în ceafă. Dar ce, mă crezi Meșterul Manole?

— Căpitane Drăcea, a cercat Chiper să ocolească începutul de sfadă dintre cei doi, de-acolo au căzut doi dulgheri, care...

— Dacă nu împlinești porunca, flăcăule, te măsor cu harapnicul ista, aici, în mijlocul ogrăzii și în fața Ilincăi.

— Împlinesc, căpitane! a surâs Alexa ascunzându-și sila. Că doar c-o moarte sunt dator.

Peste două ceasuri, urcat în podul turnului, Alexa înnodea funia de-o grindă, se lega bine de mijloc cu un brâu lat din frânghioare împletite și, atârnat în gol, începea să bată scândurile în cuie. Nu-i pasa de primejdie. Nu-l amețea înălțimea. Făcea o treabă pe care niciun meșter n-a izbutit s-o facă. Lucra vesel, fluierând, încredințat că stăpâna Castelului îi va lauda măcar curajul, dacă nu și priceperea.

— Îndrăgostiții și nebunii se agață chiar și de torțile cerului, îl încurajă Chiper.

— Și fierb lapte de cuc pe cleanțurile de la Scăldătoarea Vulturilor, îi ținu hangiul Alexa, arătând cu ciocanul spre Ceahlău și, bălângănindu-se în văzduh, trase încă o scândură din pod, s-o bată în cuie.

Zărindu-l pe fereastră cum atârna în gol, Ilinca s-a speriat cumplit. Ochii de cicoare i s-au umplut de lacrimi, mâinile i s-au împreunat a rugă!

— Stăpână, se prăbușește!

— Dacă se prăbușește, înseamnă că-i un nevrednic, a surâs Zulnia, cătând s-o covârșească prin batjocură și cruzime.

Dar tocmai aceste cuvinte au stârnit în inima fetei un fior de mândrie. Lacrimile i s-au uscat subit: „... Nu se teme. E sprinten ca un jder...”.

Dar, deodată, prin fața ferestrelor o scândură a căzut cu huiet mare. Ilinca și-a mușcat buzele, să nu țipe.

Zulnia a tresărit, iar Drăcea l-a privit acru.

— Ce-i căpitane? Îți pare rău că nu mă vezi zdrobit la picioarele domniei tale? s-a auzit glasul lui Alexa.

Curând s-au încredințat toți că argatul cel nou de la grajduri e o dată om. Îl admira și Zoe, urmărindu-l cu fruntea lipită de zăbrele. Când a ajuns cu repararea sufitului în dreptul ferestrei, Zoe l-a văzut mai bine: nădușit de trudă, dar cu surâs pe buze. Și așa, ca-ntr-o joacă, a proptit cu putere picioarele în prichici și, pe furiș, a desprins din zid capătul unei gratii. Zoe s-a cutremurat și-a dat să țipe. Alexa i-a făcut semn, cu ciocanul la buze, să tacă. Și, cu aceeași grijă, să nu-l vadă careva, a așezat gratia la loc, ușurel. Ochii Zoei au scăpărat de o ciudată bucurie. I-a mulțumit plecând ușor pleoapele. A rupt marginea unei file de carte, s-a înțepat cu acul la un deget, a muiat în sânge un firisor subțire de fân, a scris câteva slove, le-a uscat la soare, și-a răsucit hârtia strâns, ca pe-un hrisov minuscul.

Cum istețimea lui Alexa minuna argățimea din ograda Castelului, Chiriță Drăcea a aruncat, batjocoritor, o proorocie:

— Se prăbușește! Că, iote, n-are cum prinde-n cuie scândura din urmă!

Dintre argați, numai Chiper știa că flăcăul se gândise și la asta. Se îngrijorau și mereu trăgeau cu coada ochiului spre turn. În adevăr, Alexa a tras din pod ultima scândură cu cep la mijloc, pe unde, la începutul lucrului, petrecuse funia de care sta atârnat. După ce-a bătut și această scândură, și-a dezlegat funia de la brâu și a coborât

încetișor, prin dreptul ferestrei zăbrelete. Zoe i-a întins, iute, răvăselul scris cu sânge, șoptindu-i:

— La unchiul Alexandru...

Cu îndemânare de pehlivan, Alexa l-a ascuns în plete și a lunecat lin pe funie, până jos, pe iarba mărunță și moale.

— Nu! A mai rămas gaura prin care-ai atârnat funia! a răcnit Chiriță Drăcea, ca să nu se lase biruit.

Alexa a urcat din nou în pod, a dezlegat funia, a lăsat-o să cadă jos și a bătut cepul la loc, să nu mai fie nicio știrbitură și nicio gaură în tot sufitul, iar căpitanul Drăcea să nu mai aibă clenci de dojană.

— Ce ți-a dat jupânița Zoe? l-a luat totuși Drăcea la rost, când a coborât din pod, triumfător.

— Atârnam în hău, căpitane, nu stăm, pomanagiu, la ușa bisericii, ca să-mi „dea“.

— Cercetați-l! a spumegat Drăcea către arnăuți.

Alexa a ridicat mâinile, s-a strâmbat caraghios și s-a lăsat în voia arnăuților:

— Numai năravul să nu mi-l luați, că-l am de la tata, moștenire.

De după gratii, Zoe urmărea scena cu răsuflarea oprită.

— Ce ți-a șoptit jupânița Zoe? i-a mai găsit Drăcea o vină.

— Cată-mă-n urechi, a râs Alexa, poate-o fi rămas urmă... Și de n-ai găsi, îngăduie-mi să te scuipe drept în ochi, pentru câte presupuneri neroade îți trec prin cap.

— Aha, te obrăznicești!? și-a mutat Drăcea greutatea trupului de pe un picior pe altul, a scos gârbaciul din chimir și l-a plesnit de șapte ori. Na! Să te fac mielușel.

Cu zvârci roșii pe obraz, flăcăul a țâșnit, în două salturi, până în fața cerdacului unde stăpâna castelului împacheta niște straie ajutată de Ilinca și de Călina.

— Te rog, stăpână, dă-mi logodnica!

— Grăjdare, cutezi a peți fiică de boier?

— Ilinca-i fata lui Ștefan Onofrei!

— A fost. Acum e a noastră.

— Atunci... o răpesc.

— Îți pun capul sub satâr.

— Fii înțelept, Alexa, a șoptit Ilinca lăsând pleoapele în jos. Fii cuminte... Ai răbdare.

Aducându-și parcă aminte că în castel se află cu altă îndatorire decât aceea de a răpi fete, flăcăul s-a sprijinit cu stânga de parmalâc și-a sărit din nou în ogradă, drept lângă Drăcea. S-a întors către cerdac:

— Stăpână, îmi dai logodnica dacă mă dovedesc mai tare decât căpitanul Chiriță?

— Tu, mai tare decât... începu căpitanul să fiarbă ca o groapă cu var nestins. Legați-l colo, la stâlp! răcni către arnăuți. Așa! Acum ungeți-l cu balegă!

Trei arnăuți îl țineau legat, iar al patrulea aduse de la grajd, pe-o lopată, o balegă moale. Drăcea hohotea. Pe Alexa îl usturau sfichiurile batjocurei. Se smuci. Izbi cu piciorul în coada lopeții. Balega sări și se lipi drept în pieptul căpitanului Drăcea.

În ogradă, slujitorimea s-a zguduit de râs.

— Te pun în cătușe! a tras Drăcea spada. Noroc că, privind din cerdac, Zulnia l-a oprit, l-a chemat și l-a muștră, în șoaptă.

— Îți pui mintea cu argații?

— Îl ucid!

— Domolește-ți pornirile! Nu-l batjocori și nu-l umili.

— De ce să nu-l...

— Prin flăcăul ista iscusit și dibaci câștig și inima Ilincăi.

— Da. Judeci înțelepțește, stăpână, primi Drăcea muștrarea, zâmbind a lingușire.

— Și dacă-l mai amăgim cu vorba, s-ar putea să ni-l facem slujitor bun, că-i mai vrednic de cât ne dăm noi seama. Mai ales c-o să avem mare nevoie de oameni vrednici, lămuri Zulnia, privind departe.

*

În noaptea următoare, când cucuvăile scheunau în turla bisericuței, parcă anume ca să spargă tăcerea încremenită în Valea Durăului, și straja moțăia în firida din colțul de apus al zidurilor groase și înalte ale Castelului, sus, în podul cu fân, Alexa se prefăcea că doarme. Deși în ziua aceea trăise o încercare grea, totuși, până acum, la miezul nopții, nu lipise geană de geană. Îl pândea pe Chiper. Dar nici vizitiul n-avea somn. Se hotărî și se ridică șoptind:

— Mă duc să văd caii, în poiană.

— Du-te sănătos și călare și pe jos; dar, din om fălos, să n-ajungi slugă la dârloagă, iepure de pârlăoagă... a mormăit Chiper o urătură cu tâlc. Dar vezi să nu te simtă cucuvaia din clopotniță.

În adevăr, numai Zoe îl vedea, printre gratii, cum se strecoară ca o umbră.

În poiană, Alexa prinse un cal bun din herghelie, îl încălecă și, după o goană de un ceas, prin luminișuri de pădure, prin tihărai și pripoare, ajunse la adăpostul haiducilor lui Neicu, sub Piatra Detunată de pe Ceahlău.

—Fraților, diamantul negru se află în Castel, la Zulnia Canta. Iar stăpâna Castelului se pregătește de plecare. În șapte zile, meșterii fierari și rotari au făurit trei trăsurile tari, pentru drum lung.

— Încotro?

— Bănuiesc că la Țarigrad, să ia domnia Moldovei.

— Să lovim Castelul! a propus Ceterașu, haiducul cel bondoc, meșter la cântec și scripcă.

— Ce? Suntem armia lui Cara Mustafa? I-a dezumflat Neicu. Alexa, du-te la Castel și când ți-o dai semn un fluierat de mierlă, ne deschizi porțile. Ai înțeles? Trap!

Flăcăul n-a mai avut răgaz să povestească despre Ilinca, înfiată de familia Canta, și de toată arșița din inima lui.

Ieșind din pădurile Ceahlăului, la vale de Hangu, și-a amintit că are asupra-și răvășelul Zoei. A galopat până la Viișoara. A bătut în poarta conacului lui Alexandru Canta:

— Vin de la Castelul Cnezilor și-aduc răvaș scris cu sânge.

— Ei, ce poznă o mai fi și asta? a mormăit fratele lui Scarlat Canta, apropiind răvășelul de sfeșnic, să-l citească. A stat o clipă, îngândurat: apoi a slobozit, printre dinți, o singură vorbă: „Năpârca!”

Musafirul nepoftit

Abia intrase iar în podul cu fân, când Drăcea a strigat la Alexa și la Chiper:

— Ajuțați potcovarul să bată mai repede potcoavele la cai!

— Ne gătim de nuntă ori de război? a întrebat Chiper, cu nevinovăție în glas.

— Dacă ai mâncărime la limbă, ți-o scurtez cu hangerul!

— Am! Dar, ca deșcă veche ce-s, știu să urlu ca lupii, dacă așa vor dumnealor...

— Ce te uiți așa la mine, netrebnicule? s-a răcătit capitanul la Alexa, căutându-i nod în papură.

— Nu mă poți împiedica să mă uit cum îmi place.

— Să te-nvăț, flăcăule, un... salamalec, să-i placă și capitanului Drăcea. Uite-așa: duci mâna la frunte – „te țin minte“, la buze – „te vorbesc de bine“, la piept – „te port în inimă”.

Din pridvor, Ilinca auzea povața vizitiului și o repeta în gând s-o învețe: i se părea grăitoare și înțeleaptă. În clipa aceea străjerul s-a dat la o parte și pe poartă a intrat

trăsura vel spătarului Alexandru Canta. În toată ograda Castelului s-a stârnit un freamăt ciudat. Chiar Drăcea, cuprins de panică, a făcut aspru semn către slugi să vâre repede trăsurile în atelier și s-a grăbit să-l întâmpine pe Alexandru Canta cu o plecată temenea, să-l ajute a coborî din trăsură.

— Nu cobor din trăsură și nu urc în Castel decât sprijinit de fratele meu Scarlat! s-a împotrivit, cu încăpățănare, Alexandru Carta, cuibărindu-se între pernele trăsurii.

Cam după un sfert de ceas, brâncit de Zulnia, Scarlat Canta, îmbrăcat ca de ceremonie, a pășit până la scara trăsurii.

— Cinstit-cinstite frate, fii bine venit în Castelul Cnezilor, moșia slăviților noștri stră... strămoși.

S-au îmbrățișat, zâmbind fățarnic.

— Bine-ai venit, unchiule! strigă Zoe printre lacrimi, din turn, de dincolo de zăbrele.

Zâmbetele celor doi frați s-au schimbat în rânjete otrăvite.

— Vreau să vii și la...

Speriat, Drăcea a înhățat funia clopotului atârnat pe lângă zid, a tras, cu mânia, și-a acoperit glasul fetei cu dangăt în doagă de aramă.

Surprinsă de musafirul nepoftit, Zulnia își frământa mâinile, cu mare îngrijorare: „... O fi simțit ceva ghiujul?...“ Își pipăi medalionul de la gât: era acolo. Se privi cu măreție în oglindă. Și, ca și cum și-ar fi găsit

masca trebuitoare, pași țațoșă, surâzând în calea oaspetelui:

— Doamne, cât ne bucurăm! Poftește... poftește! Că de mult nu ne-ai mai călcat pragul, cumnate dragă...

— Poruncește istui besnetic să nu mai bălângăne clopotul că n-am murit eu, ci fratele nostru Grigore, biv-vel vistiernic.

— Clopote de slavă, cumnate! De slavă și bucurie.

— Mulțămesc, dar nu-s domn și nici n-am de gând să mă fac.

În freamătul stârnit de musafirul nepoftit, singură Zoe se bucura; și credea că are de ce.

*

Neștiutoare de câte se întâmplau în Castel, Ilinca sta în cerdacul de sus și broda, gânditoare, numărând, din când în când, punctele. Zărind-o, Drăcea a uitat vânzoleala din el și din jur. A împietrit: „E mai frumoasă decât credeam! Ce ochi are stăpâna și cum știe să aleagă...”

Văzându-l așa, stană, Chiper a făcut semn, cu capul, spre cerdac:

— Îți place, căpitane? Ochi de cicoare, obraz de crin, păr de aur, glas de privighetoare, trup de căprioară, istețime de hulpe, un „vino-ncoa” ce nu s-a văzut, și-un lipici ah, ce lipicioasă-i, căpitane... Dar ce folos de lapte gros...

— Nu mă las până nu-l gust, vizitiule! s-a pieptoșit Drăcea, fălos.

— Mda... Focos și dibaci cum te știu, prin mamă ori prin fiastră, tot ajungi stăpânul Castelului Cnezilor.

— Taci dra...

— Numai să te cam zorești matale, a clipit Chiper, sugubăț. Mai ales că și Alexa, te-ai uitat la el? Frumos cum rar se află, vânjos ca un gânj de corn, înalt ca bradul și îndrăzneț ca jderul.

Dacă Drăcea n-ar fi știut că vizitiul Chiper e „slăbiciunea stăpânii”, urât l-ar fi mai plesnit peste bot. Să tacă!

*

Ca să mai ocolească momentul disputei pentru care bănuia că frate-său se afla aici, Scarlat Canta l-a poftit în salon, să tragă narghilele. Aici își aruncau doar, din când în când, câte-o privire piezișă ori câte-o vorbă iscoditoare.

— Da... l-au ucis, săr-sărmanul nostru frate...

— Și diamantul negru? picni Alexandru cu întrebarea.

— Mare pier-pierdere pentru familia Canta...

În sufragerie, roaba Călina așeza masa cu tacâmuri scumpe, franțuzești. Ilinca o ajuta, privind totul cu multă luare aminte.

Zulnia a luat din mâna bucătarului o tavă cu două farfurii cu mâncare, a trecut prin iatacul ei, a turnat în ciorbă tot cuprinsul unui șipușor, apoi a pus tava pe brațele Călinei:

— Du-o Zoe! și, pășind cu semeție prin salon, a grăit din vârful buzelor: Pofțiți evgheniții mei, pofțiți întru ospățare!

Cei doi frați s-au ridicat, gemând, de pe sofale și-au trecut în sufragerie.

— Un strop-strop pentru sufletul lui Grigore, a ridicat Scarlat paharul, a picurat câteva picături de vin pe covorul persienesc de culoarea vișinei și s-a rugat: Dumnezeu să-l ierte pre dânsul!

— Și să nu-i ierte pe ucigași, în veci! a deșertat Alexandru aproape jumătate din pahar pe același covor.

Scarlat s-a cutremurat și s-a îngălbenit ca bulzul de ceară. Zulnia a suspinat cu mare durere și cu amarnică amenințare:

— Ce moarte năpraznică... Dacă l-aș afla pe acel nelegiuit, cu aieste mâini ale mele l-aș gătui.

Așa cum a rânduit Zulnia, Ilinca a adus la masă tava cu friptură. Emoționată, a făcut o temenea, a așezat tava pe miasă și s-a depărtat.

— Credeam că-i nepoata Zoe, s-a prefăcut Alexandru a se mira.

— E cam bolnăvioară, săraca... a căinat-o Zulnia, clipind des din pleoape, să ascundă lacrimile. Dânsa-i Ilinca. Am luat-o de suflet. Că dacă Zoe și-a pierdut mințile...

— Și-a pierdut mințile? a întrebat musafirul, sugrumat de mirare, măsurând-o cu priviri iscoditoare pe Ilinca și minunându-se.

— Da, săraca... Cărțile franțuzești i-au rătăcit mintea. Închipuiește-ți, cumnate, ne bănuie c-am vrea, noi, părinții ei, s-o dăm cadână, roabă în serai. Ce nelegiuire!

— Pot s-o văd?

— Dacă dorești... Călina, ad-o pe jupânița Zoe!

Roaba Călina a adus-o pe Zoe, de subțiori, până în sufragerie. Se clătina, amețită. Ochii, tulburi ca la omul beat. Zărindu-l pe Alexandru, a încercat să se destăinuie. Dar în loc de vorbe, scotea gemete și urlete:

— De ce?... Zălog... Roabă... Diamant... Diamantul negru!

Istovită, aproape sufocată de strădania de a vorbi, Zoe s-a agățat de gâtul Călinei, sughițând de plâns.

— Fire plăpândă, neajutorată, a șoptit Zulnia, înlăcrimată, frântă de durere.

— Diamantul... Roabă... Cadână...

— O vezi, cumnate dragă? E nebună!

Lovită drept în inimă, Zoe s-a desprins de Călina și s-a agățat, cu deznădejde, de umărul lui Alexandru:

— Nu-s nebu... în mâncare ceva... Diamantul... Diamantul!...

Atât a mai putut rosti. Sufocată, vânătă, amețită, s-a prăbușit pe covor, sfâșiind rochia, gemând, răsturnând scaunele, trăgând fața de masă și țăndărind farfuriile în mijlocul sufrageriei.

Scarlat s-a ghemuit într-un colț.

Călina, Ilinca și Alexandru au prins-o de mâini, de picioare și-au ținut-o strâns, până s-a domolit.

Ajutată de Ilinca și Călina, Zulnia a dus-o în iatacul ei.

Văzându-l pe Scarlat tremurând, Alexandru a dat să-l întrebe cum s-a întâmplat asemenea nenorocire. Dar Zulnia s-a întors ca o furtună și-a bătut din palme:

— Slujitori, curățenie aici!...

— Psihimu, e chiar nebu... nebună?

— Liniștește-te, bazileule, nu mai tremura așa, că mă sperii!

Își șterse lacrimile, își pipăi medalionul de la gât și se hotărî în gând: Trebuie să plec, repede. Cât mai repede!

Pe la chindie, din pragul pridvorului Zulnia privea cum se depărta trăsura lui Alexandru. Se luminea la față și șopti către Scarlat:

— Plecăm! Măine în zori. Că hulpoiul ista bătrân ne pârăște la domnie.

— Ne pâr... ne pârăște...

— Trebuie să ajungem înaintea lui la Iași. Trebuie!

Însera pe Valea Durăului. În Castelul Cnezilor stăpânea însă acel freamăt ciudat, acea neliniște ivită din clipa când Drăcea s-a întors cu vestea că vistierul Grigore Canta a fost ucis. În ușa grajdurilor, Alexa bătea un colț de greblă. Din când în când căta cu duioșie și dojană, spre cerdac, unde Ilinca, alături de Zulnia, împacheta lucruri de preț într-o ladă mare, brașoveancă. În iatacul lui, Scarlat Canta își rânduia cu meticuloasă grijă galbenii într-un șipețel de metal. Îi așeza unul câte unul, cu patimă, cu evlavie adâncă de vechi închinător la acel idol ce se chiamă vițel

de aur. Ilinca auzea clinchetul gingaș al aurului, dar se prefăcea că n-aude.

Ca să poată schimba o vorbă cu Alexa, și-a pus pestelcă, a intrat în bucătăria Castelului și s-a apucat de lucru, printre slugi.

— Iote minunăție! O boieroaică fierbe borșul slugilor?! a surâs Drăcea urmărind-o cum mesteca, într-un cazan, cu linguroiul.

— Știi bine că nu-s boieroaică. Dar când oi fi, ai să afli cel dintâi, n-avea grijă.

Și fără să-i pese de ochiadele căpitanului, a despiciat lemne, a întezit focul, a chemat slujitorii și arnăuții la masă și le-a împărțit bucatele.

— Și jupânița Zoe ne slujea uneori la masa, săraca, a clipit din ochi vizitiul Chiper.

— La noapte duci în turn funia de colo, de pe poliță, i-a șoptit Alexa, pe când Ilinca îi turna borșul în strachină. La cântatul cocoșilor.

— Ai taine cu grăjdarul? s-a zborșit Drăcea.

— Dragostea-i mai frumoasă în șoaptă, a șuguit fata.

— Ești deșteaptă! Am s-o înduplec pe stăpâna, să mi te dea de nevastă...

— Ușurel-ușurel, căpitane, că mai sunt și eu pe-aici!

— Tacă-ti cloanța, grăjdarule! Pleacă la herghelie, ce stai?

Flăcăul și-a înghițit mânia, a luat de pe poliță un căpăstru și-a plecat.

Ilinca a înțeles că Alexa vrea s-o salveze pe Zoe. Și, când Zulnia porunci Călinei s-o închidă iar în turn, o însoți și-i lăsă lângă pat funia dată de Alexa.

Întâile isprăvi

La ceasul acela, Neicu și fărtații lui ațineau calea lui Alexandru Canta, la marginea pădurii Buhjnița. Smulgeau flintele arnăuților însoțitori și-i goleau de gloanțe și de cornurile cu pulbere.

— Diamantul negru! crâșca Neicu, împungându-l pe Alexandru Canta cu țeava revolverului în piept.

— Ciudat! Și eu tot după giuvaiericaua asta umblu.

— Căutați-l! În buzunare! În sân! Îl ținea haiducul sub pistol.

Scotocind toate buzunarele, Ursu și Ceterașu s-au ales doar cu cinci galbeni.

— Jur că diamantul negru nu-i la mine! Bănuiesc că-i la fratele meu Scarlat și mai ales la Zulnia, cumnată-mea.

— Ehei, maare pozna! a exclamat Ceterașu.

— La podul de la Hangu stă un cerșetor, a lăsat Neicu pistolul în jos, convins de sinceritatea boierului și bucuros de câte aflase. Dă-i cești doi galbeni. Trei îi luăm noi. Și roagă-te celui de sus să găsim diamantul negru.

Haiducul Ursu a așezat un arnăut în șa, cu fața spre crupă și i-a dat în mână coada calului în loc de frâu.

Luna se perinda printre nouri, argintând Ceahlăul și toată valea Durăului. În închisoarea din turn, Zoe se trezi speriată. Creierul parcă-i fierbea, tulbure. Nu-și mai aducea aminte decât că mâncase ceva și că a simțit o amețeală cumplită, năucitoare. Se dezmetici cu greu. Zări ghemul de funie pe lespezi, chiar în locul luminat de lună. Îl deșiră, gândind: „... Cine mi l-a trimis? Roaba Călina?...“ Înnodă, la un capăt, un laț. Îl probă în jurul gâtului. O durea inima. Ce frumoasă ar fi fost viața, dacă nu apărea acest afurisit de diamant negru... Mai privi o dată pe fereastră și, cuprinsă de părere de rău, de nesfârșită milă de ea însăși, rezemă fruntea de-o gratie. Plângea. Dar gratia se clătină. Fata tresări. Feri gratia mai tare, într-o parte: „... Asta-i!...“ șopti în sine. Și repede, luminată de un gând nou, împinse patul în ușă, înnodă capătul frânghiei de-o gratie, ieși prin spațiul lărgit și coborî pe funie, încetișor, cu mare strădanie și teamă, să nu cadă ori s-o simtă străjerii. N-o vedea nimeni, afară de Alexa, care, din culcușul lui de fân, o urmărea, cu încordare.... Ah! funia n-ajunge până la pământ! Flăcăul sări din podul cu fân și alergă lângă turn, drept în clipa când mâinile Zoiei se frângeau de durere, iar viața îi atârna doar de un fir de păr.

Alexa o prinse în harțe. Zoe suspină și-l rugă, în șoaptă, s-o călăuzească spre latura de miazăzi a zidului:

—Acolo, o poartă tainică: ajută-mă s-o deschid.

Alexa a tras zăvorul, a călăuzit-o până în poiană, a prins un cal înșeuat și i-a urat drum bun.

— Să n-o lași pe Ilinca în ghiara lor. Vor s-o dea roabă la turci, l-a povățuit Zoe, ca un fel de mulțumire c-o ajuta să fugă. O duc la Țarigrad, împreună cu diamantul negru, ca să dobândească domnia țării.

Singur, în mijlocul poienei, Alexa simți mare părere de rău. „Ce ușor aș fi putut-o scoate din castel, dacă Neicu nu-mi trimetea vorbă că... Dar poate nu-i târziu nici acum. O ascund la Scăldătoarea Vulturilor și... Bine că știu unde-i ieșirea tainică...”

Întors la Castel, s-a apropiat de fereastra odăii unde dormea Ilinca, a chemat-o în șoaptă și i-a făcut semn să coboare.

Luna asfințise printre brazi, stârnind umbre, zvonuri ciudate, mistere. Din când în când, în jurul Castelului, păsări de noapte foșneau din aripi moi. Treziți parcă din somn, greierii dădeau semne de neliniște.

Desculță, Ilinca ieși din odaie, pășind în vârful picioarelor. Ascultă, o clipă, sforăiturile lui Scarlat Canta și trecu înainte. Dar se cutremură de spaimă, când, în iatacul stăpânei, auzi glasul lui Drăcea. Se ascunse după un dulap, așteptând să i se potolească zbuciumul inimii.

Afară, Alexa și-a pierdut răbdarea. Dintr-un salt, se prinse de funia pe care coborâse Zoe și se cățara, ca un

jder, până la fereastra zăbreliată. Dar, deodată, în vârful turnului de miazănoapte, a țipat o bufniță, iar la marginea pădurii a șuiert o mierlă, prelung și izvoditor de fioruri de spaimă.

Alexa coborî repede și alergă la poartă. Izbi, cu pumnul, în străjer. Trase zăvorul. Și șase umbre năvăliră în ograda Castelului.

— Patru, la ușa cea mare; doi în dreapta și în stânga, porunci Alexa. Urc să descui.

Dar, parc-ar fi pândit, de la grajduri, de la cuhnii, străjile strigară:

— Săriți! Hoții! Hoții!...

Zarva cuprinse, fulgerător, întreg Castelul.

Îngrozită, Ilinca alergă pe culoare, până în fața iatacului Zulniei.

Drăcea sări din pat, înșfăcă pistoalele, deschise o fereastră și porunci cu glas tunător:

— Zăvorâți porțile! Să-i prindem!...

Zulnia își pipăi medalionul de la gât, înșfăcă și ea două pistoale din panoplie și slobozi foc pe fereastra iatacului. Pocnetele zguduiră toate ungherele Castelului.

Singur, în iatacul său, Scarlat Canta bâiguia:

— Diaman – diamantul!... Mi-l fură frate-meu... frate... Și dârdâi de frică și-și mușcă limba.

Îmbrăcând, în mare grabă, halatul stăpânului, căpitanul Drăcea coborî în ogradă, încercuiți de străji și de arnăuți, cei șase bărbați pătrunși în Castel se dădură prinși.

Izbind cu pumnii în fălcile lor, Drăcea răcnea ca un zărghit:

— Legați-i și la beci, cu toții!

— Dar eu... încercă Alexa să scape.

— Mai ales tu, tartorul hoților! Tu i-ai adus!

Pe ferestruica zăbrelită din turn, spre marea ei nedumerire, Ilinca l-a văzut pe Alexa printre oamenii păziți de arnăuți. Și parcă întreg pământul a început să se învârtă. Stăpânindu-și spaima și durerea, a tras funia înapoi, pe ferestruică, a deznodat-o și-a așezat gratia la loc. A ascuns funia sub un dulap, s-a retras în cămăruța ei și-a așteptat, înfrigurată și plânsă.

Cu pistoalele în mână, Drăcea a cercetat atelierul de fierărie: „... Bine că trăsurile-s neatinse...” s-a bucurat în sine și a trecut la grajd să vadă de nu s-a făcut vreo pagubă pe-acolo.

— Ne-au călcat hoții!

— Hoții, la Castelul Cnezilor, unde străjuiește căpitanul Chiriță Drăcea?! Peste poate!

— Nu bănuiești ce-or fi vrut?

— Să-mi ia opincile și să miluească vreun boier cu ele... Bine c-am dormit încălțat.

— Clănțău afurisit!... L-am turnat și pe Alexa la beci! El a dat drumul haiducilor. Ocna-l mănâncă!

— Nu cred.

— De ce?

— Pentru că nu s-a văzut femeie să lase voinic să piară.
Și Alexa te cam întrece, dacă nu în vâjnoșie, măcar în frumusețe, în istețime și bărbăție, căpitane!

— Taci, că-ți mut falcile!

Nu-i de-ajuns să fii puternic

Răsărea soarele în vârful Ceahlăului.

În ograda Castelului, slujitorii alergau după treburi, mai zoriți și mai tăcuți ca de obicei.

— Jupânița Zoe nu-i în turn! a strigat Călina în iatacul Zulniei, cu mare spaimă în glas.

— Cum se poate?

A alergat pe scări în sus. A ajuns în chilie. Întâi o copleși uimirea; pe urmă o zgâlțâiră pandaliile:

— Chiriță! Căpitane Chiriță, a fugit nebuna! A fugit... a suspinat și a gemut, cu mare năduf și părere de rău. Apoi îndată s-a îngrozit: S-a dus la Alexandru! Drăcea, repede! Repede... Cinci pungi, zece, dac-o ajungi din urmă. Alexandru, câinele! el mi-a trimis hoții. El a furat-o! Chiriță, dragă Chiriță, Zoe cunoaște taina diamantului negru. Dacă n-o prinzi, s-a dus tot visul nostru...

Fără să piardă o clipă, Chiriță Drăcea, cu doi arnăuți, a pornit, val-vârtej, spre Viișoara.

În beci pătrundea o subțirică rază de lumină, pe un ochi de fereastră, îngust cât să intre un om, dar zăbrelit cu trei drugii de fier. Legați în funii, de mâini și de picioare, haiducii tăceau, încruntați. Toți îl socoteau pe Alexa vinovat c-au fost prinși.

— Spune drept: te-a cumpărat căpitanul Drăcea? I-a întrebat Ceterașu.

— Oamenii zic că ți-ai vândut logodnica roabă la...

— A înfiat-o stăpâna, Neicule, fărtate.

— Ptiu! Ești nătâng să crezi făgadă ca asta?

— Nu cred! Plănuisem s-o scot din Castel o dată cu diamantul.

— Când intră muierea în treburi haiducești, ceata a pierit, gata! și-a întors Neicu privirile cu scârbă și mânie.

— Crede-mă măcar tu, Ceterașule! s-a rugat Alexa, coborând glasul.

— Nu ne îndupleci cu miorlăituri! i-a strigat Neicu.

Câtăva vreme, Alexa a stat nevolnic, opărit, aducând în el furie și putere. Și, deodată, cu o sforțare neînchipuită, a rupt legătura de la mâini. Fără cuvânt, i-a dezlegat și pe ceilalți, pe rând, în mare grabă.

— Da, dar zidurile astea nu le putem doborî cu pumnii, a arătat Neicu aceeași nestăpânită supărare.

Însoțit de cei doi arnăuți, Drăcea galopa nebunește. Numai când întâlni un pâlc de poterași domoli galopul și spuse căpitanului:

— Am prins tâlharii lui Neicu! Se află la Castelul Cnezilor. Du-i la ocnă, repede Pe toți! urlă și goni mai departe sore Viișoara. Calul i se albise de spumă, iar pe obraji îi curgea sudoarea rău.

Arnăuții însoțitori rămăseseră mult în urmă, cu toate că sângeraseră pânțelele cailor împlântând pintenii.

A ajuns-o pe Zoe aproape de mănăstirea Bistrița, la marginea satului Viișoara. Dar când s-o prindă, fata s-a aruncat într-o râpă. Noroc că nu era prea adâncă. S-a ales doar cu câteva zgârieturi. Răcnea totuși cumplit de furioasă:

— Slugoiule! Suflet de târfă! Nelegiuitule! Ucigașule! Te sfâșii cu dinții.

Fericit c-o are în mână, Drăcea a târât-o în ograda unei bătrâne:

— Oblojește-i rănila, babo! Și descântă-i de zărghială. Un galben dac-o tămăduiești.

Țipenie de om nu mișca prin ograda Castelului, în amiaza aceea luminoasă și caldă de iulie. Slujitorii se aflau la masă. În iatacul ei, Zulnia așeza cu mare grijă lucruri scumpe în sipete ferecate. Scarlat sforăia pe o sofa, la

umbră. De trei ceasuri Ilinca descâlcea buchiile pe ceaslov, îndrumată de călugărul Varlaam.

— N-am avut nicicând un școlar așa de isteț, o lăuda călugărul, gătindu-se de plecare. Ai deprins toate buchiile și le culegi bine în cuvinte.

Bucuroasă, Ilinca l-a călăuzit până la poartă. A intrat apoi la cuhnii, a pregătit repede un pachet și strecurându-se, tiptil, pe lângă fereștriuca beciului l-a aruncat înăuntru. A căzut lângă zid, cu huet scurt. Haiducii au înmărmurit. Ursu a ridicat pachetul de jos, l-a dezlegat și a gemut:

— O cutie!

Încetul cu încetul, în acea amiază de vară, Alexa, Ursu și Neicu au pilit mai mult de jumătate de gratie, fără să-i simtă cineva din ograda Castelului.

— Restul îl rupem, la noapte, a scrâșnit Ursu, arătându-și pumnii uriași.

— Cunosc o poartă de taină, a adăugat Alexa, încurajându-i.

*

Un uliu sperie cârdul de rațe din ograda bătrânei unde Zoe sta întinsă pe prispă. Drăcea se uita la soare.

— Ptiu! stupi și mormăi închiudat, grăind către sine: De douăzeci și patru de ceasuri mă țin afurisita asta aici. O face pe moarta și n-are nici pe dracu.

Se apropie de Zoe și-i vorbește de sus, umflat și grozav:

— Dacă n-ai fi apucată, dac-ai vedea ce bărbat sunt eu, te-ai mărita cu mine și...

— Ucigă-te toaca, nerușinatule! Îl blestemă Zoe.

Chiriță Drăcea o înșfăcă în brațe, cu toate împotririle, o urcă pe cal și porni în goană, cu arnăuții după el.

*

În cerdac, Ilinca înflorea o năframă și sporovăia cu Călina:

— De ce ține stăpâna așa de mult s-o aducă înapoi pe jupânița Zoe, dacă te-a înfiat pe matale?

— Păi... n-ai văzut că-i bolnavă și...

Ilinca nu și-a putut sfârși vorba. A înmărmurit: pe poarta Castelului intra pâcul de poterași trimis de căpitanul Drăcea.

Zulnia ieși în ogradă și împărți porunci ca un vătaf de plai:

—Căpitane de poteră, noi am prins tâlharii; tu să-i duci de-a dreptul la Târgu-Ocna, la sare!

Când poterașii scoteau din Castel haiducii ferecați în lanțuri, la mâini și la picioare, dinspre Ceahlău se vânzolea furtuna. Pe drumul Durăului zornăitul lanțurilor se îmbina cu huruirea tunetelor și cu răpăiala grindinei.

La una din ferestrele de sus ale Castelului, ferită de privirile stăpânei, Ilinca plângea deznădăjduită: „... Sufere din pricina mea, iar eu nu m-am învrednicit să-i mântui viața”.

Intrând în satul Durău, căpitanul Drăcea a oprit calul la pas și a tras pelerina, s-o apere și pe Zoe de ploaia amestecată cu grindină mărunță ca măzărichea.

— N-am nevoie! și-a scuturat fata părul ud, răvășit. Și-a înălțat fruntea, trufașă, măcar că tremura de frig și se-nvinețise ca floarea didițelului.

Drăcea se pregătea s-o pecetluiască necruțător cu o sudalmă, cât era dumneaei de mare boieroaică; dar, de după cotul morii, s-au ivit haiducii înconjurați de poterași.

— Alexa! a strigat Zoe, surprinsă și îndurerată.

— Aha! Ți-a sărit inima ca mierla săgetată. Deci el te-a scos din turn!... s-a bucurat Drăcea de această descoperire și a poruncit: Căpitane de poterași, veghează cu strășnicie, să nu-ți scape tâlharii. Mai ales ăsta! Îl arată pe Alexa, aoropiindu-se, parcă-ar fi vrut să-l strivească. De acum Ilinca este a mea! Ha-ha-ha! necheză ca un armăsar, în urechea flăcăului.

În scăpărarea unui fulger, flăcăul țâșni într-un salt, își trecu mâinile în față, se răsuci și izbi cu cătușele în Drăcea. Îl privi cum se clatină, amețit. Zoe sări de pe cal și o luă la fugă prin ploaie și glod. Dar căpitanul Drăcea o ajunsese, o înhăță de păr și o dădu în seama arnăuților. Trase pistolul din brâu și-l îndreptă spre Alexa. Apăsă cocoșele, dar pulberea, umezită de ploaie, nu se aprinse. În învâlmășeala iscată pe neașteptate, Neicu și Ceterașu cercară să fugă. Dar poterașii îi ajunseră repede din urmă. Lovindu-i cu paturile flintelor, îi rânduiriă iarăși în convoi.

— Căpitane Drăcea, s-a mâniat căpitanul de poterași, vezi-ți de treaba dumitale! Altminteri te cred vorbit cu haiducii.

Printre fulgere și trăsnete, harapnicele poterașilor au șfichiuit trupurile haiducilor. Deși îl istoveau durerile și sângele i se prelingea pe față, Alexa era cel mai înverșunat. Ca să-l domolească, l-au legat de doi cai și convoiul a pornit mai departe, prin furtună.

Căpitanul Drăcea, musafir la ocnă

Cu nasul lipit de fereastră, ca un copil singur în casă, Scarlat Canta privea cum ploua, își netezea barba și mormăia:

— Bine că n-am plecat... Dacă scap – dacă scapă tâlharii pe furtuna asta?

— Pușchea pe limbă-ți! i-a menit Zulnia.

— Uite-l pe Dracea cu... cu Zoe!

Zulnia sări la fereastră. În clipa aceea nimeni nu-i putea face o bucurie mai mare: „... Cumnatul meu n-a aflat nimic despre diamantul negru...”

N-a mai închis-o în turn, ci a lăsat-o în iatacul ei. I-a trimis dulcețuri, cafele, ceaiuri, leacuri, să nu se îmbolnăvească, după ploaia îndurată pe drum. Peste două zile, intrând în iatac, Zulnia a aflat-o împletind un colțun de lână groasă.

— Poftim să mergi cu noi la Iași, să petrecem! Baluri, soarele, sindrofii, tineri frumoși...

— Trimite îți colțuni lui Alexa! Stă la ocnă din pricina mea.

— Îți împlinesc toate voile, dacă mergi cu noi, dacă mă ajuți... Tu, fata mea, înțeleaptă și cuminte...

— Înțelepciunea și cumințenia mă îndeamnă să nu merg nicăieri...

— Te închid în mănăstire și te călugăresc! se înfurie iarăși stăpâna Castelului Cnezilor și izbi un vas chinezesc de pe masă, făcându-l țândări.

— N-ai decât! Orice închisoare are o portiță tainică.

*

Au ajuns la Târgu-Ocna frânți de drum și roși de lanțuri. Cămărașul de ocnă nu i-a cruțat de fel: a doua zi i-a și pus să taie sare. Colbăiți, cu ochii roșii de usturime, cu lanțuri grele la picioare, pândeau paznicii și-și povesteau în șoaptă necazurile:

— Un câine de zapciu m-a silit să iau calea codrului, lamurea Neicu pe cei din jur.

— Eu am ajuns haiduc pentru că am cântat: frunză verde arțăraș, căpitane poteraș, măi tâlhar, nelegiuit, multe fete-ai necinstit... suspina Ceterașu.

Numai Alexa tăcea și izbea mânios cu târnăcopul în stânca de sare.

— Tu nu spui nimic, flăcăule? îl întreabă un ocnaș chior de-un ochi, cu barba țepoasă, parc-ar fi fost din ace, nu din păr. Ce gând ți-abate?

— Deocamdată, unul singur; să nu-mi putrezească, nicidecum, ciolanele în ocna.

*

În ograda Castelului, Ilinca descărca fân, la rând cu slujitorii. Jinduia după ograda lui Onofrei și după fântâna de unde făcea cu batista spre Scăldătoarea Vulturilor, s-o vadă Alexa.

— Dacă muncești, n-ajungi boieroaică! i-a aruncat Drăcea cârlig de vorbă.

— Munca aduce sănătate, trândăvia tot păcate, a pilduit Chiper, ca să nu se bage seama că Ilinca îl privea pe căpitan cu scârbă și greață.

— Decât ai ridica țăpoaie de fân, mai bine te-ai ruga pentru... Alexa! a râs Drăcea. Că mâine-poimâine, hâț! În ștreang.

O clipă, Ilinca stătu pe gânduri; apoi înfipse, cu hotărâre, țăpoiul în fân, sări din căruță și fugi spre iatacul boierilor.

În iatac, fata a îngenuncheat iar în fața Zulniei și, plângând, a rugat-o să-l scoată pe Alexa de la ocna:

— Îți va fi credincios ca nimeni altul, până la moarte.

Întâi, Zulnia a dat s-o sictirească. Chibzui însă câteva clipe, apoi bătu din palme și ceru să vină căpitanul Chiriță Drăcea.

— La poruncă, înaltă stăpână! s-a înfățișat gâfâind căpitanul.

— Fiica noastră, Ilinca, te roagă să i-l scoți pe Alexa... din ocnă. Ai înțeles? a clipit Zulnia, cu subînțeles, din geana stângă.

— Nu-l trimite pe el, te rog fierbinte, stăpână!

— N-am slugă mai de nădejde, mai credincioasă.

— E om rău.

— Sunt eu prea bună.

— Dar... va fi greu, foarte greu! E dovedit haiduc, s-a prefăcut Drăcea că nu înțelege împotrivirile Ilincăi.

— Cu aurul din aste patru pungi desfereci tu chiar zăvoarele ocnei! îi aruncă stăpâna banii, sunându-a ademenitor.

Căpitanul prinse pungile cu dibăcie, le mistui în buzunare și ieși falnic ca un mareșal austriac, după o audiență la împărăteasa Maria Tereza.

— Acum liniștește-te, a pus Zulnia mâna pe creștetul Ilincăi. Ia ghergheful ori psaltirea. Ce păr galben ai... Ca fagurele de miere. Și ochii, mai frumoși ca ai Zoei; mai luminoși, mai calzi și mai buni. Dacă nu te-aș fi ales fiică, mi-ar fi părut rău că ești mai frumoasă ca dânsa. Dar acum mă fericesc că am asemenea fiastră.

*

Cămărașul de ocnă socotea că haiducii lui Neicu erau dibaci în înșelarea străjilor și în evadare. De aceea i-a pus să doarmă ferecați în cuști de fier, atârinate de tavanul oonei, ca niște policandre. Noaptea, când dormeau străjile, mai sporovăiau între dânșii:

— Noi robi la ocnă, ofta Alexa, și Ilinca roabă la turci...

— Răzvrătește-te inimă, nu sta ca bivolu-n tină, murmura Ceterașu cu alean. De-ai plânge pârâu să faci, nu zice nimeni să taci...

— Mmm! mormăia Ursu, balansând cușca pâ-n-o izbea de tavanul bolții de piatră și sare, gata s-o strivească.

*

În pridvor, la umbră, Zulnia asculta cum citea Ilinca, sub povața călugărului Varlaam. Era mulțumită:

— Ai cap bun. Dacă m-ascuți, ajungi domniță.

— Dar eu sunt țărăncă.

— Nu mai ești! o să-ți dau nume, giuvaeruri, rochii, ranguri.

— De ce o minți? a întrebat Zoe, apropiindu-se pe nesimțite, în vârful picioarelor. Spune-i adevărul: i-ai închis logodnicul în ocnă, iar acum te pregătești s-o duci zălog la turci, în locul meu.

— Taci! a urlat Zulnia. Cățea afurisită...

Ilinca a scăpat cartea jos și, tremurând, s-a ridicat în picioare.

— Te dă cadână marelui vizir, găsculițo! a mai strigat Zoe.

Apucând-o de umeri, Zulnia o izbi de stâlpii pridvorului, încrustați ca niște furci de tors, și-o brânci în iatac. S-a întors la Ilinca, a cuprins-o de mijloc, a sărutat-o, tremurând, lăcrămând:

— Săraca, au apucat-o iar năbădăile lui ducă-se pe pustii. Mi se frânge inima, dar trebuie s-o trimet la schit, la Durău, să-i citească starețul Dositei, s-o izbăvească de izul necuratului.

— Dar ce-a vrut să spună cu cadâna... cu marele vi...

— O sminteală de-a ei. Nu lua seamă. Tu ești fiica mea. Pe Alexa îl fac cârcserdar și poate chiar ispravnic. Îi dau și o șfoară de moșie. Ce? Nu s-a mai văzut? Ștefan cel Mare a boierit sute de răzeși vrednici și viteji. Mai ales ca orice domnie are nevoie de oameni buni și de credință, de credință neclintită.

A luat-o de mână și-au coborât în ogradă, unde meșterii și vizitiul Chiper ungeau cu păcură groasă osiile și cranțurile trăsurilor.

— Pernele-s prea tari! apăsă stăpâna canapeaua trăsurii dinspre pridvor.

— Auzi, meștere? Întrebă Chiper, cu un subțirel fir de ocară în glas. Perne mai moi, dacă vrei să mai trăiești.

— Peste o zi pornim într-o plimbare mai lungă, a luat-o Zulnia pe Ilinca pe după gât și i-a vorbit în șoaptă, arătându-i duioasă dragoste de mamă.

— Și Alexa?

— Îl aduce căpitanul Drăcea, n-avea grijă, s-a asprit glasul cneaghinei Zulnia.

*

Îmbrăcat în strai scump, ca un mire, cu cinci arnăuți după el, căpitanul Chiriță Drăcea a intrat în Târgu-Ocna. Tot drumul, din Durău până aici, l-a frământat un singur gând. Și-a închipuit zeci de căi de a-l înfăptui; dar, nu s-a oprit asupra nici uneia.

A tras de-a dreptul la cămărașul de ocnă. De la întâia ochire, Drăcea l-a dibuit ca pe-un mare viclean: „... Nu-l birui decât printr-o șiretenie și mai mare. Las' că eu îs tatăl vulpoilor, cămărașe...” Și-a vorbit cu mare ifos:

— Biv-vel vornicul Scarlat Canta, stăpânul meu, vrând să închirieze ocna, m-a trimis să văd cum merg treburile pe- aici.

—Păi, merg cum îi porunca și voia, cinstite căpitane.

Au vizitat moara unde se macină sarea, au pătruns în hrube, străjuți de feștile mari de rășină. Pe când horhăiau prin ocnă, Drăcea s-a făcut a întreba despre haiducii lui Neicu.

— Greu cu ei, s-a tânguit cămărașul. Numai la fugă li-i gândul. Tâlhari mari și pezevenghi. Dar eu li-s nașul.

— Și cum faci să nu-i pierzi?
— Noaptea-i atârni în cuști, colo sus, pe boltă.
— Aha... a scâncit căpitanul Drăcea, speriat și încurcat de asemenea diavolească născocire.

*

Noaptea, în ocnă stăruia o tăcere de gheață. Străjile moțâiau sprijinite de pereții de sare. Ocnașii se chinuiau să doarmă chirciți, în cuștile strâmte ca niște sicrie atârinate de un capăt. Mai frământat ca toți, Alexa privea în jos și se cutremura de hăul negru, fără fund. Începu să legene cușca, tot mai tare, pân-o izbi de tavan. Văzu că gratiile se clatină.

— Detuni pământul, frate!? Liniștește-te, îl povățui Ceterașu.

— Păi, decât să hrănească și să îngrașe oameni ca Drăcea, mai bine surpat și înneecat în ape... zâmbi Alexa, izbind și mai tare.

La ceasul acela, Drăcea dădea aldămaș paznicilor și-l îndemna pe cămărașul ocnei să soarbă ulcică după ulcică de vin tare, de Odobești.

— Să vină și lăutari! Zaiafet! Arendăm ocna noi, oamenii biv-vel vornicului Scarlat Canta, și-o să avem bun alișveriș.

N-a trecut un sfert de ceas și s-a ivit și un taraf, de altfel dinainte pregătit de arnăuții lui Drăcea. Până la miezul nopți toți panicii ocnei s-au îmbătat criță. Unii chiuiau

răgușit; alții moțăiau nevolnici, iar alții sughițau grețos, ca toți cei care nu beau vinul, ci se lasă băuți de el, până li se încețoșează creierul.

— Mă'c să mă c'lc, bolborosea cămărașul de ocnă, cercând să-și miște picioarele-i crăcănate și mirându-se foarte că i s-au înfipt în pământ.

Numai Drăcea s-a păstrat treaz. Adică oarecum mai treaz decât ceilalți, pentru că, oleacă, tot se amețise și el. După ce-a adormit cămărașul, lepădat pe-o laiță, ca un sac umplut cu pietre, luă o făclie și se strecură în ocnă. Urcă scara de frânghie de lângă cușca lui Alexa.

— Începi cu mine, călăule? I-a întrebat Alexa, recunoscându-l la lumina făcliei.

— Lasă-mi-o pe Ilinca și te fac slobod, îți lepăd și o pungă de galbeni, să pleci în lume, unde-i pofti, să-ți faci un rost, cum ți-o fi pofta.

— Descuie cușca și-om sta de vorbă.

Drăcea apropie scara de cușcă și trase zăvorul. Pătrunse înlăuntru. În stânga ținea făclia; cu dreapta scoase hangerul din brâu. Alexa însă nu-i dădu răgaz să înceapă târguiala. Izbi cu piciorul în făclie, prăbușind-o jos, printre gratii. Cu mâinile amândouă prinse dreapta căpitanului, căutând să-i smulgă hangerul. Făclia s-a răsucit în văzduh; jos a continuat să ardă și să lumineze, ca focul nestins izvorând din inima pământului. Din cuștile lor, Neicu, Ceterașu și Ursu urmăreau, cu încordare, lupta dintre Alexa și Drăcea. Căpitanul era mult mai puternic; dar amețit de băutură, surprins, furios și scos din fire de

repeziciunea cu care-l lovea Alexa, mai mlădios, mai stăpân pe sine, nu izbutea să-și folosească toată puterea. Cu iuțeală de jder încolțit de lupi, flăcăul îl izbi cu tâmpla de o gratie, îl ameți, îi înfundă gura cu o bucată de cămașă, îl dezbracă și coborî scara de frânghie cu straiiele și cizmele lui sub braț. Se îmbracă fercheș și grăbi spre paznic, îi luă cheile și scoase toți ocnașii din cuști. Apoi, împreună au dezbrăcat paznicii și arnăuții beți, s-au îmbrăcat ei, repede, cu straiiele lor, au ieșit din ocnă, au încălecat caii arnăuților și ai cămărașului de ocnă și s-au mistuit în codrii Tarhaosului.

Neicu călărea pe calul lui Chiriță Drăcea, dăruit de Alexa. Și asta îl îndemna să uite supărarea pricinuită la Castelul Cnezilor.

*

În zori, Ilinca a ieșit în ograda, să simtă rouă improșcată pe iarbă, ca bobițele de mărgăritar. Fără voie, privirile i-au fugit spre Scăldătoarea Vulturilor și-a biruit-o acel dor nestăpânit de casă, de părinți, de Alexa. O ustura la inimă, nu alta. S-a strecurat din Castel, o dată cu slujitorii plecați la coasă și la adunat fân. A trecut pe la fântâna unde se întâlnea cu Alexa. A mângâiat ghizdele și ciutura, grăind în gând cu ele. A grăbit apoi spre casă, parcă-ar fi adus cofa cu apă din fiecă dimineață, înainte de a pleca la muncă. În ogradă, părinții băteau cu îmblăciul câțiva snopi de grâu, așezați pe un Țol. Au privit-o amândoi,

lung, până li s-au umplut ochii de lacrimi: parcă niciodată până acum nu văzuseră ce bălaie, ce înaltă, ce bine zidită, ce frumoasă era Ilinca lor.

— Ți-au dat drumul de la Castel, fata mameii?

— Nu, mamă, am fugit. Vor să mă dea roabă la turci.

— Spurcată viață! s-a crucit Ștefan Onofrei, sfărâmând un spic de grâu între degete și suflând, cu obidă, pleava în vânt. Mă miram eu să te fi înfiat din milă ori din dragoste.

— Numai Alexa mă poate scoate din năpasta asta.

— Alexa? Crezi că mai vede el lumina soarelui?!

— S-a dus căpitanul Drăcea să-l scoată din ocnă.

— Aista-i păcatul nostru: credem prea ușor cuvântul boierilor, se mâhni Onofrei. Zulnia Canta nu iartă pe nimeni.

— Ce să fac, tată?

— Leapădă straietele celea de pe tine și fugi. Fugi în lume. Nenorocirea și pierzania ta-i frumusețea. Dacă-i fi slută, nimeni nu și-ar mai bate capul să te-nfieze....

*

Abia după-amiază, trezindu-se din beție, cămărașul de ocnă l-a aflat pe Drăcea, cât mi ți-i căpitanul, gol pușcă, cetluit cu căluș la gură și atârnat în cușca ocnașilor. S-a pornit pe râs, cu hohote, ca un smintit:

— Cine-a făcut șaga asta, că mare mehenghi a fost?!

— Unde-s tâlharii! a răcnit Drăcea, când i-au scos călușul.

— Tâlha... a înmărmurit cămărașul, iar picioarele-i crăcănate s-au înfipt în stâncile sărate de parcă acolo ar fi crescut, cum cresc ciupercile strâmbe și răsucite.

— Pupă-le urma, vită! a urlat Drăcea ca și cum singur cămărașul ar fi fost vinovat de tot ce se întâmplase.

Norocul lui Chiriță Drăcea

În drum spre Castelul Cnezilor, Drăcea, căruia până acum, toate în viață i-au mers în plin, măcina niște gânduri amare. „... O să mă foarfece stăpâna, o să mă bată cu cravașca, o să... Dar poate, tot răul spre bine. De teama tâlharilor, o să-mi dea toate pe mână... Mă căsătoresc cu Zoe și-ajung stăpân pe Castel. Pe Ilinca o iau țiiitoare, că-i frumoasă. Îmi amortesc fălcile când o văd... Și când diamantul negru fi-va ici, în palmă, Scarlat Canta pierde ca pițigoiul de ciudă. Mă fac domn. Parcă Răzvan vodă ce-a fost? Rob ȝigan. Eu sunt mai ceva. Io Chiriță vodă Drăcea, domn a toată țara...”

Dar când își vede straietele proaste, de împrumut, când își dă seama că Alexa i-a luat toți banii și l-a făcut de răs și de ocară, îl cuprinde un fior de tristețe și-l înțeapă un ghimpe de mânie amară. Dă pintenii calului, dar bagă seamă că nu svâcnește în galop; călărește pe o mârțoață ticăloasă și costelivă, împrumutată de la ocnă. Posomorâți, slabi, prăpădiți, arnăuții se târau pe jos, jalnici, în urma

lui, asemeni celor din ceata urgisiților, zugrăviți în icoana judecății din urmă. Asta l-a făcut să scapere de mânie: „... O să te căsăpesc!... Harcea-parcea te fac, Alexa lui Cerbu...”

De când a intrat în Valea Bistriței, cotește pe drumuri tot mai lăturalnice, să nu-l mai vadă lumea așa batjocorit și feștelit în demnitatea lui de tartor al satelor de pe moșiile Canta.

Taman în acel ceas, haiducii poposeau într-o poiana din Tarhaos, la un adăpost al lor mai vechi. S-au ospătat cu brânză și cu pastramă aduse de ciobani și s-au întins la hodină.

— Plec spre Durău, s-a rostit Alexa, cu oarecare șovăială în glas. Vrednicia dovedită în ocnă nu face două parale, dacă nu urmăm legea noastră haiducească: să răzbunăm nedreptățile și să facem oleacă de dreptate în lume. Și, întâi de toate, să scoatem diamantul negru din mâna lui Scarlat Canta.

— De ce vrei, neapărat, acea giuvaerica? a întrebat Ceterașu.

— Acel hapsân și cumplita lui muiere vor să dăruiască diamantul negru sultanului. Și pentru un diamant ca acela, sultanul îi dă domnia Moldovei. Iar dacă ajunge domn, Scarlat Canta va să oropsească toată țara cum oropsește oamenii de pe moșiile lui. Ba mai cumplit. Că acum tot se mai teme de cineva, pe când dacă se cocoată pe tron...

— Aha, acum am venit și eu acasă... a zâmbit Ceterașu.

— Fraților, să scoatem diamantul negru și pe Ilinca din Castelul Cnezilor! a hotărât Alexa țelul cetei de haiduci.

— Da, așa să facem! au încuviințat toți într-un glas.

Doar Neicu, peste o clipă, a cârmît-o:

— V-am spus-o de atâtea ori: muierea-i pieirea haiducului. Și aflați că pe mine mă doare diamantul negru și nimic alta.

Alexa nu se supără: cunoștea de mult părerile lui Neicu despre femei și haiduci. Dar, în același timp, înțelegea că soarta Ilincăi s-a legat strâns de soarta diamantului negru, iar soarta lui de tot ce i s-ar putea întîmpla ei în Castelul Cnezilor. De aceea, a rămas alături de fărtați. Așa cum i-a poruncit Neicu, a coborât iar la Durău, să afle ce gânduri urzește Zulnia Canta, stăpâna de fapt a diamantului. Nu nădăjduia să stea de vorbă cu Ilinca, fără primejduirea vieții amândurora. Credea însă că va putea afla câte ceva de la vizitiul Chiper.

*

Ci, tot cotind, din uliță în uliță, prin Durău, pe neașteptate, în fața lui Drăcea s-a ivit Ilinca, îmbrăcată în straiele ei de altădată.

— Ce faci aici... Ilinca? Te-a alungat cneaghina noastră, ori ai fugit?

De spaimă, fata a răsturnat cofa și a dat să fugă, dar, înțelegând repede că nu-i scăpare, s-a răsucit cu fața spre Drăcea, înfruntându-l cu nebanuită îndrăzneală.

— Ptiu! m-ai speriat, căpitane... Ești așa de caraghios, pe mârțoaga asta, în straie de pomanagiu, că nu te mai cunoșteam. Unde-i Alexa?

— Tu ai fugit din castel!... se feri Drăcea a da răspuns. Ai fugit, tâlhăroaico!

— Nu... Am venit să-mi văd părinții.

— Minți!

— Cum îndrăznești? Uiți că sunt fiica cneaghinei Zulnia?

Dar tocmai grozăvirea Ilincai îl încredința pe Drăcea că fata a fugit din castel. Se bucură parc-ar fi găsit o sută de pungi de aur.

— Norocul mi te-a scos în cale! Hai.

A sărit pe cal și-a înfășcat-o de mână:

— Hai, acum, cu mine, odorașule!

Ilinca n-a mai avut încotro. De altfel, se gândi că numai acolo, în Castel, putea afla unde era Alexa. Încântat că nu-l văd stăpânii în ce hal se întoarce, Drăcea se firitisi pentru propriu-i noroc, o trimise pe Ilinca în camera ei, se spală, se dichisi cu pistoalele, cu gârbaciul și intră așa, dres din cap până-n picioare, în iatacul Zulniei Canta.

— Prea frumoasă și prea iubită stăpână, am împlinit porunca! Și povesti, cu belșug de amănunte, că l-a îmbătat pe cămărașul de ocnă, a pătruns în salină, a tăiat cu hangerul funiile cuștilor în care atârnav haiducii și i-a scos morți de sub scânduri. Doar unul, i se pare, a scăpat cu viață, pentru că nu se afla în cușcă în acel ceas. Nici într-un caz acela nu era Alexa Cerbu.

— Pe deasupra ți-am adus-o și pe Ilinca. Știi că fugise?
Câteva clipe Zulnia Canta a încremenit.

— Nu, te rog, n-o batjocori. I-a fost dor de părinți. Dar mi s-a spovedit mie: acu, după ce-a gustat din trai boieresc, nu se mai întoarce la chelbea și râia de la Onofrei...

— Ei, căpitane Chiriță, ești gata de drum? întrebă Zulnia bucuroasă.

— Când vrei! Eu ți-am adus diamantul negru. Eu spulber toți potrivnicii. Toți! Eu, Chiriță Drăcea, pun coroana pe fruntea asta frumoasă ca o minune. Jur! le umfla căpitanul pe toate, fericit că stăpâna îl credea omul providențial.

*

Pândind orice mișcare din castel, Zoe văzu pe maică-sa îmbrățișându-l pe Drăcea și îndată înțelese că a venit cu izbândă de la ocnă. Se strecură în cerdac, lângă Ilinca:

— Ce s-a întâmplat cu Alexa?

— Nu știu. Drăcea spune că l-a...

— Da, l-a ucis, fetițo...

În clipa aceea parcă Panaghia și Toaca i s-ar fi prăbușit pe inimă. Nu-i venea să creadă c-a rămas singură. Singură în ghiara stăpânilor din Castelul Cnezilor. Tremura de spaimă și durere. Zoe simți o nemărginită milă pentru dânsa. Totuși n-o cruță:

— Mi se pare c-ai devenit... diamantul bălai menit, alături de diamantul negru, să-i aduci Zulniei Canta scaunul domniei.

— O femeie, domn?

— Nu te mira. În Austria a fost împărăteasă Maria Tereza, iar în Rusia domnește și acum țarina Ecaterina.

— Ce să fac? a întrebat, cu nevinovăție și deznădejde, Ilinca. Povățuiește-mă ce să fac, jupâniță Zoe, te rog...

— La viclenie, răspunde cu viclenie. Altfel nu scapi Auzi tu? Nu scapi! Iar dacă te lași dusă la Țarigrad, ești nu numai cea mai mare proastă, ci și cea mai nenorocită muiere din lume: roabă, cadână, între sute de roabe și cadâne la vreun pașă păgân. Ai înțeles?

Nimic n-o putea îngrozi mai mult pe Ilinca decât stăruința Zoei. Totuși, în ciuda mâniei și a disprețului cu care-i vorbea, o socotea drept singura făptură din castel care-i voia binele. Ar fi vrut să-i mulțumească, dar Zulnia s-a ivit pe neașteptate în cerdac.

— Ai încercat să fugi, tâlhărițo?! a întrebat-o, cu stăpânită mânie, în vreme ce Zoe se retrăgea în camera ei.

În întâia clipă, Ilinca a dat să plângă. În a doua, i-a răsărit în minte o sudalmă. În a treia s-a trezit vorbind cu glas plecat și unsuros, ca oloiul de cânepă:

—Nu, mamă... Mi s-a făcut dor de Onofrei. Iar Drăcea m-a luat, așa, pe nepusă masă, că mi-a rămas și rochia acolo...

— Trimit un argat să ți-o aducă... Ce-ai vorbit cu Zoe?

— M-a sfătuit să mă supun domniei tale, slăvita mea mamă. Dacă m-ai înfiat, înseamnă că mi-a pus Dumnezeu mâna în cap.

— Așa ți-a spus?

— Întocmai!

— Hm... Ce-o fi cu minunea asta?

— Și părinții tot așa m-au povățuit.

— Foarte frumos. Înseamnă că sunt oameni cu scaun la cap.

— Da, oameni cuminți. Aș vrea, prea mărita mea proteguitoare și mamă, se linguși Ilinca, aș vrea să știu unde-i Alexa? L-a scos Drăcea din ocnă?

— Daaa... De bună seamă! L-am trimis înainte, la via din Bucium.

— Asta am vrut să știu...

*

La miezul nopții, Drăcea l-a zgâlțâit pe Chiper:

— Hai! Scoală toți vizitiii. Repede! Plecăm!

— Spălăm putina, așa, în puterea nopții?

În aceeași clipă, trezit din somn, Scarlat Canta se mira:

— Plecăm noaptea?... Unde-i? Cine mi-a fur-mi-a furat sipețelul? Unde-i, doamne Dumnezeule...

— Uite-ți-l în mâna stângă, bazileule!

— A, bogdaproste că l-am găsit... Mergem întâi la Schitu Durău, nu? C-ar fi mare păcat să pornim la dru – la drum așa lung fără o ru – o rugăciune...

În ograda Castelului, prin liniștea apăsătoare, trăsurile s-au rânduie repede, sub povața lui Chiriță Drăcea. În scurt, au ieșit pe poartă: în prima Zulnia și Ilinca, în a doua Călina și bagajele, în a treia Zoe și Scarlat, cu sipețelul pe genunchi.

— Unde mergem, tată? a întrebat Zoe, cu durere și îngrijorare.

— Habar n-am! Urzeli – urzelile Zulniei; ea are diaman... Adică nu... Ce știi eu? Ea, maică-ta, bătu-o-ar norocul, le-nvâr — le-nvârtește pe toate. Parc-o să mă la – lase să domnesc?

Călare, căpitanul Drăcea înconjura echipajele cu douăzeci de arnăuți, în straie bogate, cu înfățișare de alai aproape domnesc.

Dar, ajungând în drumul satului, în loc să cotească spre schitul Durău, convoiul de trăsurile a pornit la vale, spre Bistrița, așa cum a poruncit Zulnia. Pe capră, Chiper cârtea și nedumerit și batjocoritor:

— Care va să zică, măria ta, ascultăm utrenia la Pângarați.

—Întocmai! s-a bucurat Zulnia pentru „măria ta“ și pentru taină: până și Drăcea a știut c-o duc întâi pe Zoe la Durău. Ei bine, nu! Dacă vreun tâlhar cum e cumnatu-meu, o fi avut vreo iscoadă la Castel, l-am păcălit.

Dar să fi fost oare numai așa, o întâmplare, că tot în acea noapte, la răsăritul luceafărului, în marginea pădurii din fața schitului Durău, descălecau haiducii lui Neicu? Lăsau caii în vale, pe malul pârâului, la păscut și se așezau la pândă, de o parte și de alta a drumului.

În zori, în lăstărișul de pe malul Durăului se îngâneau privighetorile. Sătul de atâta așteptare, Ceterașu prindea viers din glasul păsărelelor și doinea lin, în șoaptă.

— Nici în pândă nu te lași de doinit? s-a posomorât Neicu.

— Ce să fac, dacă boieroaica nu ne cade în capcană, să ne dea de lucru?

— Ne-a tras pe sfoară?

— Cneaghina Zulnia-i mai șireată ca vulpea.

— La Castel! porunci Neicu, sătul de pândă zadarnică.

Din acel moment s-a stârnit o goană nebună între ceata lui Neicu și convoiul de trăsurile al Zulniei Canta: goana pentru diamantul negru.

Zoe și haiducii

Sure de colbul drumului, trăsurile intrau pe poarta mănăstirii Pângarați, drept în clipa când un călugăr slinos

și somnoros lovea întâiul ciocan în toaca de utrenie. Cei din chilii se holbară câteva clipe pe la ferestre. Cunosând cine erau musafirii, îmbrăcară rantiile și grăbiră întru întâmpinare, temenindu-se cu multă smerenie în fața unor boieri așa de mari.

Scarlat Canta a încredințat-o pe Zoe starețului:

— Ochii și viața copi – copilei noastre, părinte! Că, în curând, fi-voi domnul țării. Și-atunci...

— Să trăiești, măria-ta! s-a închinat starețul atingând iarba cu șfichiul bărbii, lungă ca un măturoi și brumărie ca o blană de berbec.

Ca să întărească poruncile soțului, Zulnia i-a strecurat, cu dibăcie și cu domnească dărnicie, două pungi în mânecile largi ale anteriului de mătăasă neagră:

— Pentru... liturghie, părinte stareț.

— Cine dă Domnului, sie-și dă și multă dobândă primește, însemnă starețul în văzduh, un fel de cruce. Va hodini, în grija noastră, în cea mai bună chilie din catul al doilea. Că și noi știm străjui lucrurile de preț.

— Da? Mă știam ființă, nu lucru, a răbufnit Zoe, mânioasă.

— Vreau să zic... mai ales făpturile...

— Faceți-vă slujbele! a răcnit Drăcea la vizitii și la arnăuți, anume ca să nu mai ciulească urechile la vorba stăpânilor și ca să-l ia și pe el în seamă cioporul călugărilor.

— Deshăăm cail, îi adăpăm, le vârâm ceva iarbă sub boturi. Iar noi tragem la un pușor de somn, a plănuit

Chiper, cu glas tare, ca vizitiu de trăsură aproape voievodală ce se afla.

— Somn? s-a grozăvit Chiriță Drăcea și mai și. Eu poruncesc aici! Ștergeți trăsurile. Lună! Țesălați caii. Ungeți osiile!

*

După ce au ascultat slujba în biserică, boierii au trecut la stăreție și s-au ospătat: ouă ochiuri, ridichi și vin din podgoriile mănăstirii de la Nicorești. Că așa-i în Moldova: călugării schivnicesc în munte, iar vinul de împărțășanie se face la șes. Apoi au hodinit, până la chindia mică, în chilii cu umbră și plăcută răcoare. Au dormit și vizitii și arnăuții și căpitanul Drăcea. Numai Ilinca sta de veghe. O bătea gândul să schimbe o vorbă cu Zoe și nu știa în care chilie anume au închis-o călugării. S-a furișat prin cerdacuri în sus, în jos. Nimic. Într-un târziu a cotit spre colțul de miazănoapte.

— Nu-i voie, jupâniță! a prins-o de mână călugărul de strajă, ivindu-se neașteptat dintr-un culoar.

Ilinca l-a măsurat din tălpi până în creștet: tânăr, frumos, voinic, înalt ca bradul.

— Nici dacă te... te sărut? s-a alintat fata pe sub barba lui de culoarea castanei coapte.

— Nu mă ispitii... nu mă ispitii, jupâniță, rogu-te, că inima omului becisnică este și supusă păcatului...

— Ei, un sărut, nu-i un păcat așa de mare... Înduplecă-te și primește-l. Nimeni nu va ști că mi-ai îngăduit să-mi văd surioara.

Dar tocmai când se înduplecase și se apleca să-și primească sărutul, s-a ivit Zulnia.

— Frumușel, călugărul, și cam... pofticios, a râs Ilinca, prinzându-se de umărul Zulniei, cu o ușoară gudurare de mână prinsă pe-aproape de oala cu smântână.

Boieroaica n-a râs de vorba suguitoare a fetei. A trecut înainte spre chilia Zoei. Ilinca a clipit o geană spre călugăr și a coborât în cerdacul de jos al chiliilor. De acolo o auzea pe Zulnia cum o ruga, pentru cea din urmă oară, să meargă la Iași:

— Dacă nici acum nu-mi urmezi sfatul și porunca, aici putrezești, în mănăstire!

— Nu cred că ai obrazul să mă călugărești într-o mănăstire de călugări...

*

Pentru oamenii lui Neicu, ziua aceea a fost seacă și tristă.

— Am pornit cu stângul, a constatat Ceterașu.

— Ba cred că ne-a trădat omul nostru din Castel, a dezvăluit Neicu o taină pe care nici Alexa n-o știa; o bănuia doar.

S-au oprit la marginea satului Durău, pe plaiul Humăriei, într-un pâlț de mesteceni. Alexa s-a apropiat de

fântâna unde se întâlnea adesea cu Ilinca. A descălecat și a așteptat, pândind, cu calul de frâu, până s-a apropiat Anica lui Onofrei.

— Trăiești, Alexa!? s-a crucit femeia. Pe-aici s-o zvonit că... Să nu afle cineva de la Castel că ești aici.

— Vreau s-o scot pe Ilinca, liță Anica, din ghearele Zulniei.

— A cercat, sărmana, să fugă; dar o prins-o căpitanul Drăcea, și az-noapte, trei trăsuri, cu mulți arnăuți, or trecut, în colo la vale, pe Bistrița.

— Și Castelul?

— Gol, în sama slujitorilor.

— Liță Anică, mare nenorocire pe capul nostru... a gemut Alexa, parcă tot Ceahlăul i-ar fi căzut peste inimă, strivindu-i-o. S-a aplecat, a sărutat mâna femeii, a sărit în șa și-a gonit spre plaiurile Humăriei, unde-l așteptau fărtații.

*

Răsăreau întâile stele. Picurau, nevăzuți, stropii de rouă.

— Plecăm! răsună, deodată, porunca Zulniei, în ograda mănăstirii Pângarați.

— Dar mi-i so... mi-i somn... se miorlăi Scarlat, cu toate că nimeni nu-l lua în samă.

În câteva minute toți erau în trăsuri, gata de drum.

— Unde-i Zoe? întrebă, văzându-se singur, în trăsură cu sipețelul pe genunchi.

Ca să-l liniștească, Zulnia i-a trimis-o pe Călina:

— Ține-i de urât, pe drum. Gâdilă-l, fă ce știi, numai să tacă, să nu ma îndruge nerozii. Ai înțeleș?

*

Pe la miezul nopții, Neicu și Alexa au lăsat caii în sama fârtașilor, s-au apropiat pe jos de mănăstire și-au cerut intrare.

— Suntem plutași din Broșteni și-am făcut o zăhată.

În ogradă, au pus pistolul în pieptul călugărului de strajă.

— Unde-s trăsurile lui Scarlat Canta?

— Au... au plecat.

— Încotro?

— Nu știu.

— Spune, popo, altmiteri...

— Alexa! I-a strigat, în clipa aceea, Zoe de la fereastra chilie. Au plecat spre Iași. Poposesc la mănăstirea Bistriței! Pe mine m-au închis aici, să nu le-ncurc treburile.

Alexa a brâncit călugărul jos, în iarbă. A urcat în goană scările. A smuls zăvorul ca pe nimica și a coborât cu fata în ogradă. Aici și-a deschis drum cu spada prin ceata călugărilor care, cu toiege și cârje, cercau să-l poprească. Venindu-i în ajutor, Neicu a înhățat de mijloc pe cel mai arțăgos și l-a muiat cu capul în jghiabul fântânii din mijlocul ogrăzii:

— Răcorește-te, părințele, că te-a înfierbântat credința față de Zulnia Canta. Și nu mai crede c-o s-ajungă doamnă...

Cu Zoe de mână, Alexa a grăbit spre locul unde-și avea calul.

— Ce vrei să faci, măi, cu boieroaica asta? s-a oțărât Neicu. Nu cumva vrei să vâri nada dracului în ceata mea?

— Jupâniță, te duc la unchiul domniei tale, a răspuns Alexa, pe-o cale ocolită, ca să facă economie de vorbă.

— Auzi pozna! Noi vrem să-i prindem pe cei din neamul Canta și el îi sloboade! fierbea Neicu.

— Căpitane, jupânița Zoe ne va ajuta să ne împlinim țelul, a stăruit Alexa.

— Pierdem trăsurile, măi fârtate! s-a împotrivit Ceterașu.

— V-ajung din urmă, la Vaduri, a ridicat Alexa fata în șa, alături, și-a galopat la deal, de sfârâiau copitele calului.

— Nici n-am nevoie de ajutorul tău, încurcă-lume! Muieraticule! s-a lepădat de Alexa căpitanul Neicu. Rău îi părea de istețimea și inima lui bună, dar n-avea încotro: țelul lui era diamantul negru și nu jupânesele sclifosite, închise prin chilii de părinții lor zărghiți ori flămânzi de mărire. Porunci mânios, încruntat:

— La vale, după trăsurile lui Canta!

Cum se păcălesc singuri...

Socotindu-se în afară de orice primejdie, Zulnia a hotărât popas pe malul Bistriței, la umbră. Au ospătat și s-au întins pe iarbă, învăluți în mireasmă de sulfină și de coada șoricelului.

Dacă mirozna florilor înfiora plăcut trupul Ilincăi, ochiadele deșuchiate ale lui Drăcea o îngrețosau și-o speriau. Mai ales că Zulnia băga de seamă și începea să fiarbă buruiana mâniei și a geloziei. Ca să scape de stăruința privirilor, a lepădat condurii și, suflecându-și rochia, a intrat în apă, ca-n scăldătorile copilăriei.

— Tâlharii! a strigat, deodată, vizitiul Chiper, cu glas subțire, sugrumat de mare spaimă. Vin!... Vin tâlharii!...

Toți se priviră, o clipă, năuciți: din urmă, în lungul drumului, se înălța, amenințător, nour de praf.

Lăsând lucrurile acolo, pe iarbă, mânați din urmă de Zulnia, toți grăbiră spre trăsuri. Cinci arnăuți sloboziră flintele în văzduh, parcă anume ca să sporească panica. Caii trecură în goană prin vad. Drăcea o înșfacă pe Ilinca și-o săltă în șa, galopând după trăsuri. Era cel mai speriat. Privea, din când în când, în urmă, caierul vâlvorit al colbului, și se văita în șoaptă:

— Vin... Și sunt mulți! Îndrăcit de mulți... Parc-au răsculat toate satele...

— Cine să răscoale satele?

— Ei... hai... tâlharii! Ce mă tot ispitești?

— Te cam temi, căpitane! a zâmbit Ilinca ironic.

— Eu? Ferit-a sfântul! și-a strâns-o, la piept, amestecând, în chip ciudat, mânia cu patima.

Scoțând capul pe ușa trăsurii, Zulnia a văzut, dintr-o ochire, și norul de colb vâlvorit pe drum și pe Ilinca în brațele lui Drăcea. A crâșcat:

— Farfara!... Mișel!... Mână vizitiu! Mână!

În goana lor nebună, trăsurile se izbiră de-un convoi de înmormântare. Au răsturnat nășalia și pomenele în pulbere și au galopat înainte. Oamenii s-au ridicat din colb, unii plini de sânge, văietându-se, alții blăstămând:

— Afurisiților!... Căpcăunilor!... Să vă frângeți gâtul!...

Dar la ieșirea din sat, în față, alt nour de pulbere.

— Tâlharii! strânse Chiper hățurile, cu putere; și întoarse trăsură, drept în loc, cercând s-o ia peste dâmburi, de-a dreptul. S-au încâlcit însă hamurile, s-au încurcat oiștile și orcicurile, s-au lovit caii. Izbit cu capul de poclitul trăsurii, Scarlat țipa înfiorător, ghemuindu-se asupra sipețelului, să-l acopere, să-l apere de pierzania cea mare.

Strângând-o pe Ilinca la piept cu stânga, trăgând cu pistolul cu dreapta, Drăcea părea acel minunat viteaz care-i gata să apere pe cei slabi și să ucidă toți tâlharii din lume.

— Dar nu vezi, voinicule, îi arată Ilinca spre dreapta, că o turmă de oi înalță colbul? Uite, în frunte, un măgar încărcat cu povară. Ha-ha-ha! Tâlharii?! Niște biete oi...

Furios până la amețeală, căpitanul a întors calul cu capul la vale. Prin sulul de pulbere și dintr-acolo se apropia altă turmă de oi. Zăpăciți, vizitii și caii roteau trăsurile pe loc, fără să poată descurca drumul. Unul a căzut, poticnit în șleauri. Auzind behăitul oilor, Scarlat întreba în șoaptă, clănțănind de spaimă:

— Cu cine ne lup – ne luptăm?

— Cu haiducii! bolborosi Ilinca, sărind din șa și alergând la trăsura Zulniei.

— Mamă, căpitanul Drăcea-i un caraghios, îl pârl Ilinca, râzând în hohote. Se sperie de-o turmă de oi... Și-acu, uite-l, se grozăvește să pună rânduială în zăpăceala pe care însuși a stârnit-o.

Zulnia a înghițit nodâlci și-a tăcut. Au pierdut mai mult de cinci ceasuri până și-au venit toți în fire și până au dres hamurile și șleaurile rupte.

*

După ce a lăsat-o pe Zoe în seama lui Alexandru Canta, Alexa a gonit pe Bistrița la vale, până a ajuns ceata lui Neicu.

— Nu credeam c-ai să vii, l-a întâmpinat Neicu cu învrăjbire. De altfel, oamenii întâlniți în cale ne-au spus că Ilinca drumețește fain în brațele lui Drăcea.

— Dacă-i așa, fraților, aflați că eu îi retez capul!...

Și-au galopat la vale, pe marginea codrilor, mânioși, înverșunați.

Păcăleala cu turmele de oi a cam feștelit faima de viteaz a lui Drăcea. Ca s-o dreagă, da târcoale convoiului, cum fac dulăii ocolul turmei, când le miroase a lup. Și Zulnia se întreba: „De ce ne-am înfricoșat așa, din nimica?”

Gândea să-l pedepsească pe Chiper, că lui i s-a năzărit întâi. El i-a speriat și pe ceilalți vizitii și pe arnăuți. S-a răzgândit însă repede: E slujitor de mare credință.

Dar deodată, tocmai în strâmtoarea drumului de dinaintea podului umblător de la Vaduri, apăru un copac răsturnat de-a curmezișul. Trăsurile s-au oprit. Nedumeriți, arnăuții au tras iarăși din flinte, stârnind și înțețind spaima.

— L-o fi răsturnat vreo furtună! a ieșit Drăcea în față, să se încredințeze că nu-i nimeni la pândă, prin preajmă...

Nu-și termină însă vorba că, din patru părți, ceata lui Neicu năvăli asupra trăsurilor. Lovind cu spadele, de călare, Alexa, Neicu și Ceterașu spulberară o parte din arnăuții așezați în urma trăsurilor. Încredințați că în adevăr dau tâlharii, Zulnia și Drăcea au prins să tragă cu pistoalele. Haiducii s-au ferit după un dâmb. Vizitiii au avut răgaz să scoată două trăsurile din încăierare. Calul lui Alexa căzu lovit de glonț. Drăcea se repezi să-l străpungă cu spada, dar flăcăul a doborât un arnăut, s-a aruncat pe calul lui și-a izbutit să susțină lupta de-a călare.

Cu amândouă mâinile încleștate pe sipețel, Scarlat Canta se văita mereu:

— Banii! Pierd banii... Sipe – sipețelul!...

Dar, întorcându-se trăsura în loc, boierul se clătină și scăpă sipețelul din mâini. Îl privi, îngrozit, cum se rostogolea jos, pe ușa deschisă, dar n-avu tăria să se arunce după el.

Lupta devenea tot mai înverșunată. Ursu prinse frâul cailor de la trăsura cu bagaje și-o răsturnă în șanț. Fulgerător, Alexa tăie cu spada hamurile cailor, lăsându-i să alerge slobozi prin lunca Bistriței.

— Rupe lupta! strigă, deznădăduită, Zulnia și, înșfăcând hățurile, porni în goană nebună înapoi. După mine!

Una din trăsuri, mânăta de Drăcea, o urma, îndeaproape, înconjurată de arnăuți, care slobozeau focuri de flintă la întâmplare.

Trăsura cu bagaje a rămas în mâinile fărtașilor lui Neicu.

*

La primul popas, Zulnia a coborât și, mânioasă, s-a îndreptat spre Drăcea, i-a smuls gârbaciul din chimir și l-a croit de zeci de ori, cu mânie, cu sete, cu deznădejde, cu ură.

— Ai spus că ai ucis haiducii... Na! Că m-ai scăpat de Alexa... Na! De ce te-am trimis, mișelule, la Târgu-Ocna? Na! De ce, neghiobule! Na!... Na!

În loc să se înfurie și, cât era de voinic, s-o turtească dintr-un pumn, Chiriță Drăcea se târa în genunchi, îi pupa tălpile și-i cerea iertare. Se fereea că-i atât de înțeleaptă încât nu-l alunga de la Castel și nici nu-l denunța cum a pus stăpânire pe diamantul negru.

— Îți sărut picioarele și-ți jur, cum ți-am mai jurat, că eu îți pun pe cap coroana domnească. Au nu eu ți-am dat ideea domniei cu ajutorul giuvaericelei? Oare nu eu l-am...? Acum, când avem diamantul negru, doamna și stăpâna mea, să ne mai speriem de niște țărani haiduciți? Unde-i încrederea cu care m-ai blagoslovit când am plecat spre... Grigore Canta?

Asemenea întrebări de subțire dojană Zulnia le primea ca pe niște junghiuri în inimă, își dădea sama că soarta ei s-a legat, prin diamantul negru, de soarta lui Chiriță Drăcea. Trebuia să tacă. Altminteri se afla ceea ce nu trebuia niciodată să se afle: cum a ajuns diamantul negru în mâinile ei. Dacă va ști lumea despre asta după luarea domniei, treacă-meargă; dar dacă se zvonește înainte, totul e pierdut.

Încercuiți în Piscul Șoimului

Acolo, la podul de la Vaduri, ceata lui Neicu a deschis cuferele și, la lumina torțelor, a împărțit sătenilor săraci și bătrânilor nevolnici banii și lucrurile boierești. Sipețelul cu bani și giuvaerice l-a oprit Neicu: credea că acolo se afla diamantul negru. În schimb, pe Alexa îl copleșea amărăciunea: Ilinca a rămas tot în mâinile lui Drăcea și a cneaghinei Zulnia. Spre ziuă, haiducii s-au retras la adăpostul de lângă Piscul Șoimului. Aici au deschis caseta lui Scarlat Canta. Au găsit trei pungi cu galbeni, câteva giuvaerice, câțiva nasturi de aur, dar nici urmă de diamant. Neicu s-a mâniat așa de tare că era gata să arunce totul în Bistrița. Dintre haiduci, numai Alexa nu arăta prea trist.

— N-avem ce-i face: continuăm bătălia până le smulgem diamantul.

— Și pe Ilinca, a adăugat Ceterașu, de astă dată, înțelegând pricina bucuriei lui Alexa.

Din Piscul Șoimului au pândit câteva zile, ca dintr-un turn. Se vedea toată Valea Bistriței până la Pângarați și până la Piatra-Neamț. Dar trăsurile lui Scarlat Canta nu s-au mai ivit de nicăieri. Neicu socotea c-or fi luat drumul prin Audia și Pipirig, iar de aici, prin Târgu-Neamț și Pașcani, spre Iași. În seara celei de-a patra zile, i-a trimis pe Alexa și Ceterașu, îmbrăcați ciobani, până la Audia și Pipirig, dar n-au aflat nimic.

— Parcă i-a înghițit pământul!

— În schimb pe noi ne cată, de zor, poterașii. Scotocesc satele, casă cu casă. În fruntea lor s-a așezat însuși căpitanul Drăcea.

— Dacă jivina asta spurcată-i aici, înseamnă că și diamantul e tot aici, a lămurit Neicu.

Mai multe au aflat cei doi îndată ce s-au dus la Viișoara.

— Jupânița Zoe crede că-s închiși în mănăstirea Pângarați și ne povățuiește să adunăm țăranii din Hangu și să lovim mănăstirea.

— Ca să ne dăm de bună voie în mâinile poterașilor?

— N-au arme prea multe și nici muniții. Au doar douăzeci de arnăuți.

— Dar călugării?

— Niște fricoși!

— Ceva de-ale gurii, să prindem puteri... a poftit Ceterașul, pierzându-și răbdarea.

Ursu a sărit, a depărtat focul și a scos hălci aburinde de berbec fript haiducește. După câteva înghițituri, Alexa a râs:

— De-am avea și niște vin... Ce mai praznic haiducesc am ține aici, sub Piscul Șoimului.

— Este! a tras Ursu o ploscă din izvorul de sub stâncă.

— Când avem „sipețelul“ lui Canta, avem și vin, a râs Neicu. Păcat că diamantul ne scapă, ne scapă mereu, parcă ar fi nada dracului.

Au mâncat toți zdravăn, și-au băut cu sete. Ca o licoare furnicăndă vinul li s-a prelins cu viclenie în inimă, pe unii

veselindu-i, pe alții întristându-i. Au povestit. Au cântat. Au tăcut și s-au gândit.

—Dar unde țin diamantul negru? stăruia Neicu, urmărit de același gând.

— Zoe crede că Zulnia îl poartă la gât, într-un medalion.

— Fiu-fiu! a fluierat Ceterașu; asta înseamnă că numai cine s-o vrednici a strânge cneaghiua în brațe are parte de giuvaericaua dracului...

— Ssst! Ia... Foșnet, pași... opri Alexa vorbirea.

— Caii! arătă Ursu spre malul Bistriței.

Au sărit toți, ca unul, în picioare. Dar, de jur împrejur, au trăsnet focuri de flintă și-au lucit, usturătoare, iatagane încovoiate.

— Sus, pe cleanțuri! a poruncit Neicu. Altă scăpare nu-i...

Se retraseră în grabă, trăgând din pistoale. Numai Neicu și Ceterașu, cotind printr-un hogaș, au răzbit afară din încercuire. Ceilalți, luptând de după brazi, de după cetini, au urcat pe stârcile cele mai înalte din Piscul Șoimului. Au încercat să coboare printr-un gârlici strâmt și foarte povârnit, dar poterașii i-au întâmpinat și acolo cu dese focuri de flintă. Astfel, patru din oamenii lui Neicu s-au trezit închiși în Piscul Șoimului, ca într-un turn. Au înălțat repede un parapet din stânci și lemne la capătul jgheabului, așa că nici poterașii nu puteau sui până la dâșii, nici ei nu puteau coborî decât dacă săreau, de la cinci sute de coți înălțime, de-a dreptul în apa Bistriței.

Erau prizonierii puterii, dar se puteau apăra, cu pietre și stânci, unul împotriva a douăzeci.

— Aaah! Neicule, mormăi Ursu.

— Zilele noastre în mâinile tale se află, a urmat Alexa. Dacă ești vrednic căpitan de ceată, ne scoți de-aici. Dacă nu, aleluia.

*

A doua zi, colbuit, nădușit de căldură, ostenit de drum și de nopțile de veghe și alergătură, căpitanul Drăcea s-a înfățișat înaintea Zulniei ca un mare biruitor:

— Așa cum am făgăduit, mărită doamnă, am încercuit tâlharii! În două-trei zile mor de foame ori de sete în Piscul Șoimului.

— Nu mă amăgești, și de data asta, cu vorbe mari?

— Jur că spun adevărul. Am condus eu însumi poterașii și-am lucrat așa de tainic, că n-a aflat nimeni, nimeni, stăpâna și doamna mea.

Ca iedera Zulnia s-a lipit de dânsul și l-a îmbrățișat cu nesaț:

— Ce bărbat puternic ești!...

Dar tocmai în clipa aceea Scarlat a intrat în chilie, a auzit ultimele cuvinte ale căpitanului și s-a oțărât, nevolnic și caraghios:

— Vă bucurați degea – degeaba, desfrânaților...

— Cum... degeaba?

— Uiți, zălu – zăludo că frate-meu a aflat – a afla... știe că noi am pus mî – mî... am furat diamantul negru? Acu să ne batem și cu el, dacă ne dă mîna.

— Are dreptate stăpînul, s-a întristat Drăcea, nu atît c-ar fi dat crezare celor bâlbâite de Scarlat Canta, cît pentru că nu voia să-l supere prea tare. Jupân Alexandru Canta-i om dibaci și cu mare trecere la țărani.

— Blăstămată fii, mamă, ca m-ai făcut muiere! i-a pironit Zulnia c-o privire disprețuitoare pe amîndoi.

S-a gândit căpitanul Drăcea cîteva clipe:

— Tot eu vă scot și din încurcătura asta. Am născocit ceva foarte... foarte grozav, cu care să-l păcălim pe jupân Alexandru.

— Cu – cum? în ce – în ce fel?

— Veți vedea! a rînjit Drăcea, tainic.

*

În Piscul Șoimului, între stînci, zilele acelei veri păreau mai fierbinți ca oriunde în valea Bistriței.

Istoviți de sete și de foame, cei patru haiduci ciuguleau cîte o frunză de ștevie sau de măcriș, ori adunau bolovani și lemne să întărească locurile pe unde ar putea urca și pătrunde poterașii. De cinci ori i-au asaltat pînă acum și tot de atâtea ori i-au dat peste cap.

După clocotul luptei, tăcerea a coborât peste munți ca o ceață nevăzută. Răcoarea se ridică, binefăcătoare, din albia Bistriței. Undele foșneau mătăsos.

— Câtă apă curge pe Bistrița...

— Și noi ne uscam de sete, a urmat Alexa cu suspinul. Să întindem cămășile pe stânci, să culegem rouă și să ne mai răcorim buzele.

— Dacă nu plouă, a ridicat Ursu desnădăjduite priviri spre cerul senin și sec ca sticla, ne uscam, aici pe stânci, mai dihai ca Simion stâlpnicul.

Câteva ceasuri au povestit, au privit sclipățul stelelor, au ascultat țârâitul greierilor și, din când în când, și-au răcorit buzele cu rouă căzută pe cămăși, pe frunze, pe iarbă.

*

Pe malul Bistriței, în fața satului Oanțu, călare, cu pumnul în șold, plimbându-se încolo și-ncoace, Drăcea priveghea douăzeci de lucrători, care, în mare grabă, construiau o plută largă, mare, cu podea groasă și bine geluită peste butuci, ca o casă cu acoperiș în două ape, la capătul din urmă, unde stă dălcăușul. Vizitiul Chiper așeza scânduri la pereții casei. Ilinca îl ajuta, ca într-un fel de joacă, în care fiecare dorea să afle gândurile și simțămintele celuilalt. Drăcea îi muștruluia pe toți.

— Dați-i zor! Zor, trândavilor!... Chiper, bați cuiele cu îngăimare și cu milă, parc-ar fi de mămăligă, nu de fier.

Striga, se frământa, lovea cu gârbaciul, dar n-o pierdea din ochi pe Ilinca. Fata nici nu-l lua în seamă.

— Nu te cernești, jupânițo?

— De ce?

— Pentru că au și-nceput să se adune corbii să ciugulească stârvurile celor prinși în Piscul Șoimului.

— Ei, căpitane Chiriță Drăcea, și-a înălțat fata fruntea, când o femeie are în față un bărbat falnic ca domnia ta, uită și cum o cheamă...

— Isteață ești, frumoaso! s-a umflat Drăcea în pene.

— Și când pornim la drum?

— Curând! Foarte curând!...

— S-o crezi tu... a mormăit Chiper făcând cu ochiul spre Ilinca. Alexa trebuie să știe ce facem noi aici... înțelege?

— Ce vă șoșotiți acolo? s-a răstit Drăcea.

— Îi spun și eu fetei iștia că odată bea mâța oțet și că numai cine-a păpat papară știe dulce-i ori amară.

*

Și au mai trecut două zile.

În Piscul Șoimului, sub clopotul mut și negru al nopții, împrôscat cu prundiș de stele, Alexa căuta să întărească inima și cugetul fărtaților:

— Ca să nu înțepenim aici, în nelucrare și trândăvie, ar trebui să facem niscăi muștru la lupta cu spada. Ne-am mai lua. Am mai uita năcazul și amarul.

— Ba să ne cruțăm puterile; poate ne vine Neicu în ajutor, s-a înrotrivit unul din fărtați.

Au tăcut, îndelung, cu fața spre stele, îngroziți de zodia proastă în care-au căzut, cum cade sălbăticiunea în

capcană. Au tăcut și-au adormit. Târziu, când Găinușa s-a apropiat de Calea Laptelui, Alexa auzi în vale foșnet ciudat. Își trezi fărtații. Se așezară fiecare la locul lui de pândă și luptă. Deodată, de un cleanț de stâncă, s-a încolăcit o funie, ca un șarpe mlădios căzut din cer. Alexa s-a târât într-acolo. A așteptat, cu pumnul încleștat pe mănunchiul paloșului: simțea că doi poterași urcau pe frânghie, unul după altul, tiptil, asemeni cotoilor când pândesc hulubițele. I-a lăsat să se apropie de pisc, și, când credeau c-au ajuns, le-a tăiat, fulgerător, funia cu paloșul, prăbușindu-i în prăpastia de unde se ridicaseră. De jos au trăsnet focuri de flintă. Alexa și fărtații lui au prăvălit câte o stâncă și le-au urmărit huruirea în vale, până au intrat, bâldâbâc! în apa Bistriței. S-au auzit vaiete și sudălmi cumplite.

— Aaah! Chisăliță! a mai aruncat Ursu un bolovan, mare ca o roată de car cu boi, să strivească toată potera dac-o prinde-n cale-i.

— Ei, dacă le luam funia... a oftat Alexa, din rărunchi, gândind c-ar fi înnodat un capăt de-un brad și-ar fi coborât, veveriță, pe latura abruptă a piscului, drept în mijlocul Bistriței, fără să-l simtă poterașii, oricât de dați naibii ar fi.

Însoțită de Ilinca și de Călina, Zulnia Canta cerceta, cu multă luare aminte, pluta construită ca să se preumbe pe Bistrița, cu toată familia. Socotea că Drăcea, născocind atare idei și înfăptuind-o repede, în mare taină, și-a dovedit iară vrednicia, credința și iscusința. Se simțea foarte îndatorată și chiar îndrăgostită de dânsul, ca acum trei ani, când l-a primit în slujbă.

—Chiper, du îndată cumnatului meu calul cel roib, a surâs ea larg și binevoitor. l-l dăruiesc.

— Bine, măria ta, cum poruncești.

— Dar, intrând în casa-i, fii destoinic, iscodește și vezi dacă nu cumva Zoe-i acolo, că în ceata haiducilor nu putea rămâne.

— Prea bine, măria ta. Dar... ca să fiu mai arătos, și să-mi pot împlini slujba mai lesne, îngăduie să mă îmbrac arnăut.

— Îmbracă-te, a încuviințat Zulnia înveselită.

Apoi s-a așezat pe un butuc, la umbră, pe mal, aproape de plută, să privească plecarea lui Chiper spre curtea lui Alexandru Canta și să hodinească în murmurarea molcomă a Bistriței.

Fredonând încet, Ilinca așeza paturile în casa de plută. Drăcea o asculta și-o sorbea cu coada ochilor, ori de câte ori ieșea, sprintenă, pe plută, să scuture macaturile și prostirile.

— Ți-o fi plăcând, muieiaticule! l-a picnit Zulnia c-o vorbă de ocară. Dar cum îi scoți tâlharul din inimă?

— Cu ajutorul corbilor! Astă noapte am auzit pușcături în Piscul Șoimului. Înseamnă că la ceasul ista îi ciugulesc hoitul lepădat pe stânci.

Ploaia cu... pâine

Îmbrăcați lăutărește, cu dibelele sub braț, Neicu și Ceterașu colindau prin sate, cântau în cârciumi și sfătuiau, în taină, cu oamenii, doar-doar, afla-vor ceva despre gândurile boierilor Canta.

— Se zice că Scarlat cneazul își face o casă pe plută, să ajungă la Țarigrad cu ea, să se facă domn la Moldova.

— Ei, s-o pun și pe asta în cântec, suguia Ceterașu, înveselind lumea; Foaie verde lemn uscat, mărite cneaze Scarlat, ți-ai făcut înc-un palat? Capră ciută fără-un corn, șapte draci la tine-n horn; capră ciută fără coarne, la Scarlat sunt șapte hoarne, iară dracu-n toate doarme...

Apoi, un cioban venit de peste Bistrița a povestit că în puterea nopții, a auzit împușcături, dinspre Piscul Șoimului.

— Hai! a făcut Neicu semn lui Ceterașu. Fără noi pier acolo, dacă n-or fi pierit până acum, fărtații.

Dar nu s-a putut apropia de Piscul Șoimului. Îi străjuiau o sută de arnăuți, aduși anume de la isprăvnicie, să stea de veghe în jurul haiducilor. Însuși căpitanul de poteră, ca să țină sub priveghere încercuirea haiducilor, găzduia la un

gospodar din Vaduri. I se urâse așteptând să se predea ori să piară acolo, în pisc, istoviți de foame și arși de sete. Frământându-și mintea, Neicu a hotărât:

— Ceterașule, pregătește câțiva oameni vrednici. Eu tocmesc o plută și aștept, înainte de bulboanele de la Tarcău, până vine pluta cu acoperământ a lui Canta.

— Și?

— Fac zăhată în colțul bulboanelor și-i înec pe toți.

— Și pe Ilinca?

— Ilinca? De, cum i-o fi norocul.

— Dar diamantul?

— Tu cu oamenii tăi pescuiești bagajele și leșurile. Undeva trebuie să se afle și giuvaericaua dracului.

— Bun. Rămâne hotărât așa.

*

După o săptămână de arșiță, în jurul Toacii și, al Panaghiei s-au adunat nouri negri. Și, îndată după amiază, cu fulgere și trăsnete, s-a năpustit furtună mare în toată valea Bistriței.

Drăcea, Ilinca și meșterii s-au adăpostit în casa de pe plută. Sub vijelie, se vedea bine că era durată trainic. Ilinca asculta răpăiala picurilor pe acoperiș, urmărea clipocitul valurilor sub plută și se gândea, cu durere, la Alexa: Unde-o fi? Ce-o fi făcând? Mai trăiește?...

— Ilinco, încercă Drăcea să-i aducă gândurile aproape, vrei să-ți îndulcesc viața?

— Mie? Ai dumneata pe-a cui o îndulci.

—De unde... ştii?

— Ei, cine nu ştie că domnia ta eşti tânăr şi vânjos, iar cneazul Scarlat scârţâie din mădulare betege?

— Mda... Ploaia asta spală... auzi? spală bine oasele tâlharilor, a rânjit Drăcea, într-un dinte, ca să strivească inima fetei, să nu mai mocnească în ea dragostea pentru Alexa.

În ochii Ilincăi a izvorât belşug de lacrimi; s-a stapânit însă, înghiţindu-le, amare, a surâs şi-a dat cuvenitul răspuns în doi peri:

— Pe furtună, şoimii se leagănă-n văzduh şi beau, de pe aripi, picuri de ploaie!...

*

Când a ajuns furtuna în Piscul Şoimului, Alexa a chiuit de bucurie; toţi sorbeau apa de pe frunze, de pe iarbă, de pe stânci, în pumni.

— Apă... apă... Ne răcorim... Ne înzdrăvenim...

Nu le păsa nici de fulgerele, nici de trăsnetele semănate în jur. S-au cutremurat doar în clipa când, sub uriaşa flacăra a trăsnetului, un brad s-a despicat drept în două, ca sub puterea unui paloş de foc.

— Aşa să crape capul cui ştim noi!

Deodată, între dânşii, ca un bolovan, a căzut o pâine. Apoi, alte trei, repede, una după alta. Apoi o ploscă. Toţi au holbat ochii; inimile le săltau între nedumerire, spaimă

și bucurie. Înălțându-se ușurel de după un cleanț, Alexa a zărit, prin perdeaua picurilor de ploaie, un arnăut, jos, pe-un pnichici de stâncă: le mai aruncă încă două pâini și un ghem de funie. Spunea ceva, dar huietul tunetelor nu l-au lăsat pe Alexa să audă. Fârtății se plecară cu grijă, pe rând, spre prichiciul de stâncă; dar n-au mai văzut nimic.

Ursu a înhățat o pâine și-a început să înfulece, flămând, sălbatec de flămând.

— Nu te lăcomi, uriașule! îl opri Alexa, scoțând hangerul și tăind felii de pâine, să le împartă fârtăților. Muiăți-le bine în ploaie și mestecați-le mult să ne țină saț.

*

În fercheș strai de arnăut, Chiper povesti Zulniei, în șoaptă, călătoria lui Alexandru Canta. Aplecată peste grilajul cerdacului boieroaica părea obosită, cu toate că dimineața se dezghioaca din coaja neagră a nopții, limpede și înviorătoare, ca toate diminețile nopților cu ploi bogate.

— Tâlharul! Știe tot... Drăcea, plecăm!

— Cum poruncești, doamnă... a răspuns căpitanul din pridvorul bisericii, cu glas vesel; totuși pe chip i s-a lăsat o umbră de îngrijorare.

— Mai bi – mai bine cu trăsura, Zulnio, psihimu, a ieșit din chilie Scarlat Canta, în papuci, cu scufie albastră pe cap, cu barba încâlcită, ca un scul de tort nerăgelat.

— Am rânduie mare petrecere pe plută, bazileule!

— Dacă ne în – ne înecăm – ne scufundăm?

— Am zis! Trăsurile ne așteaptă la Șiret.

— În tră – în tră... Vreau în trăsură!

— Ah, dacă știam, îți urcam o trăsură pe plută și-ți dam niște hățuri în mână, să te joci, măria ta, închipuindu-te vizitiu, că domn...

Chiriță Drăcea a poruncit să se încarce iute și degrabă, tot tarhatul pe plută. A tras o goană, pe Bistrița la vale, până la Cotul Ciungului, de unde se zărește Piscul Șoimului.

— Bun! a râs în sine, văzând un stol de corbi dând ocol piscului. Câți n-or fi crăpat de foame și de sete, i-a ucis trăsnetul.

A întors calul și, fericit, a galopat înapoi spre Pângarați.

Pe lângă arnăuți, pe plută au urcat și trei lăutari. Dacă-i zaiafet, zaiafet să fie. Și când s-au apropiat stăpânii de plută, lăutarii au dat glas strunelor. Scarlat s-a oprit, copleșit de uimire.

— Poftește, poftește măria ta, mai repegior, l-a împins Zulnia din spate, râzând batjocoritor; că altfel îți ia frate-tău coroana și rămâi lefter de domnie.

În acel moment, Chiper s-a înfățișat cu un tui: o coadă de cal atârnată într-o prăjină și i-a întins-o lui Scarlat:

— Domn să te vedem, măria ta!

Scarlat a luat tuiul și a pășit țațoș pe plută, parc-ar fi urcat spre scaunul domniei. Lăutarii au zis cântece vesele, cu chiote:

— Să trăiești, măria ta!

Aşa a început călătoria şi zaiafetul de pe pluta lui Scarlat vodă Canta, pe Bistriţa la vale.

*

La conacul lui Alexandru Canta, Zoe povestea ceea ce afluase de la Chiper:

— Vrea s-ajungă la Țarigrad şi, pentru ca se teme de haiduci, a pornit cu pluta pe Bistriţa.

— S-a smintit de tot cumnată-mea, Zulnia, săraca.

— Vesteşte-l pe vodă, unchiule. Să-i oprim de la o neghiobie.

— Nu pot: vodă-i hapsân tare şi ne ia diamantul negru. Trebuie să găsim alt mijloc.

— Haiducii lui Neicu... Adică, mai degrabă flăcăul lui Cerbu care...

— Povaţa mea-i să te ții, grapă, după dâșii, să afli încotro se îndreaptă şi să mă vestești. Eu pornesc la Iași să văd ce pot rânduie pe-acolo.

Bistriță, apă vioară...

Pluta Zulniei Canta se prelingea lin pe Bistrița la vale. Drăcea cerceta zarea, ca un adevărat căpitan de corabie.

Arnăuții mâncau și beau. Lăutarii ziceau din scripcă și cobză.

—Corbii! a exclamat, deodată, Drăcea, și a arătat Zulniei stolul de păsări negre cum se roteau în jurul Piscului Șoimului. Au ciugulit stârvurile tâlharilor și acu se leagănă-n văzduh, sătui.

— Cântați, lăutari, mai cu foc! s-a bucurat Zulnia.

Au cântat, după poruncă, iar arnăuții au sorbit vin din ploscă și-au chiuit ca la nuntă.

— Dă, doamne, mereu sărbătoare și numai o zi de lucru; și-atunci să fie nuntă și cumătrie, șugui c-o zicală Chiper vizitiul, ducând plosca la gură și plescăind pofticios din limbă.

— Cântă și tu, Ilinco! a îmbiat-o Zulnia, dornică să vadă tot lume veselă în jur.

— Să cânt, bădiță Chiper? a întrebat fata în șoaptă.

— Dacă nu urli asemeni lor, lupii te sfâșie ca pe-o mieuță.

— Ceva vesel! a poruncit aspru și Drăcea.

— Foaie verde din ist an, badea cu cap de bostan, mi se crede căpitan și, mai rău ca la lingoare, se umflă de îngâmfare...

Dedându-se veseliei, Zulnia hohotea de râs, nefiresc de tare. Nu știa de ce, dar îi plăcea că Ilinca îl împungea pe Chiriță cu vorbe usturătoare.

Din Piscul Șoimului, fâtații încercuiți priveau asfințitul soarelui în lungul Bistriței. Apa și pâinea le redaseră puterile. Le era iar bine. Îi supăra însă stolul de corbi croncănitori din jur.

— Pe-aiștia, să știți, Drăcea i-a trimis să ne înfulece de vii.

— Ne crede morți și i s-a făcut milă și pomană de hoiturile noastre. Numai vezi că noi...

— Ia! I-a întrerupt Ursu pe Alexa; cântec și chiot pe Bistrița în sus.

Ațintiră privirile într-acolo și ascultară încordați și încremeniți ca stânca.

— Glasul Ilincăi... a suspinat Alexa, cu uimire. Drept glasul...

Peste câteva minute în zare, la Cotul Arinilor, s-a ivit pluta lui Scarlat Canta.

— Dacă-i Ilinca, ei sunt! a judecat Alexa.

— Diamantul! a urlat Ursu, încordându-se ca un carpen vânzolit de vijelii lăuntrice.

Alexa a legat un capăt al frânghiei de-un brad și și-a dat drumul în prăpastie:

— După mine!

Pluta venea lin, la vale. Cârmacii și dălcăușii abia atingeau cu cârmele fața apei. Se apropiau încet-încet de Piscul Șoimului, ocolind larg, în cotitura din dreptul luncii cu arini. Ca să ascundă îngrijorarea ce izvora în el ca o otravă, Drăcea și-a turnat vin și îndemna la desfătare.

— Veseliți-vă! Cântați! Chiuiți!... Petrecanie! Zaiafet!...

— Să afle țara c-a plecat Scarlat vodă Canta la preumblare! i s-a alăturat Zulnia cu îndemnul, dornică parcă să-l vadă pe Drăcea beat și să-l moaie cu capul în apa limpede, aici, unde nahlapii Bistriței s-au preschimbat în valuri cuminți, line, gânditoare, după zbuciumul de la deal de Arini.

— Cântă Ilinca, hâc! sughiță Drăcea. Cântă, să le crape și ciolanele de ciudă... Știi tu cui... Cântă!

Ilinca nu se împotriva. Părea că n-o miră și n-o doare nimic. Dar numai ea știa ce-i arde în suflet și cât o ustură propriile-i cântece. Nu credea, pentru nimic în lume, că Alexa-i mort. Privea spre Piscul Șoimului și cântă, tocmai s-o audă și să dea un semn de viață.

— Bade cu cămașă nouă, nu ținea calea la două; ține, tu, calea la una, căreia să-i pui cununa.

Cei de pe plută râdeau cu hohote și îngânau după Ilinca:

— Bade cu cămașă nouă...

Agale-agale, pluta parcă mângâia undele moi și domoale, de sub ramuri dese de arin plecate spre fața apei. Printre chiote, răzbătea glasul Ilincăi, cristalin și înalt, ca o rugă fierbinte.

— Bistriță, apă vioară, face-m-aș în tine moară...

În clipa asta, din cel mai stufos arin, Alexa a sărit drept în mijlocul plutei. Cu spada în mână, cu brațele desfăcute, părea un uriaș al munților pogorât din cer. Toți au înmărmurit.

— Mă închin la cei cu inimă curată, s-a înclinat Alexa.

Ilinca a dat să strige, dar nu mai avea glas. I-l sugrumase bucuria. Deși știa că-i încercuit în Piscul Șoimului, cu toate că de-o lună îl aștepta, zi de zi și noapte de noapte, ceas de ceas și clipă de clipă, totuși se ivies neașteptat. Uluitor de neașteptat. Drăcea, cel dintâi, s-a scuturat, trezit din beție, și râzând:

—Tâlharule! Ai înviat din morți, ha-ha-ha! Te crezi nemuritor, și-ai venit singur în glonț?! a hohotit, trăgând pistolul din chimir. Te căsăpim noi ca pe-un jder căzut în capcană...

Ilinca nu mai știe dacă s-a prefăcut ori s-a clătinat în adevăr și l-a izbit peste braț, iar glonțul a trăsnet în apă, sfârâind ușor.

— Tu ești Alexa? s-a mirat Scarlat, clipind repede din pleoapele-i văduvite de gene și uitându-și bâlbâiala, deși se cheamă că era mai fricos ca oricare.

— El... el e! a strigat Călina.

— Unde mi-s ba... Sipețelul mi l-au... Sipețelul.

Zulnia și-a venit în fire; cu două pistoale în mână și-a făcut loc printre arnăuți:

— Loviți-l! Ce mai așteptați? Să vă scape iar?

— Nu! a strigat Chiper. De ce să ne stricăm petrecerea și să ne pătăm obrazul ucigând un om? Mai bine zălog!

— Ba-l... îl omor! s-a răstit Chiriță Drăcea clocotind de furie.

— Ce vrei! s-a răstit Zulnia la Alexa, înclinând a crede că sfatul vizitiului nu era de lepădat și brâncindu-l cu umărul pe Chiriță Drăcea.

— Ilinca și diamantul negru!

— Trageți, a poruncit Drăcea.

Dar Alexa a sărit ca un lup și s-a așezat în așa fel că, din orice parte ar fi tras, arnăuții s-ar fi împușcat unii pe alții sau i-ar fi ucis pe Drăcea și pe Zulnia Canta. Când căpitanul s-a repezit cu hangerul, prin spate, Alexa s-a ferit răsucindu-se spre spadele arnăuților. Ascuțișul hangerului i-a atins umărul stâng. S-a apărut, vânjos, până i s-a rupt spada. Tăbărând pe dânsul, arnăuții l-au legat de un stâlp. Ilinca, și-a sfâșiat năframa și i-a legat rana din umăr.

— De ce-ai sărit pe plută, Alexa? l-a întrebat în șoaptă.

— Nu mai puteam răbda.

— Oblojește-l, oblojește-l că nu mai are mult de trăit. Nici până la asfințitul soarelui, a azvârlit Drăcea vorbe de batjocură. Chiper, scoate securea!

— Da, seamănă cu unul care bătea balta și singur se stropea, și-a îngăduit Chiper. Dar cu securea.. Eu îs vizitiu, nu călău. N-ar fi mai fericit în țăpă ori în ștreang?

Ilinca își stăpânea bine durerea. Se prefăcea veselă. Turna băutură lui Drăcea, îmbiindu-l cu stăruință:

— Bea, căpitane! Bea și te veselește c-ai biruit.

— Chiper, trântore! a răcnit Drăcea, după ce-a sorbit paharul până la fund, și-a hârâit din gâtlej dedat la râgâială. Unde-i securea? A, uite-o ce lată-i și grea. Ha-ha-ha! Mai toarnă, Ilinca, ha-ha-ha! Hâc! O să te căsăpim! se grozăvea el, pieptoșindu-se sub nasul lui Alexa. Cu securea! Hâc!... Ha-ha-ha!

Dacă l-ar ști treaz, Zulnia l-ar admira. Dar așa, începea s-o cuprindă frica: „Prea-l descumpănit și hurducat de sughițuri. Oprim la mănăstirea Bistrița... Pe Alexa l-aș arunca, burduf, în apă, dacă nu m-aș teme că Ilinca s-azvârle după dânsul!”

Pluta continua să alunece, domol spre Piatra Neamț; apa clipea încet, în șoaptă, înainte de a intra în zona bolovănoasă și repede, de la Tarcău.

— Acum ajungem la mănăstirea Bistriței, cunosc Chiper locurile.

Auzind asta, Scarlat a cerut și el o cupă cu vin:

— Să bem!

— Să trăiești, măria ta! închină Drăcea, întorcând cupa cu fundul în sus și, în același timp, împrôșcându-l pe Alexa, în bătaie de joc, cu vin din ploscă. De sufletul tău, tâlharule. Că, hâc! De bună samă, nimeni n-o să-ți stropească mormântul cu... hâc! vin.

— Cea mai neaș – ne auzită petrecere!... O să crape protip – protipendada când o auzi! Ne înfățișăm și cu un tâlhar, prins în luptă... Mare vite – vitejie!

— Ilinca, zi-i un cântec! a poftit Zulnia, ca să oprească frenezia eroică a lui Scarlat, neobișnuită și caraghioasă.

Trăgând cu coada ochiului la Alexa, Ilinca începu cu glas tremurat, frânt de durere și înfiorat de dragoste:

— Până-i lumea n-aș cânta, de n-ar plânge inima. Nu vărs lacrimă de sânge, ci inima-n mine plânge. Și de-aș ști că s-ar putea, singurică mi-aș da moartea...

— Minu – minunat mai cân... se chinuia Scarlat să-și tălmăcească simțămintele. Mai zi-i!

— Cântă! a urlat Drăcea și-a tras cu firoasă amenințare, hangerul de la brâu.

— Tot mă-ntreabă cucu vara, tremură iar glasul fetei, de mi-i dor de badea, sara. Dor mi-i că aş vrea să mor, dar tot zic că nu mi-i dor... că nu mi-i dor...

— Glasul tău mă vrăjește, hâc! îi șopti la ureche Drăcea. În noaptea asta petreci, cu mine, în chilie... hâc! la Bistrița.

Cu cât bea, cu atât Drăcea se credea mai puternic, mai iscusit, mai în afara oricăror primejdii, mai teribil. Izbutea să fie doar fioros. Înfricoșate, Ilinca și Călina turnau cu hărnicie în cupe, îndemneau amăuții la cântec, la joc, la chiot. Astfel se încinse cheful la toartă. Chef zălud de oameni fără griji, în afara oricăror primejdii.

— Așa, căpitane! râdea Chiper; mai des cu vinișoru și mai rar cu toporu...

Cu acea chefăluire obștească și năucă deasupra, pluta lui Canta părea un fel de corabie a lui Noe cu orătării și fiare nefiresc de vesele. Toți beau, ca la sfârșitul lumii. Singură Ilinca nu gustase strop de vin. Împărțind băutura arnăuților i-a întins, ca din întâmplare, și lui Alexa o ulcică de vin și l-a ajutat să bea:

— Să prinzi putere, Alexa...

— Așa, frumoaso! Hâc! chicotea Drăcea: împărtășește-l! Ha-ha! Robul lui Dumnezeu... Alexa! Împărtășește-l înainte de a-i lua eu duhul... Cu securea! Amin!

Alexa a sorbit ulcica până la fund. A simțit că-l furnică prin trup puterea vinului. A privit cerul. A încheștat gura. S-ar fi avântat din nou în luptă, dacă veselie Ilincăi nu l-ar fi făcut să spumege de mânie, să-și piardă stăpânirea de sine, foarte trebuitoare în asemenea grele și hotărâtoare clipe. Fata însă parcă-i găcea gândurile și le tălmăcea în stihuri și în cântec:

— Inimă, porți largi mai ai, suferi mult și nu te dai; inimă mai stai pe loc, să-ți pun lacăt la mijloc, un lacăt c-oncuietoare, să nu urli când te doare...

— O sârbă! a răcnit Drăcea, ridicând plosca în sus, și-a prins să-și scapere picioarele și să pocnească din degete după tactul cobzei.

Arnăuții au prins să tragă din flinte, mai dihai ca la nuntă. Scarlat se bătea cu pumnii în piept și țipa isteric, cu spume la gură:

— Sunt vitea-viteaz!... Domn! Bazileu!

Chiar Zulnia se amețise așa de tare, că s-a prins într-o polcă îndrăcită la brațul lui Chiriță, așa cum îi da ghes inima, fără să se sfiiască de slujitori ori să se rușineze c-o vede bărbatul îndrăgostită de-o slugă. A și strigat:

— La dracu' cu ighemoniconul!...

Ilincă începea să vadă în veselie asta un soi de sminteală sălbatică, înainte de a căsăpi un om. „Sunt slabi, bicisnici și-și fac curaj cu băutura” – a gândit fata. Și a privit soarele cum atingea marginea zării și se oglindea în valuri.

Deodată căpitanul Chiriță Drăcea se ridică pe o ladă, în picioare, și răcni, fioros:

— Asfințește soarele!... Chiper, securea! Tâlharul trebuie ucis... Hâc! Securea!

Toți încremeniră.

S-auzea doar clipocitul valurilor, ca prevestirea unei furtuni.

Luciul soarelui în apa Bistriței plutea într-o orbitoare pulbere de aur.

Chiper s-a bălăbănit câțiva pași printre arnăuți, a sărit cu securea spre Drăcea, s-a împiedicat și-a scăpat-o în apă.

— Îl spintec, hâc!... cu hangerul! strigă iar Drăcea, repezindu-se spre Alexa, furios că vizitiul era așa de beat încât nici să-i dea securea n-a fost în stare.

— Cu hangerul? i s-a agățat Ilinca de gât, lingușitoare. Șuguiești, căpitane Drăcea. Un viteaz falnic ca domnia ta doboară numai prin luptă dreaptă! Nu-i mișelia de... obrazul ista, frumos, bărbătesc.

— Adevărat! aprobă Zulnia, încântată de istețimea fetei. Dă-ne, căpitane, o pildă de vrednicie!

— Ha-ha! Dacă mă rogi!... Hâc! Dacă mă rugați amândouă...

— Să te pun și pe domnia ta în cântec, s-a gudurat Ilinca, vrând să-l vrăjească, să-i fure mințile, de istov: Căpitan Drăcea Chiriță, plutea-n jos pe Bistriță, cu Alexa se batea; se bătea, da-l doboră...

Drăcea făcu semn să se strângă toți, ciotcă, să lase loc larg pe plută. Nu lua sama la cârmacii care se mirau că în față s-a ivit, așa dintr-o dată, o plută care mergea de-a hoarța, când în dreapta, când în stânga, împiedicând

plutirea slobodă. Se priveau unul pe altul și nu înțelegeau nimic:

— Pe pluta noastră se chefuiește și cel din față s-a îmbătat? s-a mirat unul din cârmaci.

Nici Drăcea, nici ceilalți nu vedeau pluta din față și nici n-auzeau mirarea cârmacilor. Zbârlit ca lupul când adulmecă miros de sânge cald, căpitanul a urlat:

— Dezlegați tâlharul!

Un arnăut s-a apropiat să îndeplinească porunca. Alexa s-a scuturat de capetele de funie, a smuls spada de la brâul arnăutului și s-a năpustit asupra lui Drăcea.

Pe plută, toți s-au înghesuit unul într-altul, lăsând cât mai mult loc gol. Între căpitan și Alexa s-a încins o luptă aprigă, învrăjbită, feroasă. Cei din jur fremătau, care de plăcere și bucurie, care de îngrijorare și spaimă. Vădit, deși amețit de băutură, Drăcea era mai puternic; Alexa, însă, mai ager și mai mlădios, nu se lăsa răpus. După câteva minute de luptă, căpitanul și-a pierdut răbdarea; a scos hangerul. Alexa a înțeles primejdia; s-a rotit, a sărit sprinten, a izbit cu capul în pânțele lui Drăcea și l-a răsturnat pe podea, cât era de lung. Căpitanul i-a smuls însă spada și i-a azvârlit-o în apă. Toți socoteau că lupta a sfârșit cu biruința lui Drăcea, așa cum era de așteptat. Zulnia a și deschis gura să-și laude omul. Merita. Dar, în clipa aceea, cineva a întins lui Alexa o băta mocănească și bătaia a pornit iar. Și mai înverșunată. Și mai învrăjbită. După câteva răsuciri, dintr-o dată Alexa a prins o clipă de

șovăire și l-a pocnit pe Drăcea cu ghioaca în umăr, doborându-l.

Cotind în loc, prin bulboanele Tarcăului, cârmacii au zărit iar pluta din față; se apropia de malul drept al râului, spre un ariniș.

— Ce faci, măi frate, măăă?!... strigă cârmaciul mai în vârstă.

În liniștea de pe pluta lui Scarlat și în ecoul fluierăturii între munți, Chiper a dat chiot:

— Iuhu! Am doborât tâlharul...

Ci văzându-l pe Drăcea jos, chinuindu-se să se ridice, a schimbat glasul:

— Na, bâta a cam turtit fesul iataganului, îmi iau chiuitul înapoi: lu-hu-hu!

Lui Alexa, Ilincăi și Zulniei li s-a părut că acel chiot era mai degrabă un semnal decât o șotie a lui Chiper.

Dar n-a avut niciunul vreme să despice firul în patru. Pluta din față se apropiase așa de mult, încât Alexa l-a cunoscut pe Neicu. A zâmbit, bucuros, și s-a pregătit pentru continuarea luptei.

Zăpăciți și încurcați, cârmacii au strigat iarăși, cu deznădejde:

— Se face închisoare! Zahată! Pierim... închisoare de plute... Pierim!!!

Trupurile și sufletele celor de pe pluta lui Canta s-au încordat peste măsură, ca niște arcuri mânuite de arcași smintiți. Săltând pe valuri, plutele se apropiau repede, amețitor de repede, una de alta, gata să se ciocnească.

Abia acum Zulnia înțelese primejdia:

— Ne înecăm!... Pierim! Diaman...

Turbat de furie, nepricepând nimic din ce se petrecea, Drăcea se ridică, își șterse fața de sânge, înșfacă o flintă de la un arnăut și țâșni spre Alexa. Dar flăcăul, berbecit de deznădejde, a sărit ciobănește, la bătă, peste arnăuți, drept lângă cârmaci, tocmai în clipa când plutașul Neicu punea pluta lui de-a curmezișul Bistriței, zăgăzuind trecerea. Cu vuiet mare, butucii încălecau unii peste alții. Apa se aduna, se bulbucea și se izbea tot mai furioasă. Nahlapii spumegau și boncăluiau mânioși ca niște bouri ieșiți din adâncuri. Pluta Zulniei Canta și-a iuțit mersul; gonea nebunește. Alexa a înhățat cârma; nu-i păsa că Drăcea îl țintea cu flinta.

Săltând sprinteni printre butucii răvășiți și răsturnați val-vârtej, Neicu și plutașul lui au ajuns la mal și s-au pierdut printre arini.

Fără cuvânt, numai din privire și din mișcări, Alexa și cârmacii au înțeles și, cu sfortări deznădăjduite, au răsucit pluta cu buza la deal și-au prins malul la zece pași înainte de a se izbi de cealaltă și a se sfărâma.

Toți cei de pe plută s-au zgâlțâit și s-au bușit unul peste altul, ca niște putini descumpănite.

Slobozind flinta, tocmai în acea frântură de clipă, glonțul lui Drăcea a suierat pe lângă urechea lui Alexa. Scarlat Canta a căzut jos leșinat. Zulnia s-a lăsat, moale și nevolnică, în brațele lui Drăcea. Văzând că Ilinca se

apropia de Alexa, căpitanul a lăsat-o jos pe Zulnia și-a prins-o de mână:

— Nu, puicuțo, nu! Ești a mea...

Apucând șpranga și țiiacul, haiducul a sărit pe mal, a priponit pluta de un copac și-a întins-o la fugă prin lozie, fără să-i pese că amăuții trăgeau după dânsul foc după foc. Dar când se credea în afară de orice primejdie, un pâlc de zece poterași l-au luat în buza flintelor.

— Stai! Ori te pușcăm...

— Mă predau...

Dacă mai înainta douăzeci de pași, ajungea sub un stejar bătrân, în frunzișul căruia îl aștepta Ceterașu, să-i dea o spadă și două pistoale.

Zăgăzuite, apele Bistriței bolboroseau tot mai furioase.

— Pe mal tot calabalâcul! a poruncit Drăcea, silindu-se din răspuțuri să se trezească din beție și să devină iar stăpân pe sine.

La două ceasuri după asta, în amurg, trăsurile lui Scarlat Canta, înconjurate de cincizeci de arnăuți, intrau în ograda mănăstirii Bistrița, trăgând din flinte și pistoale. Chiper, vizitiul, mormăia:

— Nu știu noaptea-i întunecoasă ori poteca-i lunecoasă c-am nimerit la altă casă...

Ca și la Pângarați, starețul i-a întâmpinat cu plecăciuni și căinare:

— Auzit-am că v-ați luptat cu haiducii ca David și Goliat...

— Zăvorăște porțile, părinte, și pune străji tari, a poruncit Zulnia.

— Și dă vitej-vitejilor ceva de-ntă... de-ntărit inima.

*

Căpitanul de poterași n-a îngăduit lui Drăcea să-l ucidă pe Alexa:

— Întâi să-i luăm tacrir, să aflăm unde-s ceilalți haiduci.

L-au închis într-o chilie întunecoasă, sus, la catul al doilea.

— Îl împușc mâine, pe malul Bistriței, înainte de a intra în Piatra! s-a ambiționat Drăcea. Chem și satele și Târgul Pietrei, să afle toată lumea c-a pierit tâlharul...

Starețul Gherontie a întins repede masa în chilia stăreției pentru aleșii, bravii și neașteptații lui oaspeți. Zulnia a ciugulit ceva din bucate și a plecat la hodină, chemându-l pe căpitan... pentru porunci.

— Oricum, am ajuns bine. Meriți să te răsplătesc...

Mânios, Scarlat a continuat să înfulece friptură, să bea rachiu și să mârâie:

— Parcă eu nu ști – nu știu ce-i poruncește...

— Măria ta, s-a lingușit Ilinca, te știe o lume om milos: trimite și lui Alexa ceva de mâncare.

— Mâncare? De ce să-i trimi – trimit mâncare?

— Păi... el ne-a scăpat de la înec. Dacă nu înșfăca el cârma plutei, ne-ar fi înghițit de mult nahlapii Bistriței.

— Daaa? Dacă-i așa, să-l fa – să-l fac pe el căpitan de... E mai vrednic decât Drăcea. Și nici nu știe că diaman. A, să nu spun ni – nimic de diamant, că-i taină mare.

Nu-i pentru cine se pregătește...

La foc, sus pe Cârloman, oamenii lui Neicu e sfătuiau. Ceterașu cerea să-l scoată pe Alexa din prinsoarea lui Drăcea.

— Neapărat! Îl sprijinea Ursu.

Dar Neicu se împotriva. Nu înțelegea de ce-a salvat pluta boierilor, de ce nu i-a lăsat să se stingă în valuri, striviți de butuci.

— Dragostea, a zâmbit Ceterașu, Ilinca se afla pe plută precum știi.

— Dragostea? Atunci să piară de juvățul celor cărora le-a mântuit zilele. Eu am făcut tot ce-am putut să pun mâna pe diamantul negru și chiar să nimicesc neamul Canta.

S-a lăsat tăcere adâncă. Flăcările pâlpâiau mut, ca niște aripi de pasăre cuibărită undeva, în adânc, în iad.

— Viteaz mare... aaah! Și cap! Bun cap, Alexa al nostru.

— Taci, mutule! a poruncit Neicu.

Și, câțeva vreme, nimeni n-a mai cuvântat. Doar într-un târziu, tot Ceterașu a surpat iar liniștea din codrii Cârlomanului:

— Fără ajutorul Ilinicăi nu putem pune mâna pe gruvaericaua asta drăcească. Înțelegeți? Așa ne-o trimis vorba, știi doar, și omul nostru.

— Și ce vrei? Să cred într-o femeie? s-a răstit Neicu furios, ca omul la pagubă.

— Am în mănăstire un prieten. Mă ajută. Hai!

*

În liniștea adâncă din miezul nopții, dinspre marginea pădurii răzbatea cântec voinicesc până în ograda mănăstirii Bistrița.

— Foaie verde lemn de scris, într-o zi de joi m-au prins; m-o închis în turn de piatră, Doamne, să mai scăp o dată, să colind pădurea toată...

— Ceterașu? a întrebat Ilinca în șoaptă.

— Da, a întărit Călina, simțind mare dragoste și milă pentru soarta Ilinicăi.

Și, napristan, amândouă au alergat, tiptil la chilia lui Scarlat. Zărindu-le în lumina candeliei, cneazul a mai băut un pocal și a sughițat de plăcere:

— Tocmai – tocmai voiam să vă chem... să ne desfățăm...

La scurtă vreme după asta, a intrat clopotarul mănăstirii: un călugăr rufos, bărbos și slut, rău mirositor și a toate știutor, aïdoma tuturor clopotarilor:

— Măria ta, a destăinuit în șoaptă, tâlharul închis în chilie are la el parte din ce se află în sipețelul măriei tale, pierdut la Vaduri...

— Nu mai spu – nu mai spune, că leșin!

— Drăcea vrea să-l ucidă în noaptea asta, și să-i ia...

— Nemer – nemernic... Netrebnicul! s-a răsucit Scarlat. Hai!... Cheia-i ici, după icoană...

Clopotarul a luat cheia de după icoană și-au pornit pe scări în sus. Ilinca și Călina, în urma lor, cu sufletul la gură.

Auzind pași pe cerdacuri, Drăcea s-a ridicat din patul cald al Zulniei și, ca un stăpân grijuliu ce se afla, a ieșit să vadă ce-i.

Gâcind primejdia, Ilinca s-a răsucit repede într-un picior și l-a întâmpinat, cu surâs ademenitor și glas ca uns în dulceată de trandafir:

— Iaca, am venit, căpitane... viteazule!

— Hai... hai în chilie la mine, s-a fâstâcit Drăcea, simțindu-i răsuflarea fierbinte și crezând că, în adevăr, îl dorea și-l căuta.

— Dacă ne prinde stăpâna?

— Doarme, ca o bivoliță ostenită.

— Te poftesc să nu-mi ocărăști mama... Mai bine să stăm ici, să privim cerul, s-a lingușit fata, luându-l de braț și ducându-l spre latura de miazăzi a cerdacului, să n-audă, să nu vadă nimic din ceea ce bănuia că se va întâmpla în chilia unde zăcea închis Alexa.

— Frumos ai cântat... azi.. Mai cântă-mi la ureche, a poftit căpitanul. Glasul tău mă furnică prin trup, parcă aş bea rachiu de afine făcut de călugării din Durău...

— Nu pot... Ne-aude stăpâna, mama Zulnia doamna şi pe urmă, vai şi-amar de zilele noastre... lungea Ilinca vorba cât putea mai mult.

— A, mă duc să văd ce face tâlharul cela...

— Mă părăseşti pentru un... Îţi cânt, îţi cânt, dar mai aşteaptă oleacă, să-mi vină glasul. Că dumneata eşti așa de... de bărbat, că, de te vede femeia amuţeşte, căpitane Chiriţă Drăcea...

Cât timp clopotarul a căutat, prin întuneric, gaura cheii şi a dezăvorât chilia unde zăcea închis Alexa, Scarlat l-a ajuns din urmă, dondănind din perete în stâlpii cerdacului şi din stâlpi în perete.

— Mi-a venit ceasul? s-a ridicat Alexa de jos.

— Nu, nu-ţi luăm viaţa – viaţa, ci aurul, aurul din sipeţel.

— Aurul? s-a mirat Alexa: Hm, cum să-l scot când mi-s mâinile legate?

— Ți-l scot eu, las, din chim – din chim – din brâu... s-a apropiat Scarlat Canta; dar când Alexa a ridicat pumnii legaţi asupra-i, s-a prăbuşit înainte de a-l lovi. Cu o custură clopotarul a tăiat repede legătura de la mâinile şi picioarele flăcăului.

Scarlat Canta amuţise şi tremura ca răcitura iarna pe masa stareţului.

— Să-l legăm pe boier în locu-mi, a propus haiducul și, amândoi, i-au pus căluș în gură și l-au cetluit zdravăn în funie, au încuiat chilia și au aruncat cheia peste ziduri. Apoi Alexa s-a cățărat pe un stâlp, pe acoperiș, a mers pe zid, până în dreptul unui fag stufos, s-a prins de-o creangă și-a coborât de partea cealaltă a zidului.

Ca să-l îndrume, Ceterașu cânta la marginea pădurii:

— Vinde-ți, mândro, un papuc, și plătește să mă duc, peste codri să apuc, să mă fac iară haiduc...

— Auzi-i! S-ațin să-l scape pe Alexa, a mormăit Drăcea. Nu știu că peste un ceas... Iar acum logodnica lui mi-i ca și ibovnică.

— Ai vrea tu să ai două ibovnice în aceeași noapte, dar mi-i că ți s-or strepezi dinții! a râs Ilinca în batjocură.

A fugit, s-a închis în chilie cu zăvorul, și i-a făcut în sân; să mai linchească motanul și oțet, nu numai lapte dulce!

Pașii din cerdac și poate cântecul de la marginea pădurii au stâmit vise plăcute în somnul Zulniei: se făcea că era doamnă și-o ungea mitropolitul cu mir pe frunte, iar îngerii îi cântau „Osana!”. Dar scrâșnetul zăvorului închis la chilia Ilincăi a schimbat visul fericit într-unul fioros: urzeli, închisori, omoruri. S-a trezit scăldată de sudori reci. Și-a pipăit medalionul de la gât. Și-a făcut cruce cu limba și-a sărit la fereastră. L-a prins pe Drăcea în ușa chiliei unde-o știa pe Ilinca.

— Muieraticule! Ți se scurg ochii după... Ce faci acolo?

— Veghez, veghez, doamnă... Și a pășit peste pervazul ferestrei în chilie la Zulnia, înșfăcând-o pătimaș în brațe:

— Am chef să beau ceva, mărită doamnă...

— Să bem și să ne drăgostim! I-a încurajat Zulnia, uitând parcă, o clipă, c-a fost zuliară pe Ilinca.

Au băut, s-au drăgostit și au sporovăit despre planurile lor, până în zori.

— Mă duc să sugrum tâlharul! s-a ridicat Drăcea și a pornit furtunos, sărind tot pe fereastră, cum stă bine unui ibovnic de muiere zvăpăiată. Zulnia și-a pipăit iar medalionul și s-a întins în pat, gândind să plece la prânzul cel mic

Dar deodată, în lumina lăptoasă a zorilor, din cerdacul de sus, Drăcea a prins să urle ca turbat:

— Să iasă toți arnăuții! Slujitorii și călugării!... să vadă cum pedepsește căpitanul Chiriță Drăcea un tâlhar! Ieșiți în ograda mănăstirii! Toți!... Toți!...

A așteptat să se adune, somnoroși, oameni în ogradă. Apoi, în tăcerea furnicată de spaime, a intrat, falnic, în chilia lui Scarlat Canta, să ia cheia. S-a mirat: „Uite, că nu-i!... Unde-o fi ghiujul? Nu cumva a dormit în chilie la Călina?”

Înțepat de o presimțire rea, a urcat scările în fugă. Și, opintindu-se cu umărul, a scos din țâțâni ușa chiliei unde-l închisese pe Alexa.

— Căpitane, să trag clopotele? a întrebat clopotarul, cu glasul lui dogit, spart.

— Căpitane, stai s-aducă frații și călugării o coșarcă să culeagă-n ea căpățâna tâlharului... a cerut, foarte serios,

Chiper. Că, de bună samă, ai să-l tai bucățele și ai să-l dai la rațe!

Îmbrăcată în halat de mătăsă viorie, Zulnia a ieșit și dumneaei în cerdac, mânioasă foc că Drăcea făcea atâta tărațoi. Poate-i mai bine, să afle, să afle lumea, s-a răzgândit dumneaei.

— Scoală, tâlharule! a izbit Drăcea cu piciorul în trupul întâlnit pe podelele chiliei. Scoală! Ei, n-auzi?

— Să piară tâlharul! a strigat Chiper din mijlocul ogrăzii. În ștreang să piară!

Drăcea a înhățat de picioare pe cel întins jos și l-a tras afară, în lumina zorilor care învăpăiau zarea dinspre Cârloman.

Abia acum a cunoscut că-l avea în față nu pe Alexa, ci pe Scarlat Canta, legat, cu căluș în gură, schimonosit la chip, batjocorit, cu barba și părul încâlcite, cu priviri deznădăjduite, nevolnice și miloage, vrednice de milă și de greață în același timp.

— Tâlharul nu-i... A fugit... s-a bâlbâit căpitanul Drăcea.

În ogradă s-a stârnit rumoare și nedumerire.

Clopotarul a izbit limba clopotului mare, cutremurând tot cuprinsul mănăstirii și sporind nedumerirea până a preschimbat-o în spaimă.

Zulnia și-a ridicat poalele halatului de mătăsă viorie, a alergat să vadă, să înțeleagă tărașenia, și ocară asta nouă, potrivnică oricărei drepte judecăți.

— Bazileule! nu și-a putut stăpâni un țipăt de groază, când și-a recunoscut soțul. Cum de-ai ajuns aici? Cum?

Pe măsură ce înțelegeau că momâia care sta rezemată de cerdac era Scarlat Canta, cei din ogradă zâmbeau, pufneau pe înfundate, apoi izbucneau în hohote de râs, nestăpânit. Dangătul clopotelor sporea parcă, batjocura.

— Asta înseamnă că tâlharii sunt aici, chiar aici, în mănăstire! a răcnit Zulnia deznădăjduită, zgâlțâită de-o nemaipomenită spaimă.

Pricepând, în sfârșit, ăst adevăr, și călugării, în mare parte, au înghețat de frică, deși soarele răsărea cald, vestind zi fierbinte de vară.

Cu cine-i jupânița Zoe?

Roată în jurul focului, ceata îl judeca pe Alexa.

— Și zi așa: se lingușea pe lângă Drăcea. Iar tu... mămăligă moale, castravete degerat...

— Mi-a fost negrăit de draga.

— Din pricina dragostei tale, țara o să aibă acum parte de cea mai neomenoasă ocârmuire și stăpânire; domnia lui Scarlat vodă Canta și a Zulniei doamna...

— Sunt vinovat. Luați-mi viața...

— Aaah! a crâșcat Ursu. De asta te-am scos din prinsoare?

S-a ridicat furios, l-a înșfăcat pe Alexa în brațe și s-a repezit cu el spre prăpastia din stânga; dar în loc să-l

arunce ca pe un sac, l-a sărutat pe amândoi obraji: Aaah! Ilinca... Mmmm!...

— Ursu are dreptate, s-a îmbunat Ceterașu. Îți cruțăm zilele, dacă juri că mergi cu noi, până-n pânzele albe, până smulgem diamantul negru din ghearele cnejilor Canta.

— Dați-mi un cal și așteptați-mă aici, până mâine la prânz, a cerut Alexa.

Și înainte de a primi încuviințare, încăleacă și galopă vijelios la vale.

Neicu a ridicat flinta, dar n-a tras.

— Hotărât; dragostea-i nebunia cea mai mare de pe lume...

*

Soarele urcase sus, la prânzul cel mare când, cu calul în spume, Alexa s-a oprit în poarta conacului lui Alexandru Canta. A cerut să grăiască repede cu jupânița Zoe.

S-au sfătuit, în grabă, ce să facă.

Și, dintr-un salt, Alexa s-a azvârlit iar în șa.

— Dar Ilinca? a mai întrebat Zoe, surâzând.

— Acuma-i vorba de diamante; numai de diamantul negru.

Întorcându-se la adăpostul haiducilor, Alexa a jurat că va aduce diamantul negru:

— Dacă nu, să fiu spânzurat după legea haiducească!

*

Familia Canta a stat trei zile în mănăstirea Bistriței, să se desmeticească și să se tămăduiască Scarlat cneazul de cucuiele pricinuite de loviturile lui Alexa și ale lui Drăcea.

— Mă simt mai bine, a surâs dumnealui în dimineața zilei a patra.

— Câtă vreme am pierdut!... a scrâșnit furioasă, Zulnia. Câtă vreme, doamne, doamne!... Plecăm, căpitane Drăcea.

Trăsurile așteptau gata. Dar aruncându-și privirile spre poartă, Zulnia a înlemnit: Zoe intra în mănăstire, în trăsură, cu șase arnăuți în jur.

— 'Te-te... vine fi – vine fiica noastră! s-a bucurat prostește Scarlat.

— Plecăm! a răcnit Zulnia, vânătă de mânie și necaz.

— Ce? Dau tăt — dau tăta – ... dau turcii?

— Mai rău: fiică-ta, Zoe, iscoada lui frate-tu. Piaza-real!

Îmboldit de Zulnia, Drăcea a răcnit la vizitii. Starețul Gherontie a intrat și el în trăsura lui Scarlat. Vizitiii au bătut caii. Trăsurile s-au năpustit pe poarta mănăstirii, au ieșit buluc și s-au îndreptat spre răsărit.

Zâmbind trist, Zoe a poruncit la ai săi:

— După dânșii!

*

Călărind pe marginea pădurilor, prin luncile de arini, răchiți și plop, ca să vadă tot alaiul lui Scarlat Canta, dar

să nu-i vadă căpitanul Drăcea cum îl urmăresc, oamenii lui Neicu au plănuit să atace trăsurile la hanul de la Buhuș. Alexa suspina cu multă părere de rău:

— Dacă nu fugeau din mănăstirea Bistrița, Zoe ne ajuta să intrăm și...

— Eu nu cred în cuvântul boieroaicelor! s-a răstit Neicu. Chiar de mi-ar scoate beregata.

La hanul din Buhuș, haiducii au ajuns înaintea cneazului Scarlat Canta. Și Zoe a ajuns înainte. Au băut câte-o stacană de vin rece, au înfulecat câte-o ciosvârtă de friptură. Zoe a ospătat la rând cu haiducii, pândind apropierea trăsurilor familiei Canta.

— Uite-i, ne ocolesc! sări în picioare Alexa, izbind de pământ ulcica de vin, țăndărind-o.

— Se îndreaptă spre Iași, urmări Neicu norul de colb răsucit spre răsărit. Iar ne-au scăpat, mama lor!

La vadul Siretului, trăsurile lui Canta au ajuns cu caii albi de spumă. Mulți arnăuți rămăseseră în urmă. Călare, cu pistolul în mână, Drăcea conducea îmbarcarea pe podul plutitor.

Ceata lui Neicu a poposit la vad când podul se afla tocmai în mijlocul zăporului. Ursu a descălecat și a tăiat odgonul cu toporul, iute, dintr-o singură lovitură.

— Nu! a strigat Neicu, în desnădejde.

Dar, prea târziu: podul începea să lunece pe Siret la vale, parc-ar fi pornit spre Galați.

Înspăimântați de ce li se întâmpla și de vederea haiducilor sosiți pe mal, Drăcea și vreo cinci arnăuți au

apucat odgonul și au ținut, din răspuțeri, ca Siretul să nu ducă podul la vale.

De pe mal, Neicu și Alexa, au tras cu flintele.

Cei de pe pod au răspuns și ei cu câteva focuri. Gherontie s-a vârat sub trăsura. Scarlat trebuia să leșine, dar și-a dat seama că primejdia-i mult prea mare și s-a ținut treaz.

— Dacă mă scapi dintr-o năp – năpastă ca asta, a șoptit lui Drăcea, ți-o dau pe Ilinca de nevastă și un sfert din avere.

Dar tocmai atunci un glonț a spart scândura foarte aproape, la picioarele lor; podul s-a izbit de mal; o trăsura s-a răsturnat în apă, iar cneazul nu s-a mai putut ține tare și a leșinat, în sfârșit.

Au dat jos de pe pod, în grabă mare, trăsura rămasă și boierul leșinat, s-au încărcat toți în ea, claie peste grămadă, și au grăbit spre Iași. Zulnia își pipăia adesea rochia la piept și se bucura; Scarlat Canta, însă, uitase cu totul de diamantul negru. Pe la Nicolina și-au dat seama că, așa cum se aflau, înfrânți și fugăriți, batjocoriți și rufoși, nu puteau intra în oraș. Drept aceea, în amurg, ocolind Iașul, au urcat sus, în Cetățuia. Au găzduit în casa cea mare, zidită de doamna Nastasia a Ducăi vodă.

— De ce nu trag — nu trage... nu poposim la casa noastră din Iași?

— Bazileule, ai uitat că aici, în Cetățuia, a fost vorba să ne întâlnim cu Mehmet-aga de la Măcin?

— Dar de ce să ne-ntâl – să ne-ntâlnim? Dacă ne ta – ne ta... ne rătează capetele?

— Păi, n-ai iscălit tu scrisoarea prin care-i cereai ajutor?

— A, da— da! Că vreau să mă fac dom – domn. Iar până vine turcul, culegem via din Bucium, a surâs Scarlat, luminat și devenind dintr-o dată foarte gospodăros.

— Foarte bine! a încuviințat Zulnia. Ești mai șiret decât te credeam. Vodă chiar așa și trebuie să știe: că noi am venit aici la cules via.

Zaiafet în casa Canta

Deocamdată, ceata lui Neicu rămăsese dincolo de Siret.

— Din pricina ta, Ursule, am pierdut urma diamantului negru, l-a dojenit Neicu. Alt pod umblător se mai află doar la Pașcani. L-am pierdut pe vecie.

— Nu, frate, s-a împotrivit Alexa. Dacă boierii s-au dus la Iași, acolo ne ajută jupânița Zoe.

Ceterașu îi da dreptate. Dar Neicu suduia cumplit:

— Ne-am purtat ca niște nătângi!

— Ca să știm drege nătângia, a râs Ceterașu, să oprim la hanul ista, să ne ospătam. Că hrana dulce, gând bun aduce.

S-au așezat la masă, amărâți: vinul însă i-a înveselit repede.

— Ne ascundem în codrii Bârnovei, a povățuit Alexa, și-i pândim la ieșirea din Iași. Până la Galați nu ne mai scapă, chiar de-ar fi dumnealor cu stea în frunte.

*

Așteptând să-i vină Mehmet-aga în ajutor, Zulnia Canta a început să culeagă via din Bucium și a rânduie un zaiafet mare în casele de pe ulița Șipotelor, ca să mai afle ceva din gândurile și urzelile protipendadei ieșene. Slujitorii au lustruit candelabrele de cleștar, au scuturat covoarele de Persida, au șters colbul de pe sofalele de mătase chinezească și de pe scaunele cu catifea venețiană. Dorea, de asemenea, să se arate lumii gospodină iscusită, bogată, elegantă.

În seara zaiafetului, Scarlat și câțiva boieri jucau cărți și povesteau, cu multe laude și ifose, despre întâmplările și luptele cu haiducii lui Neicu, de la Durau până la Iași.

— Zulnia mea trăgea cu pistoalele mai diu – mai dihai ca un căpitan de poteră, își lăuda Scarlat soața.

— Și-a ucis vreun tâlhar? a aruncat un boier întrebarea, odată cu cartea cerută.

— Cel puțin trei – trei! La podul de peste Siret, sute de gloan – de gloanțe tâlhărești. Ploua deasupra noastră cu gloanțe. Ploua!

— Taci, că mă cuprind fiorii morții, se rugă al treilea boier.

— Să mai privim danț – danțul, s-a ridicat Scarlat, cătând spre Zulnia cum dansa, veselă și sprintenă, chiar cu prisos de sprinteneală, cu un tânăr boier, rotind ochiade ispititoare, când în jur, când spre chipul spilcuit al tânărului.

— Pe matale, cneaghină Zulnia, ziditorul te-a înzestrat cu suflet, minte și fason de doamnă, o lingușea tânărul.

— A sosit jupân Alexandru Canta, a șoptit un slujitor la urechea Zulniei.

A lăsat dansul, și-a boit chipul cu binevoitor surâs și l-a întâmpinat, în sufragerie, grăindu-i cu dulce glas, ca unei cimotoi dragi:

— Mult ne veselim, cumnate, că ne onorisești casa cu musaferlâcul domniei tale. Ah, ah, ce bine-mi pare...

Cumnatul s-a temenit, după ighemonicon; dar a zâmbit foarte ciudat și cu subînțeleș. Sau cel puțin așa i s-a părut Zulniei.

Îndestulat cu sarmale, pilaf, fripturi, dulciuri și vinațuri fel de fel, cu joc de cărți, cu danțuri și cu numeroase ochiade și îmbrățișări de dragoste și furiș și fățiș, zaiafetul s-a întins și dincolo de miezul nopții.

Tocmai când cneaghina Zulnia luase la braț pe tânărul berbant și, frecându-și șoldurile de ale lui, cătau să se strecoare spre o odaie de taină, deodată pe uși și pe ferestre se năpustiră vreo zece flăcăi. Unul, cu putere de uriaș, răsturnă masa lungă, țândărind toate tacâmurile de pe ea. Zăngănitul cristalelor sparte și al cuțitelor de argint se îmbina cu răbufnirea asurzitoare a pistoalelor. Altul a

tras în candelabru cel mare, stingând lumânările. Unul câte unul, musafirii încremeneau, leșinau, se prăbușeau pe covoare, biete momâi de cârpă.

— Diamantul negru! a strigat unul dintre flăcăi și Zulnia a recunoscut glasul lui Alexa. Dați-mi-l, și nu ne mai atingem de niciun capăt de ață.

Musafirii treji se uitau unii la alții și mai îngroziți decât cei beți, își sticleau ochii în lumina palidă a câtorva lumânări, rămase prin sfeșnicele din colțurile salonului. Unul dintre flăcăi înhăța boierii și-i trântea, ca pe niște saci, pe sofale, claie peste grămadă. Aici, trei fărtați le smulgeau giuvaericele și-i ușurau de pungile găsite asupra-le.

Scarlat dârdâia, înghițea noduri, se holba și se prăbușea jos, moale, schimonosit de groază. În salon s-a răspândit miros de păr pârlit. Unii începură să strănute. Alții se trezeau din leșin și leșinau a doua oară, mai adânc. Singură Zulnia, cunoscând glasul lui Alexa, ieși în față curajoasă:

— L-a furat turcul care l-a ucis pe Grigore Canta!

— Ba-i la domnia ta! a strigat Alexa, cutremurător de tare.

— Dacă l-aș avea, a surâs Zulnia, aș lua domnia Moldovei.

— Pentru domnia țării l-ai ucis pe Grigore Canta! i-a smuls Alexa medalionul de la gât: Aici e-nchis? Spune!

— Dacă l-ai găsit... norocul tău! a suspinat Zulnia, din rărunchi. Iar când Alexa a pus medalionul în palma lui

Neicu, a surâs: Ai grijă să nu-l zgârii, că-i strici prețul. E-o avere neprețuită, haiducilor!

Măsurând-o câteva clipe, sfredelitor și plin de ură, Alexa a înțeles că boieroaica ascundea ceva. I-a luat diamantul negru și nici n-a țipat, n-a leșinat, n-a zgâriat, nu și-a smuls părul. Nedumerit, Alexa a pornit să scotocească prin sipete, cum scotoceau și ceilalți haiduci; dar de afară s-a auzit semnalul de alarmă. Neicu a slobozit încă un foc de pistol, umplând salonul cu fum și pricinuind noi leșinuri, cele din urmă.

Afară s-au auzit câteva pușcături în direcții deosebite.

Apoi, liniște de piatră.

Cu greu, ca niște moluște trezite din somn, boierii au început să se miște, să se târâie încet, prevăzători, cu pași de pâslă, care spre sofale, care spre uși, care spre câte o jupâniță mai dezgolită în prăbușirea leșinului.

— Sunt teaf – teaf... viu? întreba Scarlat, trezindu-se.

— Cum, a întrebat Alexandru Canta, domnia ta, cumnată Zulnia, aveai diamantul negru?

— De unde să-l am? Vai de păcatele mele!

— Atunci cum...

— Le-a vârât în cap cineva nerozia asta; și, ca să le-o scot și lor și altor zăluzi, i-am lăsat să-mi ia un medalion fără cine știe ce valoare. Pentru năluca unei giuvaericele, pe care n-au văzut-o nicicând, m-au urmărit haiducii din Castelul Cnezilor până la Cetățuia. Acum i-am lecuit. Or să vadă că diamantul negru-i o stafie, o himeră.

— Dibace și bărbată ești, duduca! o admiră tânărul dănțuitor, așezându-și straiul. Așa festă, mai rar. Asta intră, con brio, în hronica mondenă a leșului și-a Moldovei.

— Dar de un – de unde știau că mata porți diamant... Adică nu, taină...

— Taci, bazileu idiot, a scrâșnit Zulnia și, cu glas tare: Povestea asta cu diamantul negru e o sminteală a unor rău-voitori, o gogoriță, o fandaxie a unor mișei, dușmani ai neamului Canta. Ci las' c-o să-i jumulesc eu, la vremea potrivită. Acum să ne veselim! Să dănțuim, cinstiți oaspeți. Giuvaeruri mai aveți destule pe acasă.

— N-avem încotro; că de acu, numai mâine, la lumina zilei, putem trece pe uliți, zâmbi Alexandru Canta, privind cum slujitorii îndreptau mesele și măturau cioburile. Zâmbea, dar se vedea cât colo că era cătrănit rău: întâi pentru că haiducii i-o luaseră înainte. Al doilea, că, așa cum s-au petrecut lucrurile, nu mai era încredințat că haiducii au luat diamantul: s-ar putea ca Zulnia să-i fi păcălit. Și-al treilea că, chiar dacă-l vor fi luat, nu mai era la fel de sigur că-l vor da lui. Încurcată treabă... Pentru că Zulnia se arăta veselă și-n adevăr dornică de petrecere, toți s-au dedat desfătării.

*

A doua zi, pe la prânz, doi tineri boieri o căutau pe Zoe acasă la Alexandru Canta.

— Sunt serdarul Iancu Vârnav, și ți-am adus acest dar de la un admirator al domniei tale.

Zoe Canta a recunoscut ușor glasul lui Alexa Cerbu. A luat medalionul și l-a deschis, cu mare înfrigurare. Dar în loc să se bucure, a îngălbenit.

— Ne-a înșelat hulpea pe toți. Nu-i aista diamantul negru. E o sticlă proastă. Mare tâlhăroaică!

— Jupâniță, domnia ta ne-ai mințit! a tras Alexa pistolul din brâu.

Zoe s-a înălțat, dreaptă, în fața primejdiei:

— Dacă mă crezi în adevăr vicleană, trage!

— Ci unde-i? a întrebat Alexa.

— Nu mai știu. Dar cred că-i ascuns în Cetățuia.

— Cine-ar putea să afle adevărul?

Numai Ilinca.

— Slabă nădejde...

— Te iubește foarte mult, Alexa.

— Mă îndoiesc.

— Încerc și eu! a hotărât Zoe, bărbătește, anume ca să-i insufle dârzenie. Și unchiul Alexandru, și voi, și eu și, să fim drepti, toată Moldova vrea ca diamantul negru să nu ajungă la Țarigrad.

— Așteptăm știri de la domnia ta, în codrul Bârnovei.

Ce spune clopotul din Cetățuia?

Au trecut două săptămâni.

Zulnia Canta locuia mai mult în Cetățuia. Îmbina, cu dibăcie, culesul viei cu zaiafeturile și soarelele, vizitele și rugăciunile la Trei Ierarhi, cu tainicele pregătiri de plecare. Așa că nimeni, nici chiar Drăcea, nu mai știa ce gânduri nutrește și-n ce apă va să se scalde.

Dar într-o luni dimineață, Zoe s-a ivit în Cetățuia. Asta a speriat-o mai rău ca atacul haiducilor. A trimis-o pe Ilinca s-o întâmpine.

— Ai venit să vezi o... întemnițată?

— Du-mă la tata...

Și când a ajuns în fața lui Scarlat Canta:

— M-am hotărât, tată: merg zălog la Țarigrad, și a îngenuncheat cerșind iertare.

Din ochii mari, focoși, frumoși ai Zulniei au început să curgă lacrimi:

— Și ce-i dacă vreau să fiu doamnă? Merit pentru asta să mă urască propria-mi fiică? Au nu-s mai iscusită, mai dârză și mai frumoasă ca toate doamnele, de la descălecatul Moldovei încoace? Vreau să fiu ca doamna Chiajna, ca Nastasia Ducăi Vodă, ca...

— Dar niciuna din aceste doamne n-are o fiică așa cum ai tu, dragă mamă.

Vorbele astea, mai mult întâmplătoare decât bine gândite, au muiat inima Zulniei. De altfel, de când ajunsese la Iași, dorea să se împace cu Zoe. Și mai ales dorea s-o smulgă de sub obrocul cumnatului Alexandru. Să și-o facă aliată în scopul unic al vieții: domnia.

— Ai dreptate, Zoe. Să ne împăcăm. O dau pe Ilinca la Țarigrad, dacă-i nevoie. Doar de aceea, anume, am înfiat-o. Orice-o fi, tu ești sângele meu. Dar, deocamdată, lumea și mai cu seamă cumnatul Alexandru nu trebuie să știe că ne-am împăcat.

*

În ograda Cetățuiei se ivise toamna, pogorâtă parcă din codrii Bârnovei. Un tei și un cireș lepădau frunze galbene și roșcate. Ilinca sta în pridvor și le număra cum cad. De când haiducii au atacat casa Canta din Iași, nu mai știa nimic despre Alexa. Se simțea singură, prizonieră, roabă. S-a ferit într-un ungher și i-a lăsat pe Scarlat și pe starețul Gherontie să treacă la atelierul mănăstirii, unde meșteri fierari terminau două trăsuri noi, aidoma celor pierdute pe cale. Fără voie, îl auzea pe starețul Gherontie șoptind:

— Mehmet-aga-i om de încredere. Vine, de bună samă, după înștiințarea noastră; vine într-un suflet.

— Dar cum scoatem diaman – diamantul din Cetățuia?

— Ce dibaci a-ntors-o coana Zulnia cu politica atunci la sindrofie: pe haiduci i-a păcălit iar pe boieri i-a încredințat că n-aveți niciun diamant... Deci, două păcăleli dintr-o dată.

— De-acu haiducii or să – or să ne lase în pace. Le-am astupat gura.

Asemenea vorbire a speriat-o pe Ilinca. A alergat spre poartă: dar straja i-a amintit că n-are voie să iasă din

Cetățuia... S-a strecurat spre grajduri, hotărâtă să găsească om și să trimită veste lui Alexa. I-a ieșit în cale Chiper, vizitiul. S-a agățat de el, numai pentru că i se părea că sub vorbele lui sugubețe se ascunde uneori ura împotriva stapânilor și pentru că atunci, în bătaia de pe plută, i s-a părut că el a azvârlit o bâtă ciobănească lui Alexa ca să-l înfrunte pe Drăcea. I-a spus fără înconjur:

— Bădiță, dacă ai un dram de omenie în mata, fă să afle Alexa că, în curând, foarte curând vine un turc mare din Măcin, cu ieniceri, să ne scoată din Cetățuia și să ne ducă la Țarigrad, cu diamant cu tot.

— La noapte... i-a șoptit și i-a surâs vizitiul, urmând ca și cum ar fi vorbit în dodă: La noapte or să răsară... stelele.

*

Într-adevăr, în noaptea aceea Mehmet-aga trecea Dunărea la Galați, cu treizeci de spahii. Toți se țineau făloși în șa, cum se țin spahiii. Din vreme în vreme, se desprindeau câte doi-trei din ceată și prădau casele mai arătoase din satele prin care treceau, după vechiul lor obicei.

*

Vestea că vine o ceată de turci spre Iași a ajuns pe înserate în tabăra lui Neicu. Alexe și Ceterașu au și

coborât printre satele dintre Bârnova și Vaslui, să afle mai multe vești și să îndemne lumea să le stea împotrivă.

— Dacă ne ajutați, mântuim țara de o mare primejdie, lămură Alexa.

Au strâns, într-o singură seară, peste patruzeci de oameni.

*

Ci, privind zidurile și cerul, în mintea Ilincai scăpăra un gând ciudat, și trist și hazliu, aproape copilăresc. A urcat în clopotniță.

— Clopotare, îngăduie-mi să cerc sunetele clopotelor.

— Cearcă. Sună frumos și răzbat departe, foarte departe.

Ilinca a lovit de trei ori scurt, în clopotul mijlociu și o dată, lung, în cel mare: bam, bam, bam, baaam!

— Parcă au inimă, așa sună...

— Și parcă vorbesc. Ia! Clopotarul a repetat jocul, mai tare, mai cu subînțeles.

Bucuroasă ca și cum ar fi schimbat o vorbă cu cineva nespus de drag, Ilinca a mai sunat și ea o dată, într-un fel de joacă sprintară.

— E bine, de trei ori. E mai... primit.

— Cine se joacă în clopotniță? a strigat căpitanul Drăcea din mijlocul ogrăzii.

— Mireasa domniei tale! s-a ivit Ilinca la fereastră.

— De ce? Ce-i năzbâția asta? Mireasă-n clopotniță... Naiba a mai văzut?

— Dacă mireasa trage clopotul înainte de cununie, alungă piaza rea... Așa-i datina.

Drăcea simțea ceva deosebit, poate șăgalnic, poate batjocoritor în glasul Ilincăi: „... Răbufnește tu, acu, cât mai poți, cu datinile tale. Că peste o zi-două te flocăiesc eu, hulubițo... Mi te-a dat Scarlat Canta ca să-i las muierea în pace; iar muierea-i mi te dă, ca să mă aibă lângă dânsa, ibovnic veșnic. Strașnică întorsătură și faină socoteală”.

—Ca să piară într-adevăr piaza rea, te rog să-mi dai voie, clopotare, să sun și la noapte așa: de trei ori scurt, și-odată lung: bam, bani, bam, baaam! a șoptit Ilinca la urechea clopotarului și a coborât, în fugă, veselă și ușoară ca fulgul, încredințată că a săvârșit faptă de ispravă.

*

În ceata haiducilor, sunetul clopotelor din Cetățuia stârnea neliniște.

— Du-te și vezi ce-i, a poruncit Neicu lui Alexa. Ursu și Ceterașu te-nsoțesc și se țin pe-aproape. Să nu cazi iar în cine știe ce capcană boierească și muierească.

Grijile apropiatei plecări furau ori striveau toată liniștea Zulniei: se afla la cea din urmă încercare și nădejde. Peste două-trei zile știe: doamnă ori... „Nu! Nu se poate să n-ajung. Am păcălit tot lașul, toată Moldova. Am cumințit-o pe Zoe. L-am subjugat pe Drăcea, pe Ilinca. Am păcălit haiducii lui Neicu...” Era încredințată că va fi cum voia, cum râvnea. Totuși, întârzierea lui Mehmet-aga îi da un tremur lăuntric, parc-ar fi fost alcătuită din strune de cobză și-ar fi stat în bătaia unor vânturi potrivnice. Se prefăcea că râde și, de fapt, plângea. Zicea că mănâncă și, de fapt, nu s-atingea de bucate. Că doarme, și nu lipea geană de geană: „... De ce nu vine turcul? L-or fi oprit arnăuții lui vodă? S-o fi înhăitat la prădăciuni și l-au căsăpit țărani? Că s-au ticăloșit și osmanlâii iștia. Nimic de capul lor. Cum văd o oală de vin ori o muiere... Și clopotele astea... Îmi sună în urechi ca o prevestire rea... De trei ori au tras până acum... Ce fel de slujbă o fi asta?”

S-a ridicat din pat și s-a strecurat în odaia lui Drăcea.

— Ce vrei? s-a ferit căpitanul de îmbrățișarea stăpânei, furnicat de un fel de scârbă.

— Răule! Vreau să te fac om și tu...

— Iertăciune; eram somnoros... o drese căpitanul.

— De ce-au sunat clopotele? a întrebat și a urcat în pat, înfrigurată. M-am speriat...

Drumețind tustrei, în pasul cailor, haiducii se întâlneau cu un convoi de care.

—Umblați noaptea, oameni buni? a întrebat Alexa.

—Ne-au alungat niște spahii din hanul de lângă Vaslui.

— Mulți?

— Vreo, douăzeci-treizeci. Au pus mâna pe han și beau ca... turcii.

Alexa a făcut semn scurt și tustrei au pornit, galop, spre miazăzi.

Miea de ziuă când au descălecat în preajma hanului. S-au apropiat, tiptil. În han, spahiii dormeau trudiți de beție. Numai un străjer și hangiul moțăiau, rezemați de tejghea. Alexa l-a tras afară pe hangiul și l-a dat în sama lui Ursu.

— Leagă-l de nukul cela, departe. Ceterașule, cară vreo cinci, șase maldăre de paie și presară-le prin han. Eu pun jăratec din sobă. Când s-or trezi să se creadă în iad.

Când flăcările au început să cuprindă paie, pârâind ușor, parc-ar fi rupt găteje, Alexa cu fâtașii lui au încălecat și, cu mare zor, au mânăat caii spahiilor spre miazănoapte.

Peste două ceasuri, în ograda hanului, cu pistolul într-o mână și iataganul în cealaltă, Mehmet-aga cerca să pună rânduială între spahiii speriați, cu straietele arse, cu bărbile pârlite, cu chipurile îngrozite. Hanul ardea, tot, ca un stog de fân. În zori, spahiii teferi – nouăsprezece la număr – și-au îngropat cei șase morți, au urcat pe cei răniți în niște căruțe luate cu japca și-au pornit, cu coada-ntre picioare, ca niște cotei opăriți, spre miazăzi dincotro veniseră.

— Ăștia și-or găsit nașul! râdeau drumeții, privindu-i ce jalnic arătau.

Zoe Canta și diamantul negru

— Iar avem trei... surâdea Chiriță Drăcea, privind trăsurile gata de drum. Dar, vorba lui Chiper: nu-i pentru cine se pregătește, ci...

— Arătoase, nu? întrebă vizitiul, apropiindu-se, pe nesimțite, cu un îmblăciu în mână.

— Da... De ce-au bătut, mă, clopotele toată noaptea?

— A fost ceață și clopotarul o fi vrut să nimerească Mehmet-aga la Cetățuia.

— Da?... Nu te cred, palavragiule!

— Atunci să știi că Ilinca împlinește vreun descântec. S-aude că vă cunună măria sa, Zulnia doamna.

— Ei, așa mai merge.

*

În seara aceea, slujitorilor care veneau de la potgoria din Bucium li se alătură un flăcău în strai de arnăut:

— Sunt în slujba lui jupân Alexandru Canta. M-a trimis în Cetățuia s-o însoțesc pe jupânița Zoe. Să-i fiu ajutor la caz de nevoie. Am coborât în oraș. Am tras un rachiu, să

prind curaj. Și-acu intru cu voi, să nu mă vadă Drăcea. Că el n-o prea iubește pe jupânița Zoe.

— Ei, numai cel de pe comoară-l poate iubi pe Drăcea, a suspinat un slujitor, făcând loc flăcăului lângă dânsul.

În ogradă, tânărul arnăut s-a dus de-a dreptul la Zoe, în pridvor:

— Cinstitul domniei tale unchi e bine, sănătos.

— Mulțumesc, Alexa.

Și câteva minute au sfătuit tainic.

La mai puțin de un ceas după asta, Zoe se afla în iatacul Zulniei.

— Mamă, am auzit-o adineauri pe Ilinca jelind: „Mă alintă ca pe-o zână și mă dau la turci cadână“

— Ei, și?

— S-ar putea să-și facă sama.

— Mda... s-ar putea. Ai grijă de ea. Simt eu că tânjește, slăbește.

— Mai ales de când a aflat că vrei s-o dai lui Drăcea.

— Scarlat vrea... Ține-te tot în preajma ei, te rog.

— Prea bine, mamă. Și eu gândesc la fel.

— Vezi că-i mai bine acum, când lucrăm împreună, decât atunci când ne învrăjbeam?

— M-am încredințat de asta și te rog să mă ierți că te-am necăjit mult.

— Te-am iertat!

— Te rog mamă, arată-mi și mie diamantul negru, prinse Zoe prilejul.

— E orbitor, năucitor de frumos.... s-a înduioșat și s-a înfierbântat Zulnia. Uite-l... a deschis medalionul de la gât și i l-a arătat.

— E greu... Parcă mă arde în palmă! s-a minunat Zoe, cântărindu-l și, rotindu-se ca la polcă, exaltată, a aruncat diamantul pe fereastră.

A căzut în iarbă ca un bulgăraș de jar, cu sute de fețe și de scânteieri.

L-au văzut, în aceeași clipă, și Drăcea și Alexa. S-a încins între dânșii o luptă cumplită.

Din stăreție, au sărit și Zulnia și Zoe și Ilinca. Mama și fiica știau de ce aleargă; Ilinca, nu. Într-o clipă, cu putere de uriaș, Zulnia a izbit-o pe Zoe de un perete, a cules diamantul din iarbă, apoi a fugit în iatac, lăsând pe cei doi bărbați să se lupte mai departe.

— Fugi, Alexa! a gemut Zoe.

Alexa a înțeles că bătălia-i pieidută; mai ales că, dinspre sala gotică, veneau patru arnăuți cu iataganele trase din teacă. S-a desprins din ghearele lui Drăcea. S-a agățat de o funie coborâtă din clopotniță. A urcat ca un jder. Și, până să se desmeticească arnăuții și să dezăvorască porțile, tot pe funie, s-a aruncat de partea cealaltă a zidului.

N-au trecut nici două ceasuri de la această întâmplare și la Cetățuia urca trăsura lui Alexandru Canta. Întâlnindu-l pe Drăcea în poartă, cu flinta în mână, musafirul i-a râs în obraz:

— Ai de gând să mă puști, căpitane?

— Iertăciune... A fost pe-aici un tâlhar...

— Și de asta arăți așa, războinic și plin de sânge?! s-a mirat Alexandru Canta, cu glas ascutit și cântat.

A coborât din trăsură, fără dichisuri, și a intrat, fără poftire, în iatac, surprinzând-o pe Zulnia în mare dojana și harță cu Zoe:

— Haiduceaso! Te-a trimis nepricopsitul de cumnatu-meu să mă nenorocești? Dar nu ți-a mers! Diamantul negru-i al meu! Al meu! Dacă mai cerci să mi-l furi, te sugrum!

— Lasă-mi nepoata în pace! a grăit Alexandru Canta din ușa.

— Iar tu? Nelegiuitule! Drac împielit!...l-a ocărât cumnata, fără cruțare.

— Da, am venit anume să aud, chiar din gurița matale, o vorbă despre diamantul negru. Și-am auzit-o!

— Vrajmașul fericirii mele și-al faimei neamului Canta!

— Nu știu care-i mai vrajmaș!

— Vreau să-l folosesc spre binele întregii familii Canta, s-a schimbat, dintr-o dată, la glas și la vorbă: Scarlat – domn, tu — mare logofăt.

— Nu crezi că mi-ar sta mai bine mie domn: Alexandru vodă, iar frate-meu, Scarlat, mare logofăt?

— Poate că ai dreptate... Poftește în sala gotică, să cinstim un pahar și să desăvârșim învoiala, se gudură Zulnia, înțelegând că deocamdată nu-i altă cale decât să joace cum îi cânta cumnatul. Călina, cheam-o și pe Ilinca la masă.

Roaba a găsit-o pe Ilinca în ogradă, lângă turnul clopotniței. Parcă nu se putea desprinde de locul pe unde fugise Alexa.

În Cetățuia au apărut cei doi coropcar

De la marginea codrului Bârnovei, oamenii lui Neicu dădeau semnale din bucium: Mehmet-aga își luase altă ceată de spahii și venea, în galop, spre miazănoapte. Unul câte unul, așa cum vorbiseră cu Alexa și cu Ceterașu, țăranii își puneau în spate furci, topoare, coase și se îndreptau spre Iași. Pășeau tăcuți, fără grabă, parc-ar fi mers la o treabă obișnuită. Neicu îi aștepta la marginea pădurii. Îl știa pe Alexa în Cetățuia, trimis să le deschidă porțile.

Dar, deodată, un arnăut. Toți au tras flintele în față.

— Fraților, eu sunt! a trântit Alexa cușma arnăuțească de pământ. Am văzut diamantul negru! E-n Cetățuia. Să vă povestesc cum a fost... Ca să vi-l aduc n-am fost vrednic.

Fâtații nu s-au arătat de fel bucuroși de o întâmplare ca asta. Ba Neicu a sărit iar cu vorbe de ocară asupra lui Alexa, gata să-l spintece cu paloșul.

— Avem niște mărfuri răsăritene, a ocolit flăcăul ocară, mă îmbrac coropcar grec și cerc să pătrund din nou în Cetățuia, să vă deschid porțile.

— Ia-l și pe Ceterașu, s-a îmbunat Neicu, repede!

*

În iatacul ei, Zulnia a dezbrăcat rochia, a scos medalionul de la gât, l-a așezat cu grijă pe măsuță, să-l aibă sub privire, și-a bătut din palme, să vină Călina s-o ajute la îmbăiere. Dar în locul roabei, a intrat Drăcea. Atrăși ca de-un magnet, ochii i s-au pironit pe medalionul de pe măsuță. Fulgerat de un gând, s-a repezit la Zulnia și-a strâns-o în brațe, cu subită și arzătoare patimă. Apoi, pe când, amețită de îmbrățișare, Zulnia intra în cadă, Drăcea a scos diamantul din medalion și l-a strecurat în chimir.

*

Din clipa când a pus diamantul negru în chimir, Drăcea parc-ar fi căpiat: tremura și se-nvăpăia, râdea și lăcrăma, îl furnica și-l stăpânea total și tiranic simțământul năvalnic al puterii, al măririi, al averii nemăsurate.

*

Soarele dădea în asfințit. Galata părea o pată de lumină albă în arămiul toamnei. Un neguțător grec și un slujitor, cu marfă în tolbe cereau intrare în Cetățuia. Zărind pe fereastră negustorii greci tolbași cum scoteau mărfurile și

le înșirau pe balustradă, Drăcea i-a chemat în pridvor. Aici, îndată, s-au adunat slujitorii și călugării. Nerăbdători, săltând între veselie și spaimă, au târguit un șal și niște giuvaericele.

— Cumpărați, cumpărați, formoz duducusa, formoz zuvaericaua, lauda unul din negustori marfa, înfățișând-o Ilincăi și Călinei.

Iar celălalt, întărea, arătând lui Drăcea tot ce avea:

— Formoz salu, formoz maresalu! Ia casmira de la Ismiru...

Ilincă s-a depărtat; Zoe o urma, cătând parcă să-i afle gândurile. O cerceta cu coada ochiului, cum își privea giuvaerurile, cum își proba șalul, tremurând, emoționată, cum zâmbea tristă, speriată, aproape de plâns.

Drăcea a luat cel mai frumos șal și l-a pus pe umerii Ilincăi. Fata s-a tras mai de-o parte, tremurând, emoționată, să și-l probeze. Urmărea, de fapt, pe unul dintre negustori care lăsase mărfurile și privea panopia de arme de pe peretele sălii:

— Formoz asta iatagan. Dat pe elu doi salu.

— Vorbește cu starețul, a răspuns Drăcea, a lehamite, în clipa când intra Zulnia și azvârlea o privire repede asupra mărfurilor aduse de coropcar:

— La Țarigrad o să găsim podoabe destule, după pofta inimii.

— Ai dreptate... Plecați! s-a răcăduit Drăcea către negustori.

— De ce nu mai vine Mehmet-aga?

— Am trimis olăcari înaintea lui.

Încuviințând din cap că a făcut bine, Zulnia s-a întors către Alexandru, poftindu-l cu vicleană gingășie:

— Cumnate, închină, rogu-te, un pahar cu mine, înainte de a te duce la hodină. Însămi îți aduc vinul...

S-a întors repede, cu o tavă cu cinci pahare de cleștar, pline cu vin rubiniu de Bucium.

— Poftește! i-a pus paharul în mână. Să închinam încă și încă o dată întru împăcarea noastră.

— Și prețul împăcării? a luat Alexandru paharul.

Zulma avea răspunsul pregătit, dar Zoe s-a năpustit ca o leoaică:

— Dacă nu mă iei și pe mine la Țarigrad, strig să afle tot leșul ce uneltești!

— Taci, zăludo! s-a răsucit Zulnia, așezând tava pe-o măsuță. Ieși afară! Afară! a răcnit și-a brâncit-o spre ușă.

Folosind clipa de sfadă, Alexandru a schimbat, repede, paharul din mână, cu altul ide pe tavă: nu-i mirosea a bine lingușirile și nici stăruințele Zulniei de a mai bea în cinstea împăcării.

Au ciocnit și-au băut, cu toții. Tremurând de ciudă, de furie și de gânduri foarte amestecate și numai de ea știute, Zulnia a băut paharul până la fund.

— Ne-am împăcat?

— Hotărât... pe vecie! a încuviințat Alexandru Canta, zâmbind ciudat.

În clipa aceea, clopotarul a dat semnal.

— Vine turcul! a tresărit Drăcea, țâșnind în pridvor. Mehmet-aga... Departe-i, clopotare?

— Coboară Bârnova, a răspuns clopotarul.

— Ah, în sfârșit! s-a bucurat Zulnia. Fiți gata! Îl primim cu mare cinste.

Unul din negustori s-a înfățișat lui Scarlat Canta, mios și ceremonios:

— Rugăm formoz la boieru mare, primim rămâne noapte aiți.

— Plătim formoz, l-a susținut celălalt.

— Chiar așa: să nu – să nu plece, a șoptit Scarlat către Zulnia. Ieșind de-aici, ar duce vorba în Iași despre venirea tur- turc... agăi Mehmet și...

— Dați-le o odaie, în stăreție! a poruncit Zulnia, pășind fericită spre iatacul ei. Începea să simtă o ciudată amețală și tăhuire. A prins să vorbească singură!... „Să mă îmbrac în rochie de doamnă... Așa, să-l primesc... aici, în iatacul meu... C-o fi om frumos și tânăr...” Se privea în oglindă: „Ce măreață sunt!... Și rochia, numai aur... Dar ce de mi-i somn? Uite, m-am dezbrăcat și mi-i lene să mă... să mă îmbrac. Ce am?... Mi-i cumplit de somn... Văd ca prin sită... Diamantul”... se pipăi la piept și se liniști.

Dintre toți cei aflați în Cetățuia, singur Alexandru Canta a auzit strigătul Zulniei. A intrat în iatac, a văzut-o leșinată pe canapea, cu medalionul pe piept. I l-a scos, binișor, și s-a retras tiptil, fericit. Gândea chiar: „Ce repede poate trece fericirea dintr-o mână în alta...”

Clopotarul a sunat iar: bam, bam, baam...

În clipa aceea, Ilinca a văzut coropcarii că-și leapădă anteriile, smulg câte un paloș din panoplie, țâșnesc afară și deschid porțile Cetățuiei.

Oamenii lui Neicu au intrat, în fuga, și-au pornit lupta cu arnăuții, înghesuindu-i în colțul dinspre cuhnii. Ceterașu îi lovea cu spada, iar Chiper i s-a alăturat, pocnindu-i zdravăn cu îmblăciul:

— Să vă bat ca la fasole!

— Clănțăule, m-ai vândut, a urlat Drăcea, când s-a dumirit că vizitiul îi cotonogea și-i ologea arnăuții, mai dihai ca haiducul.

— Diamantul negru, l-a împuns Alexa cu spada în pânțece.

Drăcea s-a clătinat și s-a lăsat în genunchi gemând:

— Ah... m-ai...

— Unde-i diamantul?

— La... la boierul Scarlat.

Alexa a alergat în sufragerie; l-a prins pe Scarlat de smocul bărbii:

— Diamantul negru!

— Niciodată eu... Taină mare... La – la Zulnia...

Sărind peste scaune și mese, a pornit în căutarea Zulniei.

Dar în clipa aceea clopotarul a strigat cu desnădejde:

— Spahiii!.. Vin spahiii!

Cine va lua diamantul negru?

La asemenea năpasta, Alexa nu se aștepta. A țâșnit afară. Într-o clipă, toți oamenii lui Neicu s-au adunat, grămada, în mijlocul ogrăzii.

— Ce facem?

— Ne batem cât putem, a poruncit haiducul. O zbughiți, când vă fac semn.

— Și diamantul?

— Ducă-se dracului!

Zoe și Ilinca, deznădăjduite, căutau adăpost pe lângă Chiper, în rândurile oamenilor lui Neicu. Ci străbătând ograda, Ilinca s-a izbit de trupul lui Drăcea.

—Ascunde diaman... e al nostru... ici în chimir... Ascunde-l repede, repe...

Nu știe de unde a luat putere să-l târâie lângă zid, să-i scotocească în chimir și să ia diamantul negru.

Înainte de a ieși Mehmed-aga a ieșit Alexandru Canta, temenindu-se cu umilință. Cu sprânceana încruntată, cumplit de încruntată, aga a cerut, crâșcând a ură și mânie:

— Diamantul negru!

— E al nostru, al familiei Canta...

— Vom vedea! Aga a descălecat, a poruncit strajă la poartă, și-a pătruns în sala gotică. Căuta diamantul negru despre care-i scrisese Scarlat Canta și a cărui faimă îl amețea.

Spahiii s-au înghesuit după dânsul. Dând acolo de masă întinsă, de bucate și vinațuri, au prins să înfulece ca lupii și să bea, cum beau cămilele, după ce-au străbătut pustiul Sinai și au ajuns la apa Iordanului.

Îmbătându-se repede au și pornit să otrocolească și să jăfuiască. Au intrat și în iatacul Zulniei. Au hohotit și s-au hlizit ca tigrii când văd în tufișuri pasărea ce se chiamă pasărea raiului. Au despuiat-o de tot, i-au smuls toate podoabele. Iar când Scarlat Canta le-a cerut socoteală, un spahiu l-a înșfăcat de șfichiul bărbii, iar altul i-a înfipt hangerul în spate, lepădându-l lângă Zulnia.

Călina cea dintâi a vestit, cu glas de mare spaimă:

— I-au ucis! Pe amândoi stăpânii i-au ucis...

În toată Cetățuia groaza morții fulgeră inimile.

Zoe se ascunse în clopotniță.

Ilinca se retrase în pridvorul dinspre răsărit împreună cu Călina.

Singur Alexandru Canta își mai păstra oarecum cumpătul. A ieșit iar înaintea lui Mehmet-aga:

— Ai zece pungi de galbeni, dacă pleci din Cetățuia.

— Diamantul negru ori viața!

— Alexa, ne lași să pierim? a întrebat Zoe din turnul clopotniței.

— N-avem ce le face! Sunt mai mulți decât noi.

Mehmet-aga a simțit repede învrăjbirea din ogradă. A urcat în pridvorul stăreției. A urlat la spahii să se adune de prin odăi și să se năpustească asupra haiducilor și a țăranilor strânși, ciotcă, în colțul de răsărit al ogrăzii. În

fruntea lor, Alexa, Ursu, Ceterașu, Neicu n-avură încotro: primiră lupta.

În zarva bătăliei, s-a auzit glasul clopotarului:

— Vin arnăuții lui vodă! Trec prin Nicolina...

Neicu a poruncit țăranilor să se strecoare, unul câte unul, afară din Cetățuia. Năpustindu-se încă o dată asupra haiducilor, spahiii l-au prins pe Chiper:

— Unde-i diamantul negru, tălharule?!

Dar, deodată, o detunătură cumplită zgâlțâi pereții, sparse ferestrele, prăbuși tavanul, răsturnă mobila, icoanele, panopliile, într-un vălmășag cumplit, ca la sfârșitul lumii.

Asurzită de huet, lovită de cărămizile detunate de explozie, Ilinca se târî pe lângă pereți. Se prăbuși în ușa beciului, cu obrazul în iarba deasă, mărunță și răcoroasă.

Pornit din beci, pojarul se întindea repede. Spahiii au rupt încercuirea, s-au tras spre poartă, au încălecat și-au galopat la vale, speriați.

— Alexa, i-a strigat Neicu, dacă nu găsești diamantul negru, pieri după legea haiducească.

Toți s-au ferit spre poartă, cătând să-și mântuie viața. Toți, afară de Chiper, care l-a prins de umăr pe Alexa și, printre flăcări, au intrat în chilii. Au aruncat pe ferestre tot ce era mai de preț. Călugării și vreo patru-cinci țărani, întorși din poartă, le culegeau și le stivuiau lângă clopotniță.

— Căutați diamantul negru! le-a poruncit Alexa.

Dar nici urmă de diamant.

Trecând prin odăi, Alexa și Chiper au dat peste Alexandru Canta și Mehmet-aga: detunătura îi zdruncinase și-i amețise rău de tot. I-au luat în spinare și i-au scos în ogradă, la lumină, în afară de primejdie.

— Tu ești, Alexa? I-a cunoscut Alexandru Canta. Ce inimă ai, dacă nu mă lași să mă prăpădesc acolo?!

Dar Alexa n-avea vreme să asculte laudele boierului.

La gura beciului a întâlnit-o pe Ilinca: se străduia să se ridice în picioare. Cu cămașa sfâșiată și trupul zgâriat, însângerat, părea o muceniță scăpată din mâinile călăilor.

Alexa a înșfăcat-o în brațe și-a scos-o în ogradă, departe de vâlvătaile care cuprindeau stăreția. Simțea că în el s-a stârnit, iar, ca o izbucnire de lumină, toată dragostea pentru Ilinca lui Onofrei. O dragoste mai mare și mai deplină decât își închipuise că poate fi. Dar în mijlocul ogrăzii Neicu i-a întâmpinat furios, cu spada în mână:

— Muierea ți-ai găsit-o. Dar diamantul? Diamantul negru?

— Nu s-a aflat printre lucrurile aruncate pe fereastră?

— Nu.

— Atunci nu plec de-aici fără giuvaericaua asta afurisită.

— Fugiți! a strigat Zoe din clopotniță. Arnăuții domnești au ajuns la poalele dealului!

În clipa aceea s-a petrecut minunea cea mare. Pășind drept, mândră în ciuda junghiurilor din spinare și din solduri, Ilinca s-a apropiat de Neicu și i-a întins, pe palmă, diamantul negru.

— Poftim!

Încruntat, Neicu s-a aplecat spre piatra lucitoare din palma fetei:

— Aista o fi? În adevăr? Ce frumusețe! Ce strălucire păgână...

L-a luat în mâinile lui mari. L-a rotit și parcă-i sfredelea privirile:

— Aista-i!... Fârtați, spre codru! a grăbit și-a încălecat, dintr-un salt. În pumnul stâng, nădușit de bucurie și de înfrigurare, ținea strâns piatra prețioasă, fierbinte ca un bulgăre de jar.

În mare grabă, Alexa a împărțit celor din jur lucrurile luate de la boeri și de la spahii:

— Răspândiți-vă repede, să nu vă ajungă arnăuții domnești.

A urcat-o pe Ilinca în șaua calului unui spahiu și-au pornit în goană, după Neicu.

*

Peste trei zile, Ilinca lui Alexa Cerbu și Zoe Canta înfățișau diamantul negru starețului de la Sucevița.

Peste alte trei zile, domnitorul îi chema, îi firitisea, le mulțumea și iscălea pentru haiducii din ceata lui Neicu pitac de iertare de orice osândă și-i povățuia să se întoarcă

În vetrele lor, să trăiască scutiți de angarale și de orice năpastă. Lui Alexa și Ilincăi le dădea și hrisov pentru o sfoară de pământ din moșia foștilor stăpâni din Castelul Cnezilor.

